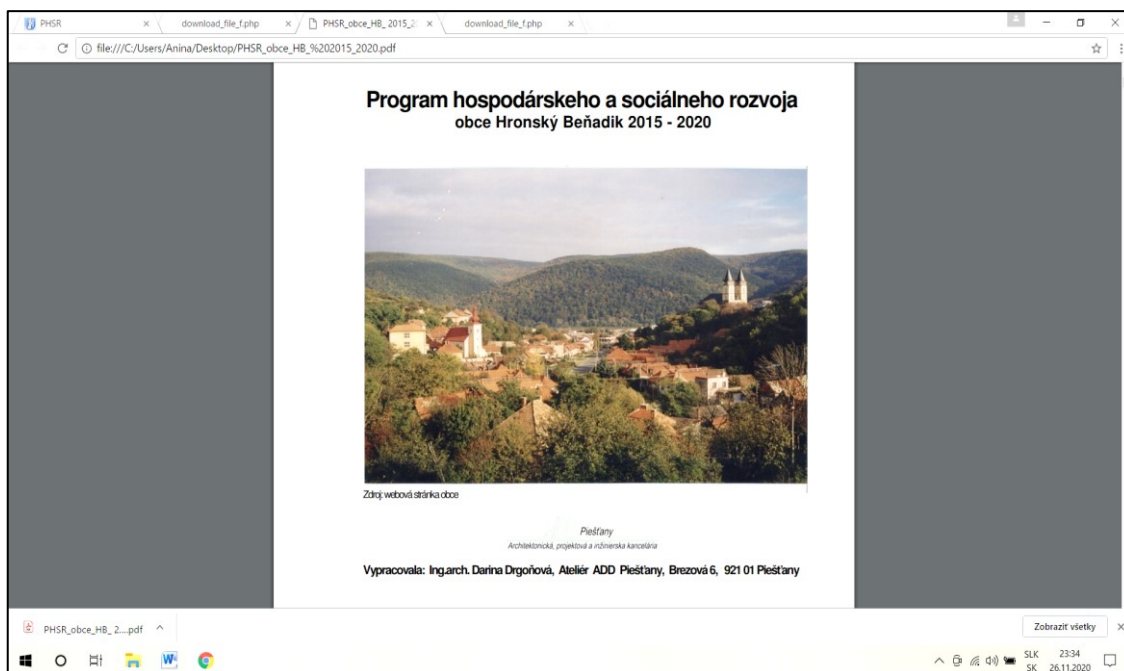
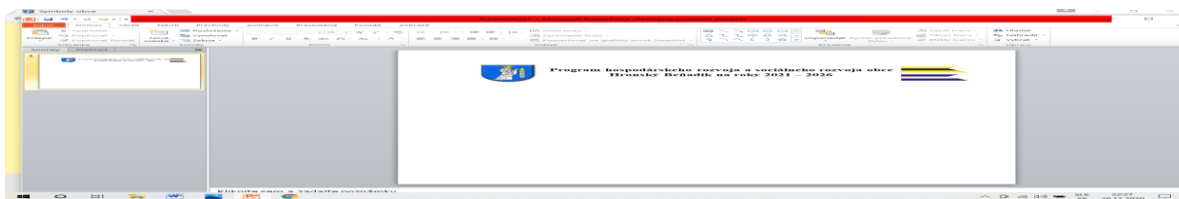

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE HRONSKÝ BEŇADIK NA PROGRAMOVÉ OBDOBIE 2021 – 2026

(Strednodobý strategický rozvojový dokument vypracovaný
podľa zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja
v znení zákona č. 309/2014 Z. z.)
(NÁVRH)

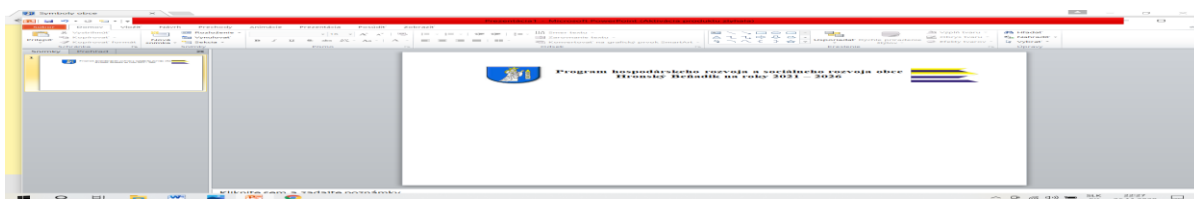

Charakteristika: Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v zmysle Zákona č. 309/2014 Z. z., ktorým sa dopĺňa Zákon č. 539/2008 o podpore regionálneho rozvoja. Strategický dokument je v súlade s cieľmi a prioritami stanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe rozvoja vyššieho územného celku (VÚC), na území ktorého sa obec nachádza.

Objednávateľ: Obec Hronský Beňadik

Zhotoviteľ: © Mgr. RNDr. Anna Štefanková, 2021

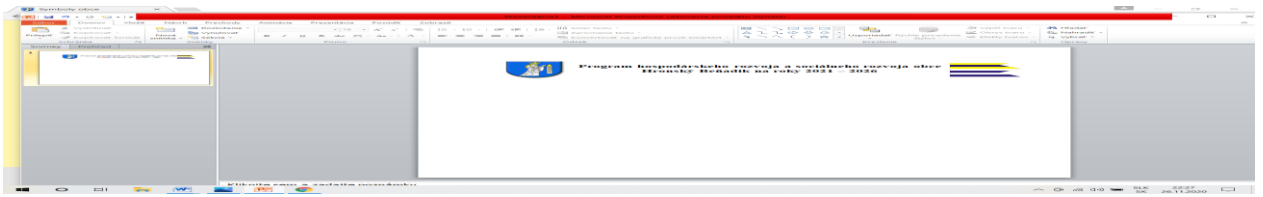
text prešiel jazykovou úpravou

OBSAH

ÚVOD.....	5
ANALYTICKO-STRATEGICKÁ ČASŤ	
2 AUDIT ZDROJOV.....	17
2.1 Základná charakteristika obce Hronský Beňadik a vymedzenie územia.....	17
2.1.2 História obce Hronský Beňadik a Psiare.....	18
2.1.3 Heraldické znaky obce.....	20
2.1.4 Členstvo obce Hronský Beňadik v združeniach.....	20
2.1.5 Stav územnoplánovacej a programovej dokumentácie.....	21
2.2 Prírodné pomery.....	21
2.2.1 Geomorfologické pomery.....	21
2.2.2 Geologické pomery.....	22
2.2.3 Pedologické pomery.....	23
2.2.4 Klimatické pomery.....	24
2.2.5 Hydrologické a hydrogeologické pomery.....	26
2.2.6 Fauna a flóra.....	27
2.2.7 Starostlivosť o životné prostredie a o ochranu životného prostredia.....	30
2.2.8 Obecné chránené územie: Beňadické alúvium.....	33
2.2.9 Hodnotenie stavu ovzdušia.....	35
2.3 Demografická charakteristika.....	36
2.3.1 Obyvateľstvo.....	36
2.3.2 Dynamika obyvateľstva.....	37
2.3.3 Veková a pohlavná štruktúra.....	37
2.3.4 Národnostné zloženie obyvateľstva.....	38
2.3.5 Zamestnanosť.....	39
2.3.6 Nezamestnanosť.....	41
2.4 Občianska vybavenosť a sociálna infraštruktúra obce Hronský Beňadik.....	42
2.4.1 Administratívna a verejná správa- úrady a inštitúcie.....	42
2.4.2 Technická infraštruktúra.....	43
2.4.3 Sociálna infraštruktúra.....	45
2.4.4 Zdravotná infraštruktúra.....	46
2.4.5 Školské a predškolské zariadenie.....	46
2.5 Šport.....	46
2.6 Domový a bytový fond obce Hronský Beňadik.....	47
2.7 Odpadové hospodárstvo.....	48
2.8 Doprava.....	49
2.9 Kultúra.....	50
2.9.1 Cestovný ruch a pamiatky v obci Hronský Beňadik.....	51
3 SWOT ANALÝZA POTRIEB OBCE HRONSKÝ BEŇADIK.....	54
3.1 Komplexná SWOT analýza obce Hronský Beňadik.....	54
3.2 Vízia obce Hronský Beňadik.....	58
4 FINANČNÁ ANALÝZA.....	59

4.1 Finančná analýza obce Hronský Beňadik.....	59
5 VEREJNÝ PRIESKUM A ANALÝZA POTRIEB OBYVATEĽOV OBCE HRONSKÝ BEŇADIK.....	63
5.1 Výsledky z dotazníkov.....	63
ČASŤ B	
STRATEGICKÁ ČASŤ.....	68
6 HIERARCHIA STRATEGICKÝCH CIEĽOV.....	68
6.1 Stratégia rozvoja obce Hronský Beňadik na obdobie rokov 2021 – 2026.....	68
6.2 Strategické ciele, programové osi a špecifické ciele rozvoja obce.....	70
C. PROGRAMOVÁ (PLÁNOVACIA) ČASŤ	
7 PROGRAMOVÁ (PLÁNOVACIA) ČASŤ PHRSR OBCE HRONSKÝ BEŇADIK NA OBDOBIE ROKOV 2021 – 2026.....	74
7.1 Zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie strategických cieľov.....	74
D REALIZAČNÁ ČASŤ	
7 INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PHRSR OBCE HRONSKÝ BEŇADIK.....	82
7.7.1 Akčný plán.....	82
ČASŤ E	
8 MONITOROVANIE PHRSR.....	86
8.1 Spôsob monitorovania PHRSR.....	86
ČASŤ F	
9 FINANČNÁ ČASŤ.....	89
9.1 Finančné zabezpečenie PHRSR.....	89
ČASŤ G	
ZÁVER.....	92
ČASŤ H	
IMPLEMENTAČNÝ RÁMEC.....	93

ÚVOD

Formulár č. Ú 1 - Hlavička dokumentu PHRSR

Názov:	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Hronský Beňadik na roky 2021 – 2026
Územné vymedzenie:	Banskobystrický kraj, okres Žarnovica, obec Hronský Beňadik
Územný plán obce schválený:	nie
Dátum schválenia PHRSR:	, uznesenie č.
Dátum platnosti:	01.01.2021 – 31.12.2026
Verzia:	2.0
Publikovaný verejne:	11.12.2020

Obec Hronský Beňadik ako orgán miestnej samosprávy je oprávnená plánovať budúce smerovanie rozvoja obce. Plánovanie alebo programovanie je založené na systematickom prístupe, ktorý zabezpečuje, že budúce rozhodnutia vedenia miestnej samosprávy budú vykonávané na základe vopred stanovených a prerokovaných cieľov a vízií.

Kľúčovým dokumentom pre riadenie samosprávy, ktorý zohľadňuje konkrétne potreby a predstavy občanov, podnikateľov, záujmových skupín o budúcom rozvoji obce je *Program rozvoja obce* (PRO). Jedná sa o rozvojový dokument, ktorý sa spracováva spravidla na obdobie 5 – 7 rokov a je výsledkom strategického plánovania. Dokument zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe rozvoja VÚC, na území ktorého sa obec nachádza a je vypracovaný podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie obce (obec Hronský Beňadik územný plán zatiaľ nemá vypracovaný).

Existencia programu rozvoja obce je podmienená aj Zákonom č. 309/2014 Z. z., ktorým sa dopĺňa Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja. Pri spracovaní programu boli rešpektované zásady regionálnej politiky vlády Slovenskej republiky a princípy regionálnej politiky Európskej únie zakotvené najmä v nariadení Rady (ES) č. 1266/1999 (nariadenie o štrukturálnych fondoch).

Dokument PHRSR obce Hronský Beňadik s výhľadom do roku 2026 je strednodobý strategický dokument, ktorý na základe analýzy hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce stanovuje jeho strategické ciele a priority rozvoja. Je prostriedkom na naplnenie vízie ďalšieho smerovania rozvoja obce. Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Hronský Beňadik sa uskutočňuje podpora rozvoja na úrovni miestnej samosprávy s dôrazom na sociálnu, ekonomickú a kultúrnu sféru. Je to program cieľových opatrení, navrhnutý pre oživenie sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja obce

Hronský Beňadik, ktorý na základe výsledkov ročného hodnotenia bude priebežne aktualizovaný a dopĺňaný.

Formulár č. Ú 2 - Zámer spracovania PHRSR

Zámer spracovania PHSR	
Názov dokumentu	- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Hronský Beňadik na roky 2021 – 2026
Forma spracovania	- pracovníkmi samosprávy, - s pomocou externých odborníkov (spolupráca),
Riadenie procesu spracovania	Za riadenie procesu spracovania zodpovedá p. starosta OcÚ Hronský Beňadik p. Lubomír Krovina - pracovné skupiny boli zložené z vedenia obce, poslancov a komisií obce, - do prieskumu bola zapojená aj verejnosť formou dotazníkového prieskumu, informovanie prebiehalo prostredníctvom zasadnutí obecného zastupiteľstva a formou obecnej web. stránky.
Obdobie spracovania	Obdobie spracovania PHRSR bolo vykonané od 21.8.2020 do 11.12.2020 - harmonogram spracovania je uvedený v nasledujúcej tabuľke
Financovanie spracovania	Náklady na spracovanie PHRSR obce Hronský Beňadik 2021– 2026 budú financované z vlastných finančných zdrojov obce, schváleného rozpočtu na vypracovanie stratégie a nebudú znamenať dodatočné zaťaženie rozpočtu obce.

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Formulár č. Ú 3 - Harmonogram spracovania PHRSR

Harmonogram spracovania PHRSR													
Termín	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.
Úvod													
Analytická časť													
Strategická časť													
Programová													
Realizačná													
Finančná časť													
Záver												SEA	Schvaľovanie dokumentu.

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

PHRSR bol spracovaný na základe zákona Národnej rady SR č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona 309/2014 Z. z., ktorý definuje PHRSR obce ako strednodobý programový dokument, obsahujúci analýzu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, hlavné smery vývoja obce, ustanovenie cieľov, prvoradých potrieb a úloh vo všetkých oblastiach života obce. Súčasťou programu je aj návrh jeho administratívneho a finančného zabezpečenia. Zákon stanovuje aj úlohy, týkajúce sa vypracovávania, schvaľovania, zabezpečenia plnenia a pravidelného vyhodnocovania predmetného programového dokumentu. Pri spracovaní programu boli rešpektované zásady regionálnej politiky vlády Slovenskej republiky a princípy regionálnej politiky Európskej

únie zakotvené najmä v nariadení Rady (ES) č. 1266/1999 (nariadenie štrukturálnych fondoch).

o

Formulár č. Ú 7 - Použité participatívne metódy

Metóda	Informovanie verejnosti	Získavanie názorov verejnosti	Zohľadnenie názorov verejnosti
Tlačené materiály	áno		
Verejné informačné tabule	áno		
Informačné formuláre, tabuľky údajov	áno		
Internetové stránky	áno	áno	áno
Dotazník pre záujmové skupiny	áno	áno	áno
Verejné vypočutie	áno	áno	áno
Návšteva v dotknutom území	áno	áno	áno
Miestne poradné skupiny	áno	áno	áno
Riešenie problémov	áno	áno	áno

Zdroj: Vlastné spracovanie, 2020

PHRSR obce Hronský Beňadik je súčasťou sústavy základných dokumentov podpory regionálneho rozvoja v Slovenskej republike (SR). Táto sústava je členená na strategické a programové dokumenty vypracovávané na úrovni štátu, sektorov, samosprávnych krajov, regiónov a obcí a programové dokumenty Európskej únie (EÚ) (pre využitie zdrojov predvstupových a štrukturálnych fondov).

Východiskové podklady

Podpora regionálneho rozvoja sa uskutočňuje v súlade s programovaním na základe:

a) Miestnej úrovni

- **PHRSR obce**, ktorý je strednodobý programový dokument spracovaný na úrovni obce.
- **Program odpadového hospodárstva**,
- **Viacročný rozpočet**,
- **Komunitný plán sociálnych služieb (KPSS)**.

b) Národnej úrovni

- **Partnerská dohoda** určuje stratégiu, priority a podmienky SR na využívanie fondov EÚ tak, aby sa dosiahli priority stratégie Európa 2020. Ide teda o základný národný dokument, ktorý zastrešuje všetky operačné programy SR pre nové programové obdobie. Neformálne vyjednávania k príprave Partnerskej dohody a operačným programom SR na roky 2014 – 2020 sa začali 25. januára 2013 stretnutím so zástupcami Európskej komisie. Následne sa uskutočnili aj ďalšie neformálne kolá rokovaní, o ktorých bližšie informácie je možné získať na

stránkach Úradu vlády ako Centrálného koordinačného orgánu pre fondy EÚ v podmienkach SR.

- **Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 – 2020** - pozičný dokument identifikuje z pohľadu Európskej komisie hlavné rozvojové potreby s možnosťou financovania opatrení v rámci fondov Spoločného strategického rámca EÚ v podmienkach SR. Zároveň tento dokument predstavuje základ pre negociácie s Európskou komisiou k Partnerskej dohode a operačným programom SR na roky 2014-2020.
- **Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 - 2020**
- **Integrovaný regionálny operačný program „IROP“** - predstavuje programový dokument SR pre programové obdobie 2014 – 2020, ktorého globálnym cieľom je: prispieť k zlepšeniu kvality života a zabezpečiť udržateľné poskytovanie verejných služieb s dopadom na vyvážený a udržateľný územný rozvoj, hospodársku, územnú a sociálnu súdržnosť regiónov, miest a obcí.
- **Sektorový operačný program**, ktorý je strednodobý dokument vypracovaný pre vopred určené sektory.
- **Regionálna integrovaná územná stratégia, 2014-2020**
- **Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja (PHRSR BBSK)**, ktorý je strednodobý programový dokument, je v súlade s cieľmi a prvoradými potrebami ustanovenými v národnom pláne a s podkladom na vypracovanie príslušného regionálneho operačného programu. Jeho vypracovanie zabezpečuje príslušný samosprávny kraj.
- **PHRSR obce**, ktorý je strednodobý programový dokument spracovaný na úrovni obce.
- **Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001, aktualizácia 2010,**
- **Národný program reforiem, máj 2012,**
- **Návrh základných princípov na prípravu Partnerskej dohody Slovenskej republiky na programové obdobie 2014 – 2020,**
- **Stratégia rozvoja dopravy SR do roku 2020, 2010,**
- **Program odpadového hospodárstva,**
- **Stratégia Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020**
- **Koncepcia výchovy a vzdelávania rómskych detí a žiakov vrátane rozvoja stredoškolského a vysokoškolského vzdelávania**

c) Nadnárodnej úrovni

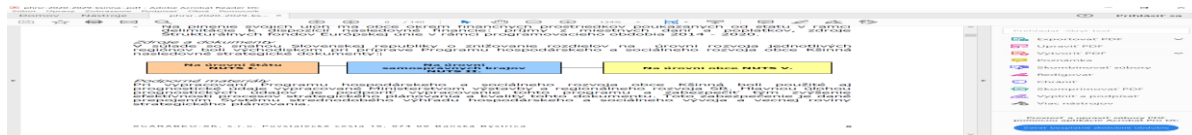
Programové dokumenty Európskej únie pre využitie štrukturálnych fondov tvoria:

- **Stratégia EÚ 2030** - cieľ: konkurencieschopnosť, zamestnanosť a hospodársky rast
- **Spoločný strategický rámec EK,**
- **Nariadenia EK (Všeobecné nariadenie, nariadenie k fondom),**

- **CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji,**
- **CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry** – podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT),
- **CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu,**
- **CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu,**
- **CENTROPE – Stratégia v oblasti priestorovej integrácie a Akčný plán národného programu reforiem SR 2020,**
- **CENTROPE – Stratégia v oblasti kultúry a cestovného ruchu,**
- **Národný (regionálny) rozvojový plán (RDP – Regional Development Plan),** ktorý je hlavným dokumentom pre vyjednanie podpory zo Štrukturálnych fondov Európskej únie.
- **Rámec podpory spoločenstva (CSF – Community Support Framework),** ktorý bude vytvorený na základe **Národného rozvojového plánu** v spolupráci s Európskou komisiou, je hlavným dokumentom vymedzujúcim poskytnutie podpory zo štrukturálnych fondov Európskej únie.
- **Sektorové operačné programy (SOP – Sectoral Operation Programme),** ako taktické dokumenty vytvorené na úrovni ministerstiev, ktoré rozpracovávajú problémové celky stratégií majúci plošný (celoštátny) charakter, pre ktoré bude žiadané spolufinancovanie zo zdrojov Európskej únie.
- **Regionálne operačné programy (ROP – Regional Operation Programme),** ako taktické dokumenty, ktoré budú spracované na úrovni regiónov NUTS II a rozpracovávajú tie problémové celky stratégií, pre ktoré bude žiadané spolufinancovanie zo zdrojov Európskej únie.
- **Strategické usmernenia Spoločenstva (SUS) – ROP** odráža 1 usmernenie SUS t.j. „urobiť Európu a jej regióny atraktívnejším priestorom pre investície a prácu“, a súčasne 3 usmernenie SUS t.j. „vytvorenie väčšieho množstva a kvalitnejších pracovných miest“.

Zdroje a dokumenty:

V súlade so snahou SR o znižovanie rozdielov na úrovni rozvoja jednotlivých regiónov boli východiskom pri príprave PHRSR obce Hronský Beňadik nasledovné strategické dokumenty:

Podporné materiály:

Pri vypracovaní PHRSR obce Hronský Beňadik boli použité aj prognostické údaje vypracované Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR. Hlavnou úlohou prognostických údajov je podporiť vypracovanie tohto programu a zabezpečiť tým zvý-

šenie efektívnosti procesov strategického plánovania a kvality tohto dokumentu. Toto zabezpečenie je dané prepojením Systému strednodobého výhľadu hospodárskeho a sociálneho vývoja a vecnej roviny strategického plánovania.

Obec Hronský Beňadik má nasledovné možnosti čerpania mimorozpočtových zdrojov na dosahovanie svojich cieľov a priorít v zmysle stanovených tematických cieľov stratégie Európa 2030 a prioritných oblastí Pozičného dokumentu:

- **Partnerská dohoda** (ďalej len „PD“), ako obdoba súčasného Národného strategického referenčného rámca, obsahuje záväzky členského štátu, že pridelené alokácie pre politiku súdržnosti EÚ sa využijú na implementáciu stratégie Európa 2030. Partnerská dohoda obsahuje aj návrh operačných programov.
- **Operačné programy** (ďalej len „OP“) sú hlavným riadiacim nástrojom pre využívanie fondov EÚ. Na zabezpečenie naplnenia cieľov stratégie Európa 2030 vypracovala EK tzv. „kondicionality“, t.j. podmienky, ktoré musia členské štáty splniť, jednak sú to podmienky ex ante, ktoré musia byť zavedené pred poskytnutím prostriedkov z fondov, ako aj podmienky ex post, podľa ktorých bude uvoľnenie dodatočných prostriedkov z fondov závisieť na výkonnosti a dosahovaní cieľov stratégie Európa 2030.

Tematické ciele v súlade so stratégiou Európa 2030:

- 1) posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií;
- 2) zlepšenie prístupu k informáciám a komunikačným technológiám a zlepšenie ich využívania a kvality;
- 3) zvýšenie konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov a poľnohospodárskeho sektora (v prípade EPFRV) a sektora rybného hospodárstva a akvakultúry (v prípade EFNRH);
- 4) podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch;
- 5) podpora prispôsobovania sa zmenám klímy, predchádzania a riadenia rizík;
- 6) ochrana životného prostredia a presadzovanie efektívneho využívania zdrojov;
- 7) podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach;
- 8) podpora zamestnanosti a mobility pracovnej sily;
- 9) podpora sociálneho začlenenia a boj proti chudobe;
- 10) investovanie do vzdelania, zručností a celoživotného vzdelávania;
- 11) zvyšovanie inštitucionálnych kapacít a efektivity verejnej správy;
- 12) zlepšenie zdravotnej starostlivosti;
- 13) posilnenie hospodárskeho riadenia; v záujme stability a zjednotenia;
- 14) vytvorenie dohody pre jednotný trh;
- 15) podpora environmentálnej udržateľnosti;
- 16) rast prostredníctvom znalostí; posilnenie postavenia jednotlivcov;
- 17) posilnenie európskeho výskumného priestoru; zvýšenie závažnosti otázky financovania výskumu a vývoja;
- 18) zvyšovanie inovácií a tvorivosti;
- 19) zlepšenie demografickej situácii so zameraním výziev spojených so starnutím, migrácie a integrácie;

- 20) zlepšovanie aktívneho prístupu k príst'ahovaleckej politike;
- 21) lepšie kontrolovanie a zlepšovanie prístupu v spoločnej európskej príst'ahovaleckej politike- zabezpečenie dôveryhodného systému riadenia vonkajších hraníc EÚ vrátane koordinovaného systému vydávania víz štátnym príslušníkom tretích krajín; lepšie zabezpečenie vnútornej bezpečnosti EÚ v súvislosti s vonkajšou bezpečnosťou;
- 22) zabezpečenie energetickej bezpečnosti a opatrení v rámci zmien klímy: nová priemyselná revolúcia; hľadanie udržateľnej výroby energie; zníženie vonkajšej energetickej závislosti EÚ;
- 23) vedenie boja proti zmenám klímy;
- 24) vytvorenie európskeho bezpečnostného modelu; vytvorenie obranného modelu;
- 25) budovanie kultúry spolupráce: bezpečnosť ako nadnárodný verejný záujem;
- 26) zvýšenie hospodárskej konkurencieschopnosti Európy atď.

Pozičný dokument definuje nasledujúce prioritné oblasti:

- podnikateľské prostredie priaznivé pre inovácie;
- infraštruktúra pre hospodársky rast a zamestnanosť;
- rozvoj ľudského kapitálu a zlepšenie účasti na trhu práce;
- trvalo udržateľné a efektívne využívanie prírodných zdrojov ;
- moderná a profesionálna verejná správa.

Priority stanovené v Pozičnom dokumente boli použité ako podklad pre prípravu najdôležitejších strategických dokumentov SR pre čerpanie fondov EU: Partnerskej dohody a operačných programov.

Štruktúra operačných programov

Štruktúra operačných programov

P.č.	Operačné programy	Riadiaci orgán	Sprostredkovateľský orgán pod riadiacim orgánom	Tematický cieľ / Investičná priorita	Fond EÚ
1	Výskum a inovácie (V&I)	MŠVV SR	MH SR	1a, 1b, 3	EFRR, ESF
2	Integrovaná infraštruktúra (II)	MDVRR SR	MF SR	2	KF, EFRR
			MV SR	7a,b,c,d	
3	Ľudské zdroje (LZ)	MPSVR SR		9	EFRR, ESF
			MZ SR	8,9,10, 9a	
4	Kvalita životného prostredia (KŽP)	MŽP SR	MŠVV SR	10	
			MDVRR SR	4c	
			MH SR	4,7e	KF, EFRR

SCARABEO-SK, s.r.o. Povstalecká cesta 16, 974 09 Banská Bystrica 9

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Kútna
Programovacie obdobie 2020 - 2029

			4,5,6, 5b		
5	Integrovaný ROP (IROP)	MPaRV SR	MV SR	5b	ESF, EFRR
			MK SR	5c	
			VÚC	5,6,7,9,10	
6	Efektívna verejná správa (EVS)	MV SR		5,6,7,9,10, 11	EFRR, ESF
7	Technická pomoc (TP)	ÚV SR		11	EFRR
8	Rozvoj vidieka	MPaRV SR			EPFRV
9	Rybné hospodárstvo	MPaRV SR			EFNRH
10	Európska územná spolupráca	RO budú určené zo strany EK			EFRR
11	Interact, Urban	RO budú určené zo strany EK			EFRR

Uplatnenie integrovaného prístupu

rozmer - 1
Rôzne aspekty života obce – environmentálny, hospodársky, sociálny a kultúrny – sú vzájomne prepojené a úspech v rozvoji samosprávy možno dosiahnuť len prostredníctvom integrovaného prístupu. Opatrenia týkajúce sa fyzickej obnovy sa v PHRSR skombinovali s opatreniami na podporu vzdelávania, hospodárskeho rozvoja, sociálneho začleňovania a ochrany životného prostredia.

Uplatnenie integrovaného prístupu

rozmer – 1

Rôzne aspekty života obce – environmentálny, hospodársky, sociálny a kultúrny – sú vzájomne prepojené a úspech v rozvoji samosprávy možno dosiahnuť len prostredníctvom integrovaného prístupu. Opatrenia týkajúce sa fyzickej obnovy sa v PHRSR skombinovali s opatreniami na podporu vzdelávania, hospodárskeho rozvoja, sociálneho začleňovania a ochrany životného prostredia. Predpokladom toho je rozvoj silných partnerstiev medzi miestnymi obyvateľmi, občianskou spoločnosťou, miestnym hospodárstvom a rôznymi úrovňami správy. Takýto prístup je osobitne dôležitý v súčasnosti vzhľadom na vážnosť problémov, pred ktorými momentálne samospráva stojí. Tieto problémy siahajú od konkrétnych demografických zmien cez dôsledky hospodárskej stagnácie v súvislosti s tvorbou pracovných miest a sociálnym pokrokom až po dôsledky zmeny klímy. Reakcia na tieto problémy bude mimoriadne dôležitá na dosiahnutie inteligentnej, udržateľnej a inkluzívnej spoločnosti, ktorá je cieľom stratégie Európa 2030.

rozmer – 2

PHRSR obce Hronský Beňadik integruje všetky dokumenty na miestnej úrovni ako aj ciele a priority národných strategických dokumentov a dokumentov EÚ. PHRSR obce Hronský Beňadik na roky 2021 - 2026 integruje a nadväzuje na predchádzajúce PHSR obce, viacročný rozpočet. PHRSR obce vychádza a integruje strategické dokumenty na národnej úrovni ako Partnerská dohoda, ktorá určuje stratégiu, priority a podmienky SR na využívanie fondov EÚ tak, aby sa dosiahli priority stratégie Európa 2030, Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR, Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov, pre Integrovaný regionálny operačný program „IROP“. Ďalej PHRSR integruje a vychádza zo strategických dokumentov EÚ: Stratégia EÚ 2030; z Nariadenia EK (Všeobecné nariadenie, nariadenie k fondom), CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji, CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry – podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT), CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu, CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu, CENTROPE – Stratégia v oblasti priestorovej integrácie a Akčný plán Koncepcie rozvoja občianskej spoločnosti.

rozmer – 3

Integrovaný prístup bol uplatnený pri procese spracovania strategického dokumentu, kde boli zohľadnené predstavy, potreby a požiadavky jednotlivých zainteresovaných skupín ako sú obyvatelia, rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené v rámci pôsobnosti obce, mimovládne organizácie, záujmové skupiny obyvateľov, podnikateľské subjekty, obec a jej jednotlivé orgány: poslanci OZ, starosta, komisie. Integrovaný prístup bol uplatnený v prípravnej fáze spracovania PHRSR, prostredníctvom dotazníkového prieskumu pri jednotlivých skupinách. Následne bol integrovaný prístup uplatnený v rámci schvaľovacej fázy PHRSR, kde bol návrh dokumentu zaslaný zainteresovaným skupinám na záverečnú úpravu, doplnenie a odsúhlasenie.

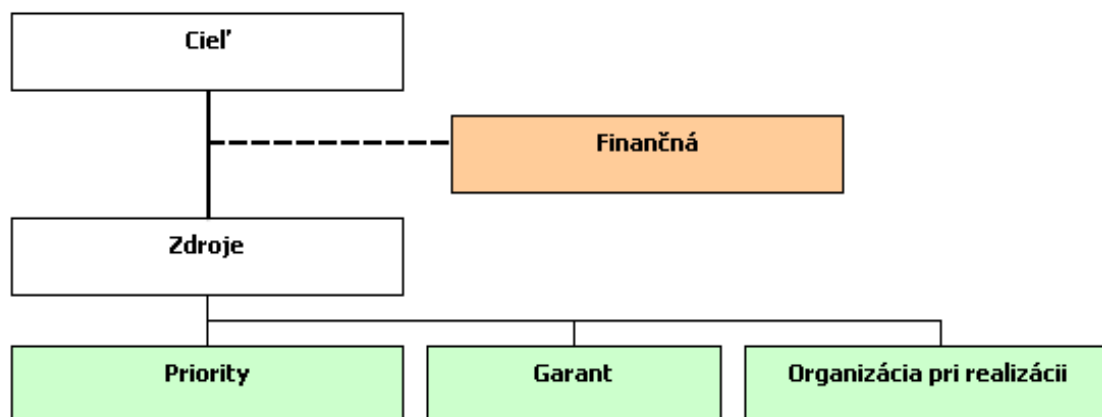
rozmer – 4

Integrovaný prístup bol uplatnený v prípade finančného zabezpečenia jednotlivých priorít a cieľov. Financovanie sa realizuje z viacerých zdrojov – verejných a súkromných. Verejné zdroje uplatňujú integrovaný prístup z hľadiska horizontálneho ako aj vertikálneho. Z horizontálneho hľadiska predstavuje kombinovanie viacerých možných zdrojov EÚ (Operačných programov). Z vertikálneho hľadiska sú integrované zdroje EÚ, úrovne SR, VÚC a nakoniec na najnižšej úrovni miestnej samosprávy.

Jednotlivé strategické dokumenty sú vypracovávané vo vzájomnej nadväznosti a postupnosti.

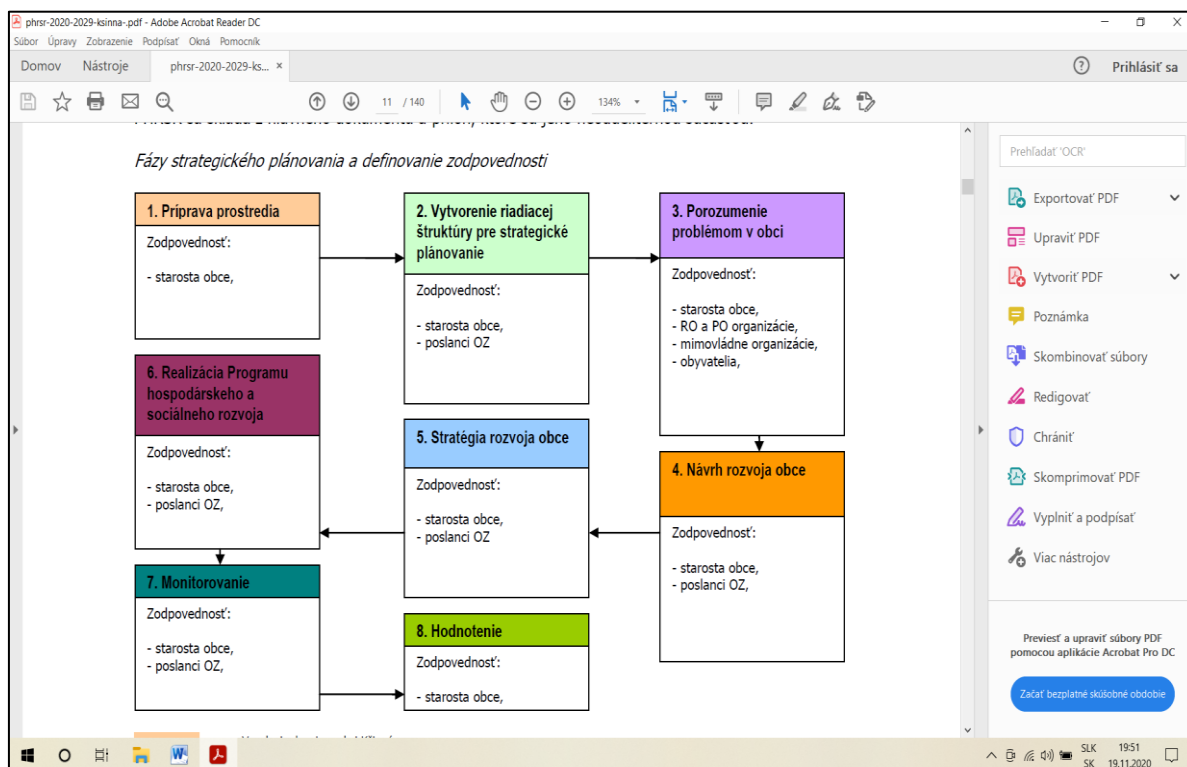
Osnovu PHRSR obce Hronský Beňadik znázorňuje schéma 1.

Schéma 1 Osnova PHRSR

PHRSR sa skladá z hlavného dokumentu a príloh, ktoré sú jeho neoddeliteľnou súčasťou.

Fázy strategického plánovania a definovanie zodpovednosti

Zdroj: Woleková, Mezianová, 2004, s.14 – 17.

Fáza 1: Inventarizačná, analytická a prognostická časť tvorby PHRSR

V tejto fáze PHRSR nadväzuje na kľúčové zameranie/vízie a na hlavný cieľ, na kľúčové výzvy, problémy, impulzy a možné riešenia. PHRSR vo svojom obsahu poskytuje súbor analýz, zozbieraných zdrojov a informácií o obci Hronský Beňadik pre ďalšiu tvorbu a implementáciu stratégie. Pri realizácii analytickej časti bola využitá SWOT analýza doplnená o údaje relevantné pre tvorbu samotného dokumentu PHRSR.

Jednotlivé analýzy obsahujú socioekonomické analýzy, územno-technické analýzy, prírodno-environmentálne analýzy zamerané na analýzu prírodného prostredia a inštitucionálno-organizačné analýzy. Na základe parciálnych analýz v tejto uvedenej štruktúre mohla obec Hronský Beňadik identifikovať hlavné faktory a disparity rozvoja v území. V rámci SWOT analýzy obec zadefinovala strategické smerovanie, priority a ciele PHRSR.

Fáza 2: Strategická časť: Definovanie strategického smerovania, priorít a strategických cieľov PHRSR

Primárne analýzy o doterajšom vývoji a stave obci Hronský Beňadik predstavujú koncentrovaný zdroj informácií pre prioritné oblasti rozvoja obce, z ktorých vyplývajú opatrenia a následné aktivity predložené pre riešenie jednotlivých problémových oblastí rozvoja. Podrobný plán konkrétnych aktivít je obsiahnutý v akčnom pláne. Jednotlivé akčné plány a projektové návrhy by mali naplňovať vízie obce. Sú spracované na úrovni činností, časovej a finančnej náročnosti. V rámci tohto kroku stratégie boli zosumarizované všetky výstupy PHRSR, ktoré boli predložené na participatívne pripomienkovanie obecnému zastupiteľstvu obce Hronský Beňadik. Navrhované zmeny boli doplnené a implementované do stratégie PHRSR.

Fáza 3: Programová časť: Návrh vlastnej stratégie- strategického prístupu, postupu a nástrojov na naplnenie vízie, hlavného cieľa, priorít a systému cieľov

V tejto fáze PHRSR bol identifikovaný prístup, postup a nástroje (opatrenia, aktivity, programy a projekty) v časovej následnosti a v priestorovej súvislosti pre realizovanie jednotlivých krokov stratégie. V tejto fázy obec Hronský Beňadik navrhla vlastnú stratégiu, ktorá dosiahne naplnenie celého systému počnúc víziou až po systém cieľov PHRSR. Obec sa rozhodla presadzovať integrovaný prístup a zameriavať sa na inovačne orientované Smart stratégie rozvoja integrujúce tvrdé infraštruktúrne riešenia s mäkkými organizačnými, inštitucionálnymi a sociálnymi inováciami, ktoré využívajú najnovšie poznatky zo sociálnych, prírodných a technických vied a najmodernejšie technológie pre efektívny a udržateľný rozvoj a zabezpečenie kvality života obyvateľov a kvality podnikateľského prostredia. Implementácia Smart stratégie rozvoja nie je o zvyšovaní výdavkov, ale o efektívnejšom využívaní finančných zdrojov, ktoré obci majú priniesť úsporu v strednodobom a dlhodobom horizonte.

Fáza 4: Realizačná časť- Návrh vlastnej stratégie – strategického prístupu, postupu a nástrojov na dosiahnutie vízie a cieľov

V tejto fáze PHRSR je zamerané na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov.

Fáza 5: Implementačná časť: Nastavenie implementácie, financovania, monitorovania a vyhodnocovania PHRSR

V tejto fáze obec Hronský Beňadik vypracoval podrobný plán implementácie stratégie, ktorá je obsiahnutá v PHRSR. Definuje harmonogram implementácie stratégie a v jeho rámci aj konkrétne úlohy pre implementáciu navrhovaných nástrojov vrátane subjektov zodpovedných za splnenie a určenie výstupov realizácie týchto úloh, ktorý je reprezentovaný akčným plánom implementácie. V rámci PHRSR je zabezpečený systém monitorovania a transparentného hodnotenia, čiže naplňania cieľov stratégie a taktiež plán využitia zdrojov vrátane zostaveného finančného plánu implementácie stratégie. Obsahom PHRSR sa stali konkrétne činnosti a úlohy, ku každej činnosti a úlohe sú priradení partneri zodpovední za ich vykonanie a dôraz bol kladený aj na časový systém rozpočtového programovania územnej samosprávy.

Finančné zabezpečenie

V zmysle zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona 309/2014 Z. z., o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov, sa financovanie regionálneho rozvoja realizuje na troch úrovniach: na mikroregionálnej úrovni je možné rozvojové aktivity financovať jedine združovaním zdrojov nižšej úrovne, čiže obcí. Samosprávy nemajú spoločný zdroj financovania. V súčasnej situácii je možné rozvojové aktivity financovať buď z rozpočtov jednotlivých obcí v prípade individuálnych projektov alebo združením financií viacerých obcí v prípade spoločných projektov. V prípade financovania projektov majúci význam v kontexte priorít celého kraja zohráva významnú úlohu Banskobystrický samosprávny kraj a financovanie inštitúcií v jeho zriaďovateľskej kompetencii. Ďalšími doplnkovými zdrojmi, ktoré možno definovať na úrovni jednotlivých aktivít sú predovšetkým štrukturálne fondy EÚ. Ich využitie v rámci jednotlivých aktivít je možné stanoviť len indikatívne bez určenia výšky požadovanej podpory s cieľom prispieť ku koordinácii realizácie rozvojových aktivít.

- Pri zostavovaní finančného plánu a zaisťovaní finančnej podpory je potrebné zamerať sa na tie opatrenia, ktoré sú nedostatočne podporované zo štátneho rozpočtu, alebo nie sú podporované vôbec.
- Pri zabezpečovaní základných potrieb občanov postupuje samospráva podľa zákona číslo 369/1990 Z. z. O obecnom zriadení a v zmysle zákona č. 138/1991 Zb. O majetku obcí v znení neskorších predpisov.
- Na plnenie svojich úloh má obec okrem finančných prostriedkov poukázaných od štátu v rámci delimitácie k dispozícii nasledovné financie: príjmy z miestnych daní a poplatkov ako aj zdroje zo Štrukturálnych fondov EÚ.

Monitorovanie a vyhodnocovanie PHRSR

V rámci monitorovania sa budú identifikovať možné riziká a navrhovať opatrenia na ich zníženie. V procese monitoringu je vytvorený monitorovací výbor zo zástupcov obecného zastupiteľstva, ktorí bude zodpovedať za plnenie priorít a cieľov PHRSR.

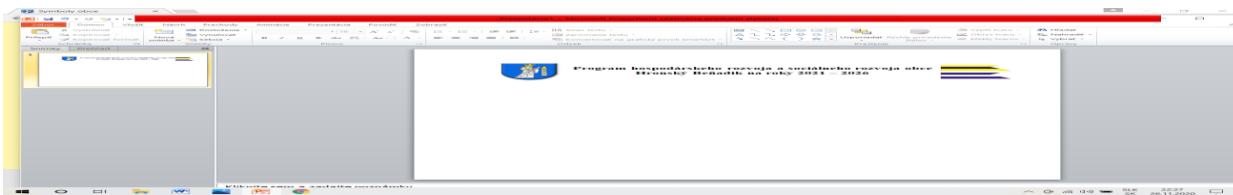
V systéme hodnotenia bude vypracovávaná monitorovacia správa o realizácii priorít a cieľov PHRSR, ktorá bude hovoriť o úspešnosti plnenia priorít a cieľov. V rámci implementácie stratégie v rámci tejto aktivity je vypracovaný aj finančný plán využitia zdrojov a finančný plán implementácie stratégie PHRSR. Finančný plán implementácie

stratégie identifikuje finančné objemy, grantové, revolvingové, investičné, neinvestičné zdroje a spôsoby financovania projektov (vlastné zdroje, pôžičky, verejné financie, súkromné zdroje, grantové schémy a pod.)

Fáza 6: Prerokovanie a schvaľovanie PHRSR

Integrálnou súčasťou tejto fázy je prerokovanie a schvaľovanie PHRSR dotknutou verejnosťou a dotknutými orgánmi. V návrhu postupu a v harmonograme participatívnej tvorby a schvaľovania PHRSR je treba integrovať procesy strategického environmentálneho hodnotenia. Na základe preloženia Oznámenia o strategickom dokumente príslušný orgán stanoví rozsah hodnotenia podľa zákona č 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Takto spracovaný a schválený PHRSR obecným zastupiteľstvom je predložený VÚC.

PHRSR sa skladá z hlavného dokumentu a príloh, ktoré sú jeho neoddeliteľnou súčasťou.

ANALYTICKO- STRATEGICKÁ ČASŤ 2 AUDIT ZDROJOV

2.1 Základná charakteristika obce Hronský Beňadik a vymedzenie územia

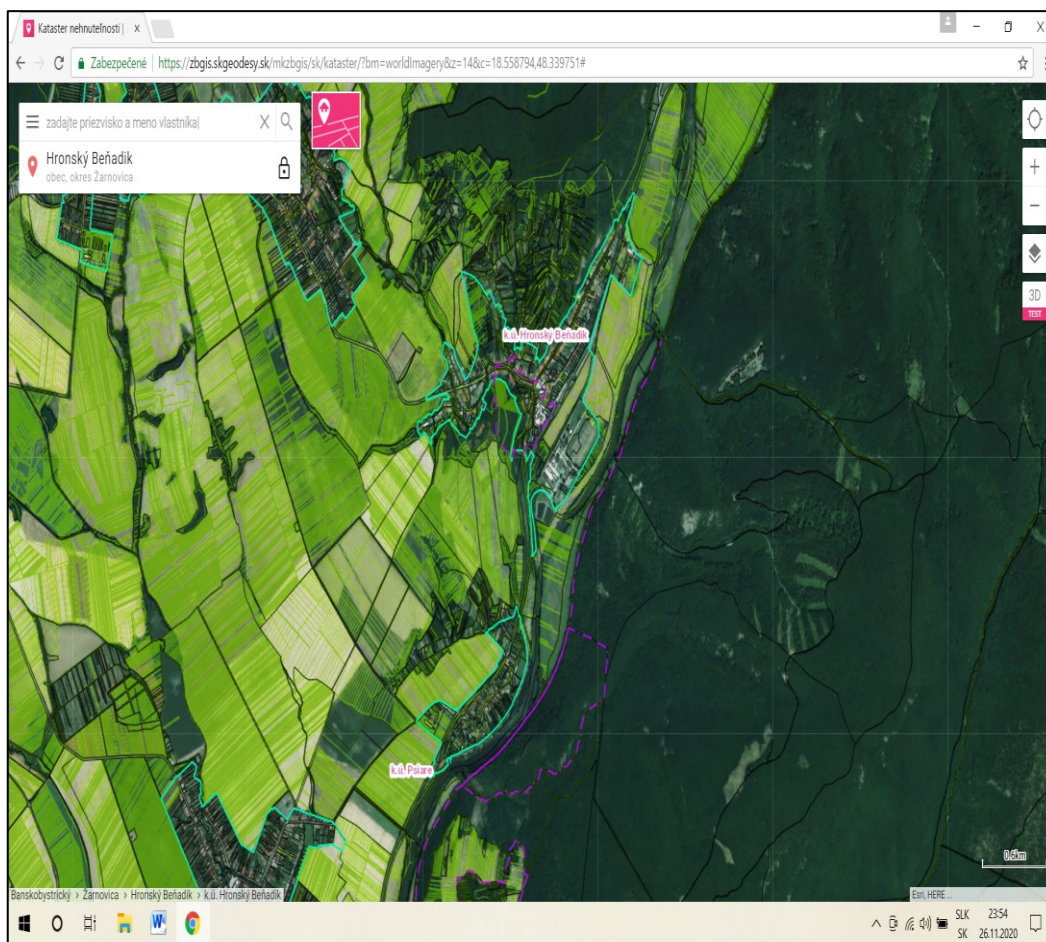
2.1.1 Základné údaje o obci

- **Sídlo obecného úradu:** Mýtne námestie 445/26, 966 53 Hronský Beňadik
- **Telefón:** +421 908 732 747; 045/689 31 16
- **Fax:** +421 45 689 3116
- **Mail:** starosta@obechronskybenadik.sk; podatelna@obechronskybenadik.sk; info@obechronskybenadik.sk
- **Web:** <https://www.obechronskybenadik.sk/kontakt-0.html>

Administratívne začlenenie:

- **Štát:** Slovensko
- **Kraj:** Banskobystrický
- **Okres:** Žarnovica **Kód okresu:** 516 830
- **Región:** Tekov
- **Mikroregión:** Nová Baňa
- **IČO:** 00320676
- **DIČ:** 2021111422
- **Počet obyvateľov:** 1 144 (Stav k 31.12.2019)
- **Hustota:** 123,94 obyv. na km²
- **Katastrálne územie Hronský Beňadik:** 819 816
- **Katastrálne územie Psiare:** 850 403
- **Rozloha:** 9,23 km² (923 ha)
- **Nadmorská výška obce:** 192 m n. m.
- **Súradnice:** 48°21'11" S 18°34'26" V
- **Prvá písomná zmienka:** 1951
- **Starosta:** p. Ľubomír Krovina

Obec leží na styku Podunajskej pahorkatiny, Pohronského Inovca a Štiavnických vrchov na pravom brehu Hrona v Slovenskej bráne v nadmorskej výške 192 m n. m. Nachádza sa na ceste I/76 triedy medzi Novou Baňou a Levicami. Súčasťou obce je aj dedinka Psiare, ktorá sa nachádza južne od Hronského Beňadika popri, ktorej tečie rieka Hron. Lokalizáciu obce Hronský Beňadik v rámci okresu Žarnovica dokumentuje Obrázok 1.

Obrázok 1 Lokalizácia katastrálneho územia obce Hronský Beňadik a Psiare v rámci okresu Žarnovica

Intravilán obce leží v nadmorskej výške od 192 m n. m. Obec Hronský Beňadik spolu so Psiarmi sa nachádza geograficky v strednom Pohroní. Obec patrí do vyššieho územného celku Banská Bystrica. Leží v juhozápadnom okraji jeho územia. Psiare sa dotýkajú hranice Nitrianskeho kraja.

Katastrálne územia obcí susedia zo severozápadu a severu s obcami Tekovské Nemce a Orovnica. Zo severovýchodu a z východu s obcou Tekovská Breznica. Z juhu a juhovýchodu s obcou Rybník a zo západu a juhozápadu s obcou Kozárovce.

2.1.2 História obce Hronský Beňadik a Psiare

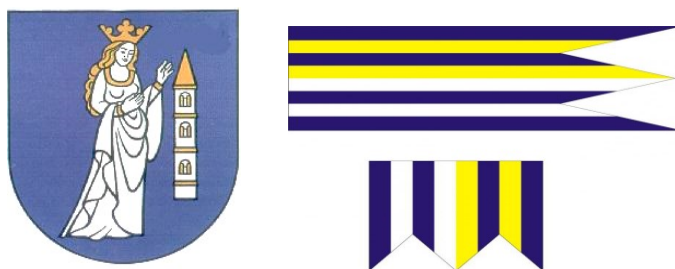
Chotár tejto obce bol osídlený už v praveku, čo svedčí o jeho výhodnej polohe. Obec stála na obchodnej ceste v období Veľkej Moravy, po rozpade ktorej sa zachovalo slovenské pohrebisko približne z obdobia 11. až 12. storočia. Prvá písomná zmienka o obci pochádza z roku 1075 a vzťahuje sa na tunajšie opátstvo zasvätené Svätému Beňadikovi. Ako samostatná obec sa prvýkrát spomína v roku 1209 v pápežskej listine potvrdzujúcej majetky opátstva. Opátstvo fungovalo počas celého feudalizmu. Uvádzaný priestor v údolí bol osídlený pravdepodobne len z dôvodu, že kláštor potreboval obslužné činnosti. Počas 15. storočia sa okolité osady vzniknuté v blízkosti kláštora spojili s obcou Svätý Beňadik. Neskôr sa z tejto obce stalo zemepanské mestečko ako centrum panstva s trhovými výsadami a fungujúcimi remeslami. Možnosti istého zárobku zaručovali miestne kameňolomi a líkérka. Aj po prvej svetovej vojne sa obyvateľstvo zaoberalo poľnohospodárstvom, ovocinárstvom a vinohradníctvom. Začalo sa vzmáhať aj spracovanie dreva. Podstatná časť

dejín sa spája s Beňadickým kláštrom s dvomi štíhlymi vežami Kostola sv. Benedika. Bol založený v roku 1075 nitrianskym kniežat'om, neskoršie uhorským kráľom Gejzom. Kláštor s architektúrou zohral významnú úlohu aj v právnej a kultúrnej oblasti. Koncom 11. storočia, alebo začiatkom 12. storočia tu vznikla najstaršia latinská rukopisná pamiatka na Slovensku – známy tzv. „Nitriansky evanjeliár“. Bol postavený na križovatke starej historickej cesty prechádzajúcej Pohroním na stredné Slovensko a patril k najväčším vtedajším pozemkovým vlastníkom. Hronský Beňadik sa postupne menil na mohutnú, protitureckú pevnosť strážiacu prístup k bohatým mestám stredného Slovenska. Trikrát bola obec vypálená, vydrancovaná a vyludnená. Kláštor niekoľkokrát vyhorel, v roku 1435 ho podpálili husiti. Pôvodne románsky kláštorný komplex v Hronskom Beňadiku bol neskôr prestavaný v gotickom štýle a dnes je druhou najvýznamnejšou gotickou stavbou na Slovensku. Nazýva sa aj ako „Perla Pohronia“. Okrem pamiatok výtvarného umenia tu vznikli písomné pamiatky hudobnej kultúry, liturgie a teologickej spisby. V súčasnosti je to druhý najstarší a najvyužívanejší mníšsky kláštor na Slovensku. Vystriedali sa v ňom viaceré rehole – benediktíni, saleziáni, v súčasnosti tu pôsobí rehoľa palotínov a patrí medzi málo kláštorov u nás, ktoré sú obývané. V 18. storočí bola obec najvýznamnejším trhovým strediskom, pretože tu sa uskutočňovali jarmoky s nákupmi obilia pre banské mestá. Vo vnútri obce môžeme vidieť gotický Kostol sv. Egídia. Významnými pamiatkami kostola v Hronskom Beňadiku sú: vstupný portál z obdobia vrcholnej gotiky, relikvia božej krvi darovaná kráľom Matejom Korvínom, korpus Krista s pohyblivými ramenami, krstiteľnica z pôvodného románskeho kostola, freska svätého Juraja z roku 1423, oltár svätého Beňadika, Panny Márie a svätej Školastiky z dielne majstra Pavla z Levoče, krypta rodiny Koháryovcov, ako aj zástava a hrobka baróna Štefana Koháryho, hlavný oltár Krista Kráľa, oltár všetkých svätých maľovaných v Tirolsku a tiež kaplnka Božej Krví. V záhrade pod kostolom sv. Egídia sa nachádza neskorobarokové súsošie sv. Jána Nepomuckého. Na samostatných podstavcoch po bokoch stoja sochy Anjela smrti a sv. Jozefa. Na pamiatku morovej epidémie v roku 1710 bola na bývalom hradisku na Beňadickej skale postavená v rokoch 1713 – 1715 baroková kaplnka. Vybudovali ju preto, aby Boh odvrátil hrozbu zúriacej morovej epidémie od Tekovskej župy. K pamiatkam v obci patrí aj Kostol sv. Egídia, Súsošie sv. Jána Nepomuckého, Súsošie Kalvárie, Socha sv. Urbana, Župná morová kaplnka na Háji. Zoznam kultúrnych pamiatok v obci zahŕňajú: Kaplnka Božieho hrobu, Kaplnka svätej cirkvi, Súsošie Golgota, Socha Jána Nepomuckého, Kruhová bašta a brána opevnenia. Samozrejme k pamätihodnostiam patria aj Matičný pamätník obetiam I. svetovej vojny, Pamätník SNP a Padlých Bulharských partizánov z II. svetovej vojny. V severnej časti katastrálneho územia Hronský Beňadik sa nachádza Prírodná rezervácia Klíča.

Psiare sú súčasťou takzvanej „Slovenskej brány“, ktorá bola vstupom k bohatým banským mestám ako Banská Bystrica, Kremnica, Banská Štiavnica. Dominantou Psiar je Krivín, ktorý je súčasťou pohoria Štiavnické vrchy. Krivín je podľa historických dohadov hradisko z doby halštatskej a veľkomoravskej s viacnásobným obranným valovým systémom. V tomto období sa v našom okolí dosť vyskytovali, lebo tu bola „Slovenská brána“ a mali za účel brániť vstup do banských miest. Ďalšie hradiská sa nachádzali pri Kozárovciach, Tlmačoch, Tekovskej Breznici a hlavná obranná pevnosť bola v Hronskom Beňadiku (dnešný kláštor) (Národné kultúrne pamiatky na Slovensku, Vendelín Jankovič a kol., 1980).

2.1.3 Heraldické znaky obce

K heraldickým znakom obce patrí erb a vlajka obce (viď. obrázok 1).

Zdroj: OcÚ, Hronský Beňadik, 2020

Obrázok 1 Erb a vlajka obce

Erb obce

V modrom štíte sa nachádza zlatovlasá kráľovná so zlatou korunou na hlave, odetá v striebornom, zlatom zdobenom rúchu s ľavicou zdvihnutou k striebornej, zlato zastrešenej veži s tromi zlatými dvojíťmi oknami.

Hoci sa najstaršia známa pečať Hronského Beňadika zachovala až na písomnostiach z polovice 16. storočia, je zrejmé, že mestečko tento symbol používalo prinajmenšom od 15. storočia, ak nie skôr. História obce by takého včasné datovanie len podporovala.

V strede gotickej pečate s priemerom 25 mm je v štvoroblúkovom poli zobrazená kráľovná a vedľa nej štíhla veža s tromi nad sebou postavenými oknami. J. Novák symbol bez ďalšieho zdôvodňovania opisuje ako Pannu Máriu a kostolnú vežu. Z minulosti Hronského Beňadika však toto patrocínium doložené nemáme. Koho teda predstavuje postava kráľovnej v hronskobeňadickej pečati? Rešpektujúc ikonografické pravidlá a zvyklosti uvažujeme predovšetkým o svätej Barbore – patrónke baníctva, pretože veža je jej prvoradým atribútom. Hoci kostol sv. Barbory z Beňadika nepoznáme, táto symbolika by tu mala svoje opodstatnenie. Je totiž známe, že miestne benediktínske opátstvo, obdarované už v 11. storočí rozsiahlymi majetkami, bolo v stredoveku vlastne našim najstarším banským podnikateľom. Na túto skutočnosť poukazuje aj erb opátstva, ktorý tvorí v ranogotickom štíte na trojvrší vztýčený benediktínsky kríž a za ním skrížený banícky kopáč a kladivko. Hoci, ako vidieť, viaceré indicie vedú skôr k úvahám, že historickým symbolom mestečka bola sv. Barbora, s určitosťou to zatiaľ tvrdiť nemožno.

Vlajka obce

Vlajka Hronského Beňadika pozostáva z ôsmich pozdĺžnych pruhov vo farbách modrej, bielej, modrej, bielej, žltej, modrej, žltej a modrej. Ukončená je tromi cípmi. Symboly obce Hronský Beňadik sú vedené v Heraldickom registri SR pod signatúrou H-52/95.

2.1.4 Členstvo obce Hronský Beňadik v združeniach

Obec Hronský Beňadik je členom v niekoľkých združeniach: ZMOS, OOCR GRON, Slovenského zväzu záchranárov Psiare, základnej organizácie Slovenského zväzu záhradkárov Psiare a členom Občianskeho združenia pivnice Hodruša-Hronský Beňadik.

2.1.5 Stav územnoplánovacej a programovej dokumentácie

Obec, podľa počtu obyvateľov, v zmysle zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (ďalej len Stavebný zákon) v znení neskorších predpisov nepodlieha povinnému spracovaniu územnoplánovacej dokumentácie. Obec Hronský Beňadik nemá platný ani spracovaný územný plán obce. Riadi sa iba dokumentmi vyššieho územného celku Banská Bystrica, ktorý má schválený územný plán Veľkého územného celku a podľa Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 263/1998 Z. z. nadobudlo účinnosť 18. augusta 1998, taktiež priebežne realizované zmeny a doplnky 2004, ktoré boli schválené a Všeobecne záväzné nariadenie Banskobystrického samosprávneho kraja č. 4/2004 nadobudlo účinnosť 21. januára 2005. Ďalej boli schválené zmeny a doplnky č. 1/2007 a zmeny a doplnky 2009. Poslednými aktuálnymi zmenami boli Zmeny a doplnky 2014. Tento dokument bol schválený Uznesením Zastupiteľstva Banskobystrického samosprávneho kraja číslo 84/2014 zo dňa 5. decembra 2014, ktorého záväzná časť bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením BBSK č. 27/2014 z 5. decembra 2014. Preto v zmysle § 8, ods.3 zákona č.50/1978 Zb., v znení neskorších predpisov, všetky odvetvové koncepcie musia byť v súlade so záväznými časťami vyššej územnoplánovacej dokumentácie.

Jediným rozvojovým dokumentom obce bol doteraz spracovaný PHSR obce pre roky 2015 – 2020. Nakoľko tomuto dokumentu končí platnosť, obec sa rozhodla vypracovať a obstarat' nový PHRSR obce, ktorý bude opäť akceptovať dokumenty vyššieho stupňa a bude kvalitným rozvojovým dokumentom pre obdobie rokov 2021 – 2026.

2.2 Prírodné pomery

Obec Hronský Beňadik leží na styku Podunajskej pahorkatiny, Pohronskeho Inovca a Štiavnických vrchov na pravom brehu Hrona v Slovenskej bráne v nadmorskej výške 192 m n. m. Nachádza sa na ceste I/76 medzi Novou Baňou a Levicami.

Súčasťou obce je aj menšia dedina Psiare, ktorá sa nachádza južne od Hronského Beňadika popri, ktorej tečie rieka Hron. Psiare sú súčasťou takzvanej „Slovenskej brány“, ktorá bola vstupom k bohatým banským mestám ako Banská Bystrica, Kremnica, Banská Štiavnica.

Dominantou Psiar je Krivín, ktorý je súčasťou pohoria Štiavnické vrchy. Krivín je podľa historických dohadov hradisko z doby halštatskej a veľkomoravskej s viacnásobným obranným valovým systémom. V tomto období sa v danom okolí dosť vyskytovali, lebo tu bola „Slovenská brána“, ktorá mala za účel brániť vstup do banských miest. Ďalšie hradiská sa nachádzali pri Kozárovciach, Tlmačoch, Tekovskej Breznici a hlavná obranná pevnosť bola v Hronskom Beňadiku (dnešný kláštor).

Reliéf

Reliéf riešeného územia je značne rozmanitý, s výskytom mnohých foriem reliéfu. Rovinný reliéf má úzka niva Hrona, pahorkatinný reliéf má pás nižšieho plošinného predhoria medzi zastavaným územím a vrchovinou. Väčšina riešeného územia má vrchovinový reliéf.

2.2.1 Geomorfologické pomery

Podľa geomorfologického členenia patrí záujmové územie nasledovných geomorfologických jednotiek: Alpsko-himalájska sústava, podsústava Karpaty, provincia Západné Karpaty, subprovincia vnútorné Západné Karpaty a oblasť Slovenské stredohorie.

Riešené územie sa zaraďuje do morfoštruktúry vnútorných Západných Karpát a do vulkanickej blokovej štruktúry Slovenského stredohoria s pozitívnymi morfoštruktúrami hrastí a diferencovaných blokov.

Podľa geomorfologického členenia (Mazúr, Lukniš in Atlas SSR 1980) územie patrí do oblasti Slovenského stredohoria, celku Štiavnické vrchy, oddielu Kozmálovské vršky, pododdielov Slovenská brána a Breznické podolie. **Slovenská brána** je geomorfologický útvar vytvorený riekou Hron. Predstavuje geomorfologickú časť Hodrušskej hornatiny, podcelku Štiavnických vrchov. Poloha je pripisovaná všetkým útvarom od Tekovskej Breznice až po Tlmače.

Hlavným krajinotvorným činiteľom v záujmovom území bola rieka Hron a jej pravostranný prítok Klíč, ktoré v priebehu geologickej histórie modelovali terén až do dnešnej podoby riečnej nivy s akumulovanými sedimentami kvartéru. Dolina Hrona má v záujmovom území severovýchodno-juhozápadný smer a šírku cca 700 m. Údolné svahy Štiavnických vrchov na východe a Pohronského Inovca na západe sú prevažne strmé väčšinou prekryté svahovými sutami delúvia. Na mnohých úsekoch sú odkryté vulkanické horniny. Na údolných svahoch sa v rôznych výškových úrovniach vyskytujú aj morfológicky výrazné terasovité stupne alebo ich zerodované zvyšky. Na miestach vyústenia prítokov z bočných údolí do údolnej nivy Hrona sú morfológicky evidentné náplavové kužele.

2.2.2 Geologické pomery

Z pohľadu geologickej stavby sa záujmové územie zaraďuje do Stredoslovenských neovulkanitov, hlavne do Štiavnického stratovulkánu. Horninový komplex skalného podložia tvoria andezity, ryolity, pyroklastiká andezitových tufov, aglomeráty a čadiče (tortonského a sarmatského obdobia). Štvrtohorné pokryvné sedimenty sú vyvinuté predovšetkým v údolnej nive Hrona. Sú to štrky, piesky, súdržné zeminy pozostávajúce z ílovitej hliny, hlinitých pieskov a hliny, ktoré tvoria vrchnú časť náplavov. Na údolných svahoch sú skalné horniny prekryté hlinitokamenitými sutinami delúvia, ktoré vznikli zvetrávaním andezitov, ryolitov a hlavne andezitových aglomeratických tufov. Svahové kamenité sute sú najviac vyvinuté na úpätiach svahov, tu dosahujú značné mocnosti okolo 3 m a niekde aj viac. V záujmovom území sa stretneme aj s terasovými štrkami, ktoré sú akumulované na skalnom podloží v rôznych výškových úrovniach nivy Hrona. Terasové štrky sú prekryté sprašovými a eluviálnymi hlinami. Podľa prieskumných vrtov Geofondu je priemerná hrúbka štrkov v blízkosti Hrona 4,9 m a vo väčších vzdialenostiach od Hrona 3,4 m. Pokryvné jemnozrnné zeminy majú hrúbku od 1,2 do 4,9 m. Vo výške 60 – 250 m nad úrovňou Hrona sa vyskytujú aj reliktu pliocénnych štrkov. Medzi kvartérne sedimenty patria aj uloženiny dejekčných kužeľov pozostávajúce z málo opracovaných hlinito-kamenitých sutí, pieskov, hlín a pod.

Seizmicita územia

Záujmové územie patrí do oblasti s maximálne pozorovanou intenzitou zemetrasení nižšou ako 6° MCS. V rokoch 1850 – 1970 bola naposledy zemetrasná udalosť zaznamenaná v oblasti Žiaru nad Hronom. Seizmicky aktívna je najmä oblasť Banskej Štiavnice.

2.2.3 Pedologické pomery

Z kvartérnych útvarov sú zastúpené v dolinách pohorí fluvialno-nivné sedimenty, holocén. V juhozápadnej časti miestnej časti Psiare sú zastúpené okrajovo aj sprae, würm. V ostatných častiach sa nachádzajú stráňové a podstráňové nesúvislé plytké sedimenty na masívnych stratovulkanických útvaroch.

V záujmovom území na nive Hrona sa nachádzajú pôdne subtypy fluvizeme modálne a fluvizeme kultizemné. Pôdy sú hlboké bez skeletu. Na ľavom brehu Hrona prevláda pôdny druh ľahký (hlinitopiesočnatý) v celom pôdnom profile. Pôdy na pravom brehu Hrona sú stredne ťažké (hlinité, piesočnatohlinité) v celom pôdnom profile, v severnej časti majú zrnitosť ťažkú (ílovitohlinitú). Pôdy sú stredne až slabo humózne, pod trvalými trávami je obsah humusu vyšší. Pôdna reakcia je slabo kyslá. Hladina podzemnej vody počas roka kolíše, najmä v jarných mesiacoch je jej hladina v pôdnom profile vyššia. Lokálne sa môžu vyskytovať aj fluvizeme glejové, najmä v podsvahovej depresii na ľavom brehu nivy Hrona. Pôdotvorným substrátom sú nevápenaté nivné uloženiny. Prevládajúcou BPEJ (bonitovaná pôdna - ekologická jednotka) je 0106002, v menšej miere je zastúpená 0107003. Typologická produkčná kategória týchto pôd je 03 - veľmi produkčné orné pôdy. Patria do 2. a 4. skupiny kvality pôdy z 9-stupňovej škály, kde v 1. skupine sú pôdy najproduktnejšie a v 9. s najnižším produkčným potenciálom (zákon MP SR č. 220/2004 Z. z.).

Pôdy sú využívané prevažne ako lúky alebo ako orná pôda. Zosuvy a svahové deformácie sa na svahoch Štiavnických vrchov vyskytujú v priestore kontaktu s nivou Hrona. Ich významnejšie prejavy sa v dotknutom území nenachádzajú.

Súčasnú krajinnú štruktúru zobrazuje tabuľka 1.

Tabuľka 1 Súčasná krajinná štruktúra (%)

Skupina krajinných prvkov	plocha v %
Poľnohospodárska pôda	72,04
Orná pôda	36,40
Chmeľnice	0,00
Vinice	8,84
Záhrady	5,36
Ovocné sady	0,00
Trvalé trávne porasty	21,43
Nepoľnohospodárska pôda	27,95
Lesy	6,69
Vodné plochy	5,55
Ostatné plochy	3,30

Zdroj: <http://www.beiss.sk/>

Z tabuľky 1 môžeme vidieť, že prevažná časť územia je poľnohospodárskou pôdou. Poľnohospodárstvo sa zameriava na rastlinnú výrobu. V súčasnej krajine dlhodobým vývojom a vplyvom človeka môžeme zaradiť lokalitu do priemyslovo - technizovanej krajiny a krajiny prechodného sídelného typu. V atlase krajiny sa uvádza v podrobnejšom členení, že kataster obce je charakterizovaný ako montánna brázdová krajina. V časti územia a to hlavne v zalesnenom území sa nachádza lesná neosídlená až sporadicky osídlená montánna predhorská krajina zmiešaných lesov. Krajinná štruktúra riešeného územia je ako môžeme vidieť veľmi pestrá. Je to krajina z veľmi dobrým zastúpením rozptýlenej krovinej zelene s mezofilnými trnkovými krovínami a trnkovými lieštinami a v povodiach tokov sú zastúpené nížinné a pahorkatinné vrbiny. Zároveň je to krajina s dobrým zastúpením stromov a plochou lesa prevažne listnatého, duby, cery, buky, hraby a miestami aj borovice. Nezanedbateľnými sú aj kosené lúky, pasienky a vinohrady.

(Zdroj: Atlas Slovenska, 2000).

2.2.4 Klimatické pomery

V skúmanej oblasti klimatické pomery predstavujú dynamický krajinný prvok, ktorý sa vyznačuje veľkou priestorovou a časovou premenlivosťou. Územie je výrazne ovplyvnené oceánskymi a kontinentálnymi vzdušnými masami, rôznorodou členitosťou povrchu a nadmorskou výškou. Predmetné územie patrí do európsko-kontinentálnej oblasti mierneho pásma s oceánskym vzduchom, ktorý sa transformuje na kontinentálny. Popri prúde oceánskeho vzduchu je tu i južné prúde od Stredomoria, prinášajúce výdatnejšie zrážky najmä na jeseň a na jar, ako aj arktického vzduchu, ktorý prináša ochladenie najmä v zimných mesiacoch. Podľa klimaticko-geografických typov patria najnižšie položené časti v kotline do teplej klimatickej oblasti, okrsku teplého, mierne vlhkého, s chladnou zimou. Klíma je tu charakterizovaná teplou kotlinovou klímou s dlhým teplým letom, krátkym prechodným obdobím s mierne teplou jarou a jeseňou a krátkou chladnou zimou (Atlas Slovenska, 2020).

V okolí Hrona prevláda teplá až mierne chladná horská klíma s ročným úhrnom zrážok 600–900 mm. Priemerné teploty v okolí Hrona sa pohybujú okolo 8 °C. Vyššie klesajú a na severozápadnej časti dosahujú len okolo 5 °C. Oblasť Hrona patrí medzi oblasti s komplikovanými veternými pomermi (Zdroj: SHMÚ Sliač, 2020). Hornatinová časť riešeného územia patrí do mierne teplej klimatickej oblasti, okrsku mierne teplého, mierne vlhkého a vrchovinového.

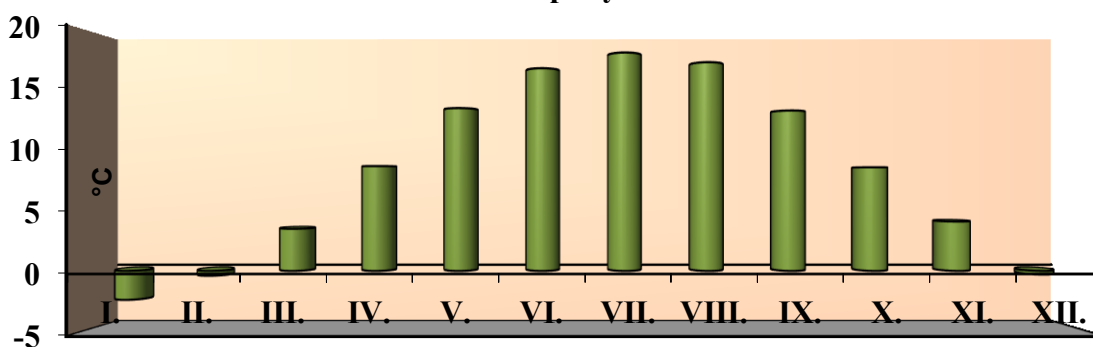
V priebehu roka je najteplejším mesiacom júl s priemernou mesačnou teplotou vzduchu 18,1°C a viac v priemere v 60 dňoch a na 30°C a viac v priemere v 12 dňoch. V horúcich letách vystupujú absolútne maximá teploty vzduchu až na 38°C. Priemerná teplota vzduchu vo vegetačnom období je 14°C. Minimálna teplota vzduchu klesá pod 0°C v priemere v 118-tych a maximálna teplota vzduchu v priemere v 20-tych dňoch. Teplotu vyššiu ako 15°C má sto dní v roku. Priemerný počet letných dní s teplotou vyššou ako 25°C je päťdesiat. Priemerný počet ľadových dní s maximálnou teplotou – 0,1°C a nižšou je viac ako tridsať (SHMÚ, Sliač, 2020). Priemerné mesačné a ročné teploty vzduchu v °C dokumentuje tab. 1. a graf 1.

Tabuľka č. 1: Priemerné mesačné a ročné teploty vzduchu v °C.

mesiac	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	rok
°C	-2,4	-0,4	3,5	8,7	13,2	16,8	18,1	17,3	13,3	8,6	4,1	-0,3	8,4

Zdroj: Kol. autorov: SHMÚ Sliač, 2020

Graf číslo 1: Priemerné mesačné a ročné teploty vzduchu v °C

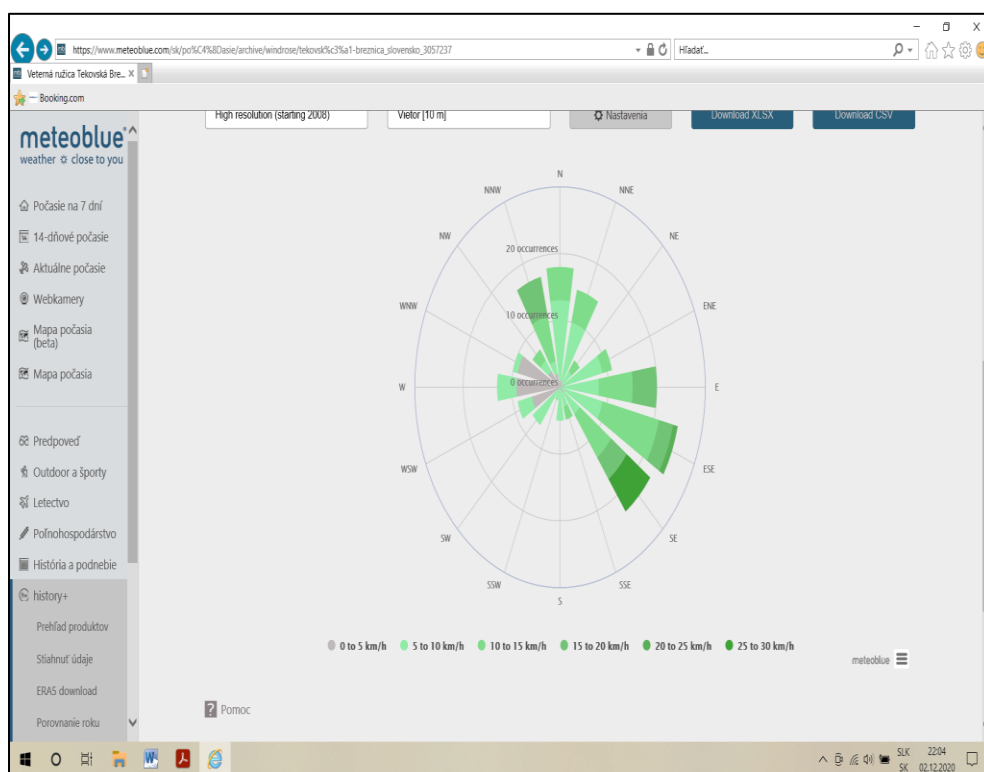

Spracovala: Mgr. RNDr. Anna Štefanková, 2020

S teplotou vzduchu úzko súvisí aj relatívna vlhkosť vzduchu. Najvyššia relatívna vlhkosť je v zimných mesiacoch, kedy prevláda západné alebo severozápadné prúdenie vzduchu. Najnižšia vlhkosť je v letných mesiacoch jún a júl. Vzhľadom na kotlinový charakter a otvorenosť územia, je lokalita pomerne dobre vetraná, čo je priaznivé z hľadiska rozptylu znečisťujúcich látok.

Oblasť Hronského Beňadika nepatrí medzi oblasti s až tak komplikovanými veternými pomermi. Čo sa týka veterných pomerov v členitom reliéfe danej krajiny je prúdenie vzduchu rôznorodé. Závislé je najmä na expozícii a sklonitosti svahov.

V ročnom priemere prevláda vietor totožný so smerom vyznačeného údolia, prípadne svahu. Vpádom novej studenej vzduchovej hmoty sa vyskytujú v doline silné padavé vetry, ktoré majú niekedy ničivé účinky v lesných porastoch. Najčastejšie prichádzajú na začiatku jari a najmenej na konci leta. V údolných záveterných lokalitách sa priemerné ročné rýchlosti vetra pohybujú v rozsahu 1 - 1,5 m/s a zastúpenie slabého prúdenia vzduchu s priemernými rýchlosťami do 2 m/s je až 80%. Najväčšia veternosť je vo vrcholových polohách kopcov, v ktorých priemerné ročné rýchlosti vetra sa pohybujú v rozsahu 3 - 3,5 m/s a slabé prúdenia vzduchu s priemernými rýchlosťami do 2 m/s sa vyskytuje v priemere v 50% - nej častosti. Oblačnosť a slnečný svit závisí tiež od ročného obdobia a mesiaca. Prízemné inverzie o vertikálnej hrúbke do 100 metrov sa vytvárajú najmä v údolí predmetného územia. Prízemné inverzie sa vyskytujú prevažne od večernej do skorej dopoludňajšej doby. V priemere v 35 dňoch sa v najnižších polohách vyskytujú celodenné prízemné inverzie. Najväčšiu početnosť v 65 –70% zastúpení vykazujú inverzie slabej intenzity, pri ktorých sú pahorkatinné polohy oproti dolinám teplejšie o 0 – 2°C (SHMÚ, Sliač, 2020).

Obrázok 1 Veterná ružica

Zdroj: www.meteoblue.com

Oblasť je charakterizovaná nestálym a premenlivým počasím, pričom sa ako klimatický faktor najviac uplatňuje makroreliéf okolných pohorí (Štiavnických vrchov a

Pohronského Inovca). Údolie je suchšie a teplejšie ako priľahlé horské oblasti. V zime sú naopak časté teplotné inverzie (chladnejšie v údolí ako vo vyššie položených miestach).

Hmly sa vytvárajú prevažne v jesennom a zimnom období. Najviac oblačnosti sa vyskytuje v novembri až januári. V júli až septembri je pokrytie oblohy oblačnosťou menej ako 5% a tým sa v tomto období vyskytuje najmenej, v priemere len 4 – 5 zamračených dní (SHMÚ, Sliač, 2020).

2.2.5 Hydrologické a hydrogeologické pomery

Z hydrologického hľadiska sa skúmané územie zaraďuje do povodia rieky Hron. Riečnu sústavu možno klasifikovať ako elementárnu, nesie všetky znaky nevyvinutosti. Rieka Hron disponuje viacerými prítokmi. Hron má nerozvinutú perovitú riečnu sústavu, jeho prítoky sú väčšinou konvexné, krátke a jednoduché. Prítoky zo Štiavnických vrchov sú ľavostrannými a prítoky z Pohronského Inovca pravostrannými prítokmi Hrona. Povodie Hrona sa v súčasnosti využíva na splav vodáckych základní.

Hydrologicky riešené územie patrí k veľkým slovenským riekam- tok II. radu s celkovou dĺžkou 284 km a plochou povodia 5 464,5 km². Pre Hron je charakteristický snehovo-dažďový typ režimu odtoku s vysokou vodnosťou vo februári až v apríli s minimálnymi vodnými stavmi v septembri. Pravý breh Hrona tvorí hranicu riešeného územia. Podľa prílohy č. 1 vyhlášky MZP SR č. 211/2005 Z. z., ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov, náleží Hron do zoznamu vodohospodársky významných vodných tokov.

Pre povodie je charakteristický dažďovo-snehový režim odtoku. Vyznačuje sa akumuláciou v decembri až februári, vysokou vodnatosťou v marci až apríli. Minimálne prietoky bývajú v septembri. Prietoky v záujmovom území nie sú úplne prirodzené, na ich ročnom chode sa odráža manipulácia vo vodných nádržiach Hriňová a Môťová na Slatine. Malým pravostanným prítokom v dotknutom území je tok Kľúč ústiaci do Hrona asi 140 m poniže diaľničného premostenia. Ľavostranné prítoky v dotknutom území sa nenachádzajú. SHMÚ B. Bystrica poskytlo nasledujúce hydrologické údaje Hrona:

- profil v Hronskom Beňadiku: rkm 83,800 (t.j. asi 1,5 km pod profilom hate)
- hydrologické číslo povodia: 4-23-04-123
- plocha povodia po zaústenie do Dunaja: 3 938,37 km²
- dlhodobý priemerný ročný prietok (1931 - 2002): 48,31 m³ .s-1
- trieda presnosti: II.

Hydrogeologické pomery neovulkanitov v záujmovom území sú závislé predovšetkým od dažďovo-snehového režimu odtoku. V horninovom komplexe neovulkanitov sa nachádza hlavne puklinová podzemná voda, ktorá vyviera na svahoch vo forme sutinových prameňov.

Podzemné vody

Podzemné vody sú akumulované hlavne v aluviálnych sedimentoch nivy Hrona. V mape využiteľných zásob podzemných vôd Slovenska sú zaradené do rajónu Q 080. Podzemné vody aluviálnej nivy sú dotované z viac ako 70 % podzemnou vodou z rieky Hron. Hlavnou zásobárňou podzemnej vody v aluviálnej nive sú priepustné štrky a piesky. Hladina podzemnej vody je priamo hydraulicky závislá na výške hladiny vody v koryte rieky. Jej úroveň sa pohybuje medzi 1,5 - 3,0 m pod terénom. Podľa čerpacích skúšok vykonaných v povodí Hrona sa výdatnosť podzemnej vody v štrkoch a pieskoch pohybuje rádovo 10-3 až 10-4 l.s-1 . Podľa geologickej mapy prof. Hulla, DrSc., 2019, kvartérne, prevažne štrkovité zeminy, v ktorých bude prúdiť voda zo zdrže, majú v údolí Hrona nad

Hronským Beňadikom pomerne veľkú šírku, vyše 600 m a ich hrúbka sa pohybuje v značnom rozsahu od 0,5 do 7,5 m. Podľa najnovších údajov z prieskumných a monitorovacích vrtov v okolí hlavných objektov MVE Hronský Beňadik sú pri Hrone vrstvy štrkov pomerne hrubé, ich horná úroveň sa pohybuje medzi povrchom terénu a hĺbkou 5,5 m, dolná úroveň štrkov bola zistená v hĺbkach 5,1 až 8,9 m. Informácie o štrkovitých vrstvách sú dôležité aj preto, že cez ne budú do okolia hodnotenej zdrže prúdiť najväčšie množstvá priesakovej vody, ktoré tu budú významne ovplyvňovať polohy hladín podzemnej vody.

2.2.6 Fauna a flóra

Podľa fyto geografického členenia územia SR (Futák in Atlas SR, 2020) je zámer lokalizovaný do oblasti západokarpatskej flóry (Carpaticum occidentale), obvodu predkarpatskej flóry (Praecarpaticum), okresu Slovenské stredohorie, a to na hranici dvoch podokresov Pohronský Inovec - Štiavnické vrchy. Nadmorskou výškou 183 až 189 m n. m. spadá lokalita do nížinného stupňa.

Podľa potenciálnej prirodzenej vegetácie (Michalko a kol., 1986) pôvodnú vegetáciu na aluviálnej nive Hrona tvoria nížinné dubovo-brestovo-jeseňové lužné lesy zväzu Ulmenion (tvrdý lužný les). Ich hlavným ekologickým faktorom sú krátke záplavy, pri vysokých vodných stavoch, spravidla na jar. Typickými drevinami tvrdého lužného lesa sú jaseň úzkolistý, jaseň štíhly, dub letný, brest hrabolitý, brest väzový, topol čierny, javor poľný, čremcha obyčajná a jelša lepkavá. V krovinnom poschodí čremcha obyčajná, svíb krvavý, zob vtáčí, bršlen európsky, javor poľný, hlohy a lieska obyčajná. V najnižších miestach údolnej nivy Hrona tvoria pôvodnú vegetáciu aj nížinné vrbvotopoloťové lužné lesy zväzu Salicion albae (mäkký lužný les), ktoré sa z Podunajskej nížiny tiahli prerušovane pri Hrone až do Žiarskej a Zvolenskej kotliny v pahorkatinnom stupni do 250 - 300 m n.m. Typickými drevinami mäkkého lužného lesa sú vrbba biela, vrbba krehká, topol čierny, topol biely, topol sivý, jelša lepkavá, jelša sivá, ale aj brest väzový a brest hrabolitý. V krovinnom poschodí sa nachádzajú svíby, baza čierna, čremcha obyčajná, javor poľný, zob vtáčí, bršlen európsky, hlohy a lieska obyčajná. Po odstránení nížinných lužných lesov v dávnej minulosti sa ich náhradnými spoločenstvami stali najprv aluviálne lúky (ovsíkové alebo psiarkové), neskôr po ich odvodnení sa premenili na orné pôdy, neúžitky a zastavané plochy. Dnes pôvodnú vegetáciu aluviálnej nivy v dotknutom území zastupujú už len líniové vrbvotopoloťové a jelšové brehovité porasty Hrona. Okolité inundačné priestory aluviálnej nivy majú oráčinový alebo lúčny charakter, tu však ide už len o skultúrnený typ ovsíkových lúk.

V oboch katastrálnych územiach obce Hronský Beňadik bolo rozhodnutím v r. 2008 určené inundačné územie pozdĺž vodných tokov Hron a Tekovský potok, čo je zakreslené v nasledovnej obrazovej prílohe. Pre toto inundačné územie boli stanovené opatrenia a vymedzený spôsob využívania pozemkov nachádzajúcich sa v tomto území. Rovnako to platí pre všetkých užívateľov a vlastníkov pozemkov zahrnutých do inundačného územia.

V aktívnej zóne inundačného územia je zakázané:

1. Umiestňovať a prevádzkovať stavby, ktoré môžu zhoršiť prevedenie povodňových prietokov a odchod ľadov.
2. Ťažiť riečny materiál okrem oprávnenia ťažiť riečny materiál správcom vodného toku.
3. Ťažiť nerasty a zeminu spôsobom zhoršujúcim odtok povrchových vôd a vykonávať terénne úpravy zhoršujúce odtok povrchových vôd.
4. Skladovať materiál, látky a predmety.
5. Zriaďovať oplotenie, živé ploty a iné obdobné prekážky.

6. Obhospodarovat' lesné pozemky a poľnohospodárske pozemky spôsobom. Pri ktorom dochádza k škodlivým zmenám odtokových pomerov, ktoré zhoršujú prevedenie povodňových prietokov a odchod ľadov.
7. Zriaďovať tábory, kempy a iné dočasné ubytovacie zariadenia.

Pre užívateľov inundačného územia je v aktívnej a pasívnej zóne inundačného územia zakázané umiestňovať:

1. Školy, lôžkové zdravotnícke zariadenia, sociálne zariadenia a ubytovacie zariadenia.
2. Stavby priemyselnej a poľnohospodárskej výroby a služieb.
3. Sklady nebezpečných látok.
4. Čerpacie stanice pohonných látok.
5. Sklady odpadov vrátane zariadení na spracovanie starých vozidiel a odkalísk.
6. Zariadenia slúžiace na výkup alebo spracovanie nebezpečných odpadov alebo iných druhotných surovín spadajúcich do skupiny zvlášť nebezpečných látok alebo tieto látky obsahujúce, alebo pri spracovaní uvoľňujúce.
7. Výstavba bytových budov.

V riešenom území sa na vodnom toku Hron uvažovalo viackrát s výstavbou malých vodných elektrární a to v zmysle Koncepcie využitia hydroenergetického potenciálu vodných tokov SR do roku 2030 v rkm 85,300 MVE Hronský Beňadik a v rkm 82,390 MVE Psiare. Podmienky pre prípadné napĺňanie cieľov tohto strategického dokumentu si stanovil SVP, š.p. OZ Banská Bystrica vo svojom stanovisku požaduje:

1. Pri spracovávaní jednotlivých stupňov navrhovaných činností vychádzajúcich z PHRSR je za oblasť vodného hospodárstva potrebné postupovať podľa platných legislatívnych predpisov – zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách v znení neskorších predpisov a zákon č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami v znení neskorších predpisov a ich vykonávacích vyhlášok.
2. Výstavbou a následnou prevádzkou navrhovaných činností nesmie dôjsť k zhoršeniu súčasného stavu útvaru povrchových vôd v zmysle čl.4 ods. 7 Smernice 2000/60/ES (Rámcová smernica o vodách).
3. Návrhy odvádzania a zneškodňovania odpadových vôd musia zohľadňovať požiadavky na čistenie vôd v zmysle NV SR č.269/2010 Z. z., vrátane podmienok pre vypúšťanie vôd z povrchového odtoku.
4. Jednotlivé stupne riešenia a nové skutočnosti vyplývajúce zo strategického dokumentu predkladať na vyjadrenie OZ Banská Bystrica.

Na nasledujúcej strane je mapa inundačného územia v riešenej lokalite.

2.2.7 Starostlivosť o životné prostredie a o ochranu životného prostredia

Stanovenie zraniteľnosti jednotlivých zložiek životného prostredia (ŽP) vyplýva z ich environmentálnej citlivosti (prirodzenej náchylnosti na deštrukciu) a environmentálnej významnosti (súčasná kvalita a tiež jedinečnosť v danom priestore), ktoré sa takto konfrontujú s prípadným pôsobením nového stresového faktora. Obec Hronský Beňadik sa v starostlivosti o ŽP riadi podľa Zákona NR SR č. 17/1992 Zb. Zákonom o životnom prostredí, ktorý ustanovuje dodržiavať zásady ochrany ŽP a povinnosti pre právnické a fyzické osoby chrániť a zlepšovať stav ŽP a to v princípoch trvalo-udržateľného rozvoja.

Obec sa snaží dodržiavať aj zákon NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny, kde legislatívnou formou zabezpečuje zachovanie rozmanitosti podmienok a foriem života v území. Zákon vymedzuje druhovú a územnú ochranu drevín. Druhová ochrana sa viaže na chránené rastliny, chránené živočíchy, chránené nerasty a chránené skameneliny. Za najzávažnejšie problémy, ktoré negatívne ovplyvňujú kvalitu životného prostredia tejto skúmanej oblasti môžeme považovať predovšetkým znečistené povrchové vody, znečistené pôdy a znečistené podzemné vody, tzv. „divoké“ skládky odpadov ako veľmi závažný rizikový faktor, hluk, eróziu a zápach.

Katastrálne územia obcí Hronský Beňadik a Psiare patria do kompetenčného územia Správy CHKO Štiavnické vrchy. Tieto územia ale nezasahujú do CHKO Štiavnické vrchy, preto pre celé toto územie platí v zmysle zákona o ochrane prírody prvý stupeň ochrany prírody. Taktiež celé katastrálne územia riešených obcí sa nachádzajú mimo území európskeho významu – NATURA 2000. Okraj lesa, ktorý z východnej strany ohraničuje obec, tvorí hranicu s CHKO Štiavnické vrchy. Jedná sa o východnú až juhovýchodnú hranicu týchto katastrálnych území a kopíruje túto hranicu CHKO Štiavnické vrchy a SKUEV 0263 Hodrušská hornatina a zároveň tu hraničí aj s prírodnou rezerváciou (PR) Krivín, ktorá sa nachádza južne od obce Psiare (mimo územia okresu Žarnovica). V k. ú. obce Hronský Beňadik, tesne za hranicou zastavaného územia, v lokalite Vartička sa nachádza chránený strom beňadická lipa.

V severnej časti k. ú. Hronský Beňadik sa nachádza Prírodná rezervácia (PR) Klíča, ktorej ochrana bola vyhl. KÚŽP v Banskej Bystrici č. 7/20011 zrušená od 1.1.2012. Vyskytujú sa tu lokality s biotopmi európskeho a národného významu označené Lk - Lúky a pasienky, identifikované ako Lk1 - Nížinné a podhorské kosené lúky – biotop európskeho významu, Lk 3 - Mezofilné pasienky a spásané lúky – biotop národného významu, Lk 7 - Psiarkové aluviálne lúky – biotop národného významu.

Ďalej v zmysle ochrany prírody a krajiny v hodnotenom úseku Hrona sa vyskytujú dva typy chránených prírodných biotopov európskeho významu:

- Br 2_3220 horské vodné toky a
- bylinné porasty pozdĺž ich brehov.

Ide o biotop trávnatého fyziognomicky nápadného porastu, ktorý je zároveň druhovo chudobným spoločenstvom. Patrí sem napr. chrastnica trstovníkovitá (*Phalaroides arundinacea*), s ktorou sa stretávame na toku rieky Hron. V hodnotenom území bylinné brehové porasty vodných tokov nachádzame v litorálnej zóne pravého brehu Hrona pri Remiatke, kde osídľujú okraj piesčito-štrkovej lavice na cca 260 m dlhom úseku, kde tvoria lem s rôznou šírkou od 1 m do 5 m. Od štrkovej lavice pokračujú na brehu ďalej proti toku už len úzkym lemom šírky cca 0,5 m až po ústie potoka Klíča a osídľujú tiež náplavové riečne ostrovčeky v profile MVE. Biotop má trávnatý charakter s dominujúcou chrastnicou trstovníkovitou. S menšou frekvenciou a početnosťou k nej pristupujú ešte druhy ako je

napr. reznáčka laločnatá (*Dactylis glomerata*), vrbica vrbolistá (*Lythrum salicaria*) a z brehového porastu do nich miestami zasahuje aj ostružina ožinová (*Rubus idaeus*) a prhl'ava dvojdomá (*Urtica dioica*). Na tieto biotopy európskeho významu sa vzťahujú osobitné predpisy. Tieto druhy patria na Slovensku k ohrozeným druhom.

V území sa nachádzajú aj biotopy národného významu so spoločenskou hodnotou. Jedná sa o floristicky chudobné spoločenstvá, tvorené niektorým dominantným druhom ostrice, ku ktorému pristupujú ďalšie, najmä močiarne druhy. Vegetácia vysokých ostríc v území takmer absentuje. Sporadicky sa zachovali fragmenty tohoto typu biotopu s ostricou štíhlou (*Carex acuta*) len v koryte Hrona na trávnych nánosových ostrovčekoch a v najnižšie situovanej časti suchého ramena Remiatky. Zaberajú tu len malé plošky v rozpätí 1 - 2 m². K nim sa riadia napr. prhl'ava dvojdomá (*Urtica dioica*), trebul'ka lesná (*Anthriscus sylvestris*), povoj plotná (*Calystegia sepium*), hluchavka škvrnitá (*Lamium maculatum*) a iné. Vegetácia s ostricou štíhlou Lk 10 reprezentuje biotop národného významu a preto jeho obnova je opodstatnená i z tohto hľadiska.

Pre komplexný pohľad na vegetáciu dotknutého územia boli do hodnotenia zahrnuté i biotopy rastlinstva, ktoré nepatria k významným z hľadiska európskeho či národného, ale sa podieľajú na celkovej kvalite vegetačného krytu. Brehové drevinové porasty v dotknutom úseku lemujú brehy Hrona súvislými alebo prerušovanými líniami drevín. V stromovom poschodí v nich rastie jelšia lepkavá (*Alnus glutinosa*), vrbka krehká (*Salix fragilis*), brest vŕzový (*Ulmus laevis*), vrbka biela (*Salix alba*), zriedkavejší je topoľ čierny (*Populus nigra*). Svojim charakterom, najmä však druhovou skladbou drevín a bylín v podraсте poukazujú na príbuznosť s nížinnými lužnými lesmi, ktoré boli na podstatnej dĺžke dotknutého úseku toku Hrona v minulosti zredukované na líniové porasty, resp. na niektorých úsekoch celkom chýbajú. Vyššia medzernatosť brehových porastov v dotknutom území je pravdepodobne zapríčinená spôsobom obhospodarovania susedných pozemkov v minulosti, resp. zásahmi správcu toku počas ich údržby a absenciou ich následného doplnenia a nahradenia. Tiež mohlo dôjsť k vypadnutiu vekovo starších poškodených jedincov pri veterných kalamitách. Z týchto dôvodov brehové porasty nemajú v tomto území typickú 3- etážovú štruktúru. Celkom chýba krovinové poschodie, rovnako aj krovinový plášť, či vysokobylinné nitrofilné porasty, ktoré na iných úsekoch Hrona prenikajú hlboko do ich podraсту. V úseku pod diaľničným mostom na ľavom brehu je cca 60 ročný brehový porast tvorený vrbou krehkou, vrbou bielou, jelšou lepkavou a topoľom, ktorý je miestami prerušovaný medzerami (do 50 m) bez drevín. Medzernatosť tohto brehového porastu pravdepodobne vznikla v dôsledku odstránenia druhovo nepôvodných kanadských topoľov. Narušená je tiež vertikálna štruktúra brehového porastu, pretože v ňom chýba krovinná etáž. Na pravom brehu v lokalite Remiatka rastie súvislejší asi 60 ročný brehový porast tvorený hlavne vrbou krehkou a jelšou lepkavou, ktorý je len miestami prerušený medzerami po odstránených prestarnutých vrbach. Poniže náplavového ostrovčeka aj v tomto vrbovom brehovom poraste úplne chýba krovinná etáž. V podraسته hlavne pri brehu je zaznamenaný podiel invázy neofytov, ktoré ohrozujú existenciu najmä pôvodnej bylinnej brehovej vegetácie.

Pre optimalizáciu funkcie brehových porastov toku (edafická, hydrická, ekologická a i.) ako i pre zachovanie biokoridorovej funkcie Hrona ako biokoridoru nadregionálneho významu je nevyhnutné, aby naopak boli nahradené chýbajúce dreviny nielen v stromovom, ale i krovinovom poschodí.

Dá sa predpokladať, že v minulosti (pred zazemnením mŕtveho ramena) sa tieto porasty v území vyskytovali častejšie a na väčšej rozlohe, kým tu neboli uskutočnené úpravy vodného režimu z titulu obhospodarovania pozemkov. Ich obnova je možná len po revitalizácii vodného režimu v suchom ramene. Okrem spomínaných druhov rastlín sa na zložení týchto porastov podieľajú aj druhy iných spoločenstiev, ktoré sem prenikajú ako je kozonoha

hostcová (*Aegopodium podagraria*), štiav tupolistý (*Rumex obtusifolius*), pýr plazivý (*Elytrigia repens*), reznáčka laločnatá slovenská (*Dactylis glomerata subsp. slovenica*), krkoška chlpatá (*Chaerophyllum hirsutum*) a ďalšie.

V dotknutom území sa môžeme stretnúť aj s viacerými nepôvodnými typmi biotopov, tzv. ruderálnymi biotopmi. Najoptimálnejšími stanovišťami ich výskytu sú práve brehy vodných tokov, čo dokumentuje aj rieka Hron, kde sa stretneme s viacerými nepôvodnými druhmi invázneho charakteru. V dotknutom území sa neofyty vyskytujú vo všetkých typoch biotopov (okrem biotopu chrastnice trst'ovníkovitej). Rozšírené sú hlavne vo vysokobylinných nitrofilných porastoch suchého ramena a v brehových porastoch Hrona, kde vytvárajú druhovo chudobné spoločenstvá. Medzi najfrekvencovanejšie patrí pohánkovec japonský (*Fallopia japonica*), ktorý tvorí tiež krížence (*Fallopia x bohémica*) s tu prítomným pohánkovcom sachalínskym (*Fallopia sachalinensis*). Početný je tiež ježatec laločnatý (*Echinocystis lobata*), menej sa vyskytuje hviezdnik ročný (*Stenactis annua*), zlatobyľ obrovská (*Solidago gigantea*) a zlatobyľ kanadská (*Solidago canadensis*). Sporadicky natrafíme i na druhy ako napr. žltica maloubořová (*Galinsoga parviflora*), či netýkavka žliazkatá (*Impatiens glandulifera*), ktorá sa viaže priamo na brehovú porasty Hrona spolu so snečnicou hľuznatou (*Helianthus tuberosa*).

V dôsledku výrazných antropogénnych zásahov do prirodzenej vegetácie Hrona v priebehu posledných 15 rokov (bezdôvodné výruby jednotlivých drevín v stromovom poschodí brehového porastu, cielené výruby spojené najmä s odstraňovaním prestárlych euroamerických klonov topoľov z nadúrovne brehových a sprievodných porastov Hrona), ako i v dôsledku nepriaznivého vplyvu prirodzených činiteľov (veterná kalamita) vznikli vhodné podmienky pre masový nástup nepôvodných inváznych neofytov, čo ešte znásobila absencia pravidelnej obnovy brehových porastov domácimi druhmi. Neofyty v súčasnosti postupne osídľujú a vyplňajú medzery s chýbajúcim brehovým porastom toku, ale žiaľ prenikajú aj do ešte zachovalých úsekov brehovej vegetácie toku Hrona. Práve obnova a doplnenie chýbajúcej drevinovej vegetácie môže do určitej miery zabrániť tak masívnemu šíreniu týchto druhov akými sme svedkami v súčasnosti.

Chránené a ohrozené druhy rastlín.

V priebehu prieskumu vegetácie (v august 2014) v dotknutom území nebol zaevidovaný žiadny chránený rastlinný druh podľa Vyhlášky MŽP SR č. 579/2008 Z. z., ktorou sa mení 34 vyhláška MŽP SR č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 506/2013 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Zaznamenaný nebol ani výskyt ohrozených druhov podľa Červeného zoznamu paprad'orastov a semenných rastlín Slovenska (FERÁKOVÁ, MAGLOCKÝ & MARHOLD 2001).

Samotná rieka Hron sa vyznačuje pestrosťou prúdivých vodných biotopov a svojou skladbou vodného živočíšstva patrí medzi hodnotné úseky vodných biotopov na Slovensku. Ostatné riešené územie na nive Hrona patrí z hľadiska kvantity výskytu jednotlivých druhov suchozemských živočíchov medzi priemerné prírodné územia. To je spôsobené zväčša úzkymi pásmi brehovej vegetácie, neumožňujúcimi vytvorenie kvantitatívne (ale aj kvalitatívne) bohatších ekosystémov. Úsek rieky od Jura nad Hronom po Sliač patrí podľa ichtyologického členenia tokov do zóny podhorskej (Holčík a Hensel, 1972), kde predstavuje typickú podhorskú rieku mrenového pásma, ktoré nižšie pod Levicami pozvoľne prechádza do pásma pleskáča a vyššie nad Sliačom do pásma lipňového. Skúmaný biotop možno charakterizovať ako hyporitrál a epipotamon (Holčík et al., 1990). Kvalita vody Hrona sa od r. 1984 začala viditeľne zlepšovať (Pupáková, 1985.). Preto súčasná kvalita vody sledovaného úseku rieky Hron patrí dnes do II. až III. triedy čistoty podľa platných noriem.

V záujmovom území platí aj územná ochrana vôd. Avšak do záujmového územia nezasahujú chránené vodohospodárske oblasti ani ochranné pásma vodných zdrojov. Ochranné pásma vodných tokov a vodohospodárskych objektov sú v šírke 10 m pre

vodohospodársky významné vodné toky (Hron). Do ochranného pásma nie je možné umiesťovať žiadnu technickú infraštruktúru ani vzrastlú zeleň a akúkoľvek investorskú činnosť v dotyku s tokom sa musí odsúhlasiť so SVP š.p.. Vodný tok Hron (správcovské číslo 007) je v zmysle Vyhlášky č. 211/2005 vodohospodársky významným vodným tokom.

V území je treba rešpektovať tiež ochranné pásma rýchlostnej cesty R1 (2 x 100 m mimo zastavaného územia), ochranné pásma železničnej trate a ochranné pásma inžinierskych sietí.

2.2.8 Obecné chránené územie: Beňadické alúvium

V zmysle § 25a zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v platnom znení sa rozhodla obec Hronský Beňadik vyhlásiť chránené územie všeobecne záväzným nariadením obce. Účelom ochrany bude lokalita s ekologickým, estetickým a krajinným významom - rieka Hron s výskytom cenných biotopov lužných lesov a chránených druhov živočíchov a jej bezprostredné okolie v katastri obce. Územie bude vyhlásené po dohode s vlastníkom / správcom pozemkov.

Katastrálne územie: Hronský Beňadik, Psiare (okr. Žarnovica)

Vymedzenie lokality: ide o pozemky v celkovej výmere 356 676 m² druhu vodná plocha príp. trvalý trávny porast. Pozemky sú súčasťou inundačného územia vyhláseného rozhodnutím Obvodného úradu životného prostredia v Banskej Štiavnici č. 2008/00045/ZC-BG-HRB z 14. 8. 2008¹ na základe návrhu SVP š.p. Banská Bystrica.

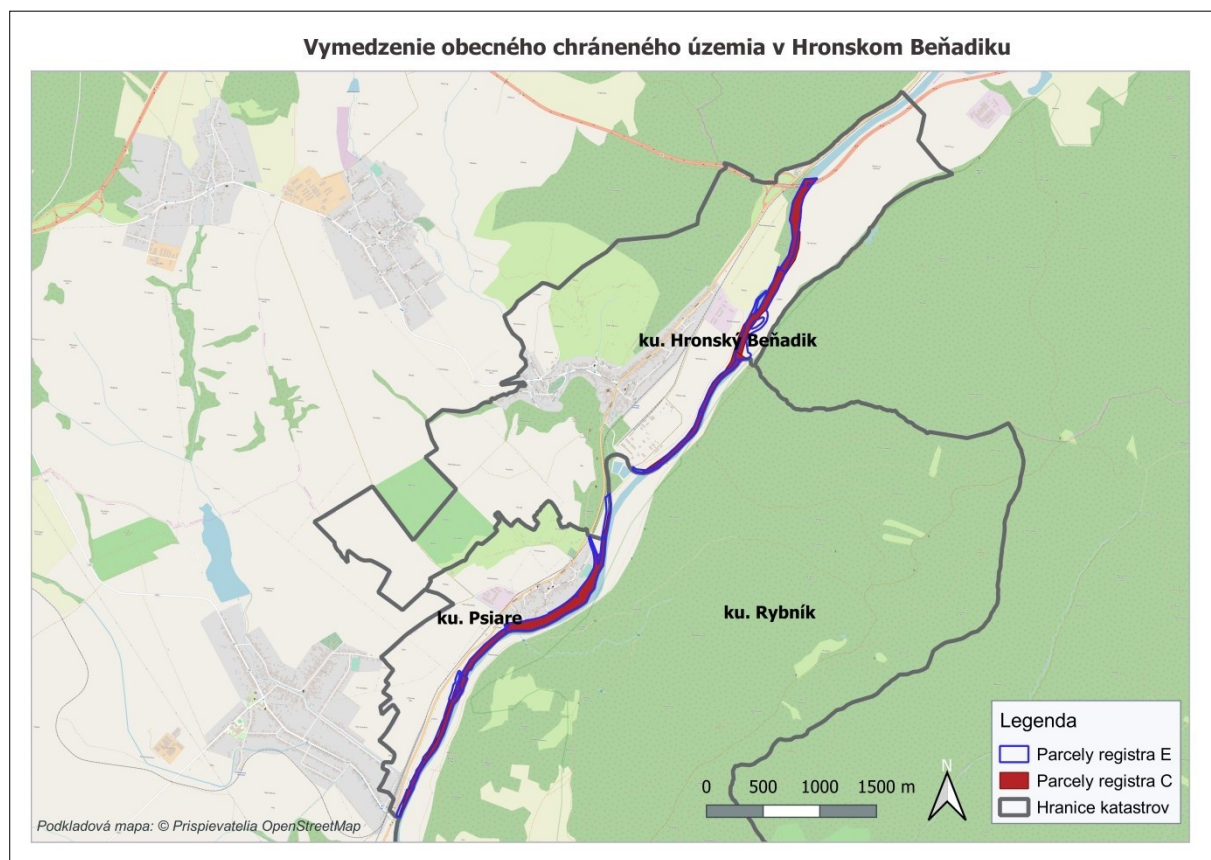
Konkrétne vymedzenie parciel:

- parcely registra „C“: k.ú. Hronský Beňadik - č. 2498/16 (zvyšok mimo SKUEV), 2497/1, 2497/2; k. ú. Psiare - 368/1 a 863
- parcely registra „E“: k.ú. Hronský Beňadik – 849/1, 890/1, 1122/1 časť, 1172, 2981/1, 2981/4; k. ú. Psiare – 184, 1119, 1121, 1123/1, 1123/2, 1168/1, 1172/1

Obecné chránené územie „Beňadické alúvium“ sa skladá z dvoch častí. Horná časť začína na hranici existujúceho SKUEV0947 Stredný tok Hrona a pokračuje smerom nižšie po toku rieky Hron v dĺžke cca 4,5 km až na hranicu k.ú. Hronský Beňadik. Horná časť chráneného územia zaberá celú šírku rieky Hron spolu s bezprostredným okolím (brehové porasty, brehy). Druhá, spodná časť chráneného územia začína na hranici k. ú. Psiare, a pokračuje nižšie po toku Hrona opäť v dĺžke približne 4,5 km. V tejto časti zaberá pravú polovicu koryta Hrona spolu s bezprostredným okolím (brehové porasty, brehy), druhý - ľavý breh sa nachádza už v k. ú. Rybník a nie je súčasťou chráneného územia.

¹ https://www.svp.sk/wp-content/uploads/2016/12/IU_Hronsky_Benadik.pdf

Schematické znázornenie priebehu hraníc navrhovaného obecného chráneného územia je v mape č. 1.

Odôvodnenie návrhu ochrany: Územie je navrhované na vyhlásenie z dôvodu ochrany biotopu Lužné vrbovo- topoľové a jelšové lesy (*91E0) a druhov európskeho významu mrena stredomorská (*Barbus meridionalis*), hrúz bielooplutvý (*Gobio albipinnatus*), hrúz Kesslerov (*Gobio kessleri*), lopatka dúhová (*Rhodeus sericeus amarus*), hlaváčka podunajská (*Hucho hucho*).

Dôvody ochrany navrhovaného obecného chráneného územia sú totožné s dôvodmi ochrany v existujúcom územím zaradeným do národného zoznamu území európskeho významu - SKUEV0947 Stredný tok Hrona, ktoré bolo vyhlásené opatrením Ministerstva životného prostredia SR z 7. 12. 2017 č. 2017 na výmere 324,81 ha so stupňom ochrany 2. Hranice SKUEV0947 boli stanovené na základe administratívnych dôvodov, je dokázané, že aj v nižšie položenom úseku rieky Hron sa nachádzajú totožné chránené druhy

organizmov aj biotopy lužných lesov, ako v predmetom území európskeho významu Stredný tok Hrona. Predmetné typy biotopov resp. druhov patria v našich podmienkach vo všeobecnosti medzi najohrozenejšie, preto nepochybne existuje odborný dôvod na vyhlásenie obecného chráneného územia aj na úseku rieky Hron, ktorý nebol iba z administratívnych dôvodov zaradený do SKUEV0947.

Vyhlasovateľ: Obec Hronský Beňadik.

So zámerom na vyhlásenie obecného chráneného územia súhlasilo Obecné zastupiteľstvo v Hronskom Beňadiku uznesením č. 72/2019 zo dňa 20. 9. 2019. Poverilo poslanca obecného zastupiteľstva a predsedu Komisie výstavby, územného plánovania, životného prostredia a verejného poriadku Ing. Martina Lukyho k vykonaniu príslušných krokov v zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny na prípravu všeobecne záväzného nariadenia obce, ktorým sa obecné chránené územie vyhlási.

Všeobecne záväzné nariadenie bude obsahovať v zmysle § 25a ods. 3 zákona o ochrane prírody a krajiny vymedzenie hraníc obecného chráneného územia, podmienky jeho ochrany, najmä určenie opatrení na zabezpečenie starostlivosti o predmet ochrany územia a určenie zásad a regulatív využívania územia vrátane určenia zákazov činností alebo obmedzenia činností, ktoré môžu mať negatívny vplyv na predmet ochrany územia.

Vlastník / správa pozemkov: Slovenský vodohospodársky podnik š.p.

Kontakt: Ing. Martin Luky

mobil: +421905467420

2.2.9 Hodnotenie stavu ovzdušia

Hodnotením stavu ovzdušia sa obec Hronský Beňadik riadi pokynmi príslušného orgánu štátnej ochrany ovzdušia pre malé zdroje znečistenia v zmysle zákona č. 137/2010 Z. z. o ochrane ovzdušia. Kvalita ovzdušia na území katastra je z ekologického a environmentálneho hľadiska najviac negatívne ovplyvňovaná produkciou tuhých látok a plyných emisií z výfukových plynov z automobilov cestnej premávky, resuspenziou tuhých častíc z dopravy (oder pneumatík, brzdových obložení a povrchov ciest a pod.), veternou eróziou z nespevnených povrchov a najviac z domácich lokálnych vykurovacích systémov na tuhé palivá (hlavne domáce kúreniská). Vzhľadom na nárast cien zemného plynu začal návrat k používaniu tuhých palív. Preto sa očakáva, že tento zdroj emisií tuhých znečisťujúcich látok v najbližších rokoch bude výrazne narastať. Taktiež najväčšej miere na znečistení ovzdušia sa podieľajú tuhé prachové častice PM10. Lokálne znečistenie ovzdušia sa v Banskobystrickom kraji meria na meracích staniciach v Banskej Bystrici a v Žiari nad Hronom. Pre uvedené oblasti riadenia kvality ovzdušia KÚŽP v Banskej Bystrici vypracoval Programy na zlepšenie kvality ovzdušia podľa § 11 ods.2 zákona o ovzduší v znení neskorších predpisov. Kvalita životného prostredia v obci Hronský Beňadik je z hľadiska čistoty ovzdušia optimálna. Z hľadiska technického vybavenia je pre obec naliehavé najviac vyriešenie odkanalizovania, vybudovanie nového miestneho vodovodu a ČOV.

Znečistenie ovzdušia dosahuje v súčasnosti v k. ú. nízke hodnoty, pretože obec je vzdialená od silne frekventovanej rýchlostnej cesty R1. Zvýšená úroveň znečistenia exhalátmi z dopravy sa dá predpokladať na prieťahu cesty I/76 Hronským Beňadikom. Inverzná poloha aluviálnej časti kotliny pozdĺž Hrona hlavne na jeseň prispieva k tvorbe smogových hmiel.

2.3 Demografická charakteristika

2.3.1 Obyvateľstvo

Obec Hronský Beňadik má charakter vidieckeho osídlenia v podmienkach banskobystrického regiónu, s obvyklými demografickými a ekonomickými, nie najlepšimi podmienkami (vysoký podiel obyvateľstva v produktívnom veku, prevyšujúci počet obyvateľov v predproduktívnom veku). Počet obyvateľov v obci v rokoch 2015 – 2019 zobrazuje tabuľka 2.

Tabuľka č. 2: Počet obyvateľov v obci Hronský Beňadik v rokoch 2015 – 2019

Názov obce / rok	2015	2016	2017	2018	2019
Hronský Beňadik	1183	1178	1166	1145	1144

Zdroj:

[http://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/VBD_DEM/om7101rr/Po%C4%8Det%20obyvate%C4%BEOv%20pod%C4%BEOa%20pohlavia%20-%20obce%20\(ro%C4%8Dne\)%20%5Bom7101rr%5D](http://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/VBD_DEM/om7101rr/Po%C4%8Det%20obyvate%C4%BEOv%20pod%C4%BEOa%20pohlavia%20-%20obce%20(ro%C4%8Dne)%20%5Bom7101rr%5D)

Spracovala: Mgr. RNDr. Anna Štefanková, 2020

Obec Hronský Beňadik ku koncu roku 2019 mala spolu 1144 obyvateľov. Môžeme vidieť, že v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi 2015 – 2017 stav obyvateľov poklesol. Zníženie počet obyvateľov z obce je spôsobovaný dôsledkami zvýšenej úmrtnosti staršieho obyvateľstva.

Stav trvale bývajúceho obyvateľstva sme v obci analyzovali aj z pohľadu populácie mužov a žien samostatne. Zistené informácie dokumentujú tabuľky č. 3 a č. 4.

Tabuľka č. 3: Stav trvale bývajúceho obyvateľstva – muži v rokoch 2010 – 2019

Názov obce / rok	2015	2016	2017	2018	2019
Hronský Beňadik/ muži	594	589	588	584	587

Zdroj: <http://datacube.statistics.sk/TM1WebSK/TM1WebLogin.aspx>

Spracovala: Mgr. RNDr. Anna Štefanková, 2020

Tabuľka č. 4: Stav trvale bývajúceho obyvateľstva – ženy v rokoch 2010 – 2019

Názov obce / rok	2015	2016	2017	2018	2019
Hronský Beňadik/ ženy	589	589	578	561	557

Zdroj: <http://datacube.statistics.sk/TM1WebSK/TM1WebLogin.aspx>

Spracovala: Mgr. RNDr. Anna Štefanková, 2020

Z tabuľky č. 3 a č. 4 môžeme vidieť, že populácia mužov má za posledných sedem rokov prevahu nad ženami. V roku 2019 žilo v obci spolu 587 mužov a 557 žien.

2.3.2 Dynamika obyvateľstva

Medzi základné demografické ukazovatele patrí aj dynamika obyvateľstva, ktorá sa vyjadruje prirodzeným a mechanickým pohybom. Dynamiku obyvateľstva v obci Hronský Beňadik v rokoch 2015 – 2019 dokumentuje tab. číslo 5.

Tabuľka č. 5: Dynamika počtu obyvateľov v obci Hronský Beňadik v rokoch 2015 - 2019

Obec Hronský Beňadik	Rok		2015	2016	2017	2018	2019
	Prirodzený	narodení	9	3	11	7	12
	Pohyb	zomrelí	14	13	15	13	16
	Prirodzený		-5	-10	-4	-6	-4
	Prírastok						
	Mechanický	prist'ahovaní	36	26	22	12	26
	Pohyb	odst'ahovaní	24	21	30	27	23
	Migračné saldo		12	5	-8	-15	3
	celk. prírastok		7	-5	-12	-21	-1
	počet obyvateľov spolu		1183	1178	1166	1145	1144

Zdroj:

[http://datacube.statistics.sk/#/view/sk/VBD_DEM/om7103rr/Preh%C4%BEdad%20pohybu%20obyvate%C4%BEstva%20-%20obce%20\(ro%C4%8Dne\)%20%5Bom7103rr%5D](http://datacube.statistics.sk/#/view/sk/VBD_DEM/om7103rr/Preh%C4%BEdad%20pohybu%20obyvate%C4%BEstva%20-%20obce%20(ro%C4%8Dne)%20%5Bom7103rr%5D)

Spracovala: RNDr. Anna Štefanková, 2020

Pri pohľade na prirodzený prírastok z tabuľky č. 5 môžeme vidieť, že výsledok v obci Hronský Beňadik v predchádzajúcich obdobiach nadobúdal väčšinou záporné hodnoty. Najnižší prírastok bol zaznamenaný v roku 2017 a v roku 2019. V roku 2019 sa v obci narodilo spolu 12 detí, zomrelo spolu 16 obyvateľov. Do obce sa v roku 2019 prist'ahovalo spolu 26 ľudí a vyst'ahovalo spolu 23. Migračné saldo v roku 2019 dosiahlo hodnotu kladnú a to 3. Celkový prírastok v obci dosiahol výslednú hodnotu -1. V obci Hronský Beňadik býva spolu 1144 obyvateľov (stav k 31.12.2019).

2.3.3 Veková a pohlavná štruktúra

Veková štruktúra obyvateľstva sa vyjadruje aj zaradením obyvateľstva do vekových skupín prostredníctvom biologických, hlavných, produktívnych a vekových skupín (Mládek, a i., 2006).

Pri vekovej a pohlavnej štruktúre sa zdôrazňuje pritom prepojenosť pohlavnej a najmä vekovej štruktúry s jednotlivými zložkami demografickej dynamiky. Tieto zložky sa navzájom kauzálné ovplyvňujú. Zastúpenie jednotlivých vekových skupín v populácii v súčasnosti je výsledkom pôsobenia vyššie uvedených procesov prirodzeného pohybu a zároveň nepriamo procesov, ktoré ich ovplyvňujú (Jurčová, 2003).

Vekovú a pohlavnú štruktúru v obci Hronský Beňadik v roku 2019 dokumentuje tabuľka č. 6.

Tabuľka č. 6: Veková štruktúra v obci Hronský Beňadik za rok 2019

Veková štruktúra obyvateľstva obce Hronský Beňadik	Spolu Stav k 31.12.2019
0 - 4	40
5 - 9	40
10 - 14	38
15 - 19	64
20 - 24	64
25 - 29	84
30 - 34	88
35 - 39	80
40- 44	93
45 - 49	92
50 - 54	64
55 - 59	76
60- 64	66
65 - 69	86
70 - 74	65
75 - 79	47
80 - 84	30
85 - 89	16
90 - 94	8
95 - 99	2
100- 104	1
105 a viac	0
Nezistený vek	0
Spolu	1144

Zdroj:

http://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/VBD_DEM/om7006rr/Vekov%C3%A9%20skupiny%20-%20obce%20%5Bom7006rr%5D

Spracovala: RNDr. Štefanková Anna (2020)

Z tabuľky 6 môžeme vidieť, že v obci vo veku od 0 do 20 rokov žije spolu 182 detí a mládeže. Vo veku od 21 do 55 rokov v produktívnom veku žije spolu 565 obyvateľov a vo veku od 55 rokov do veku 104 rokov žije spolu 397 obyvateľov (stav k 31.12.2019).

2.3.4 Národnostné zloženie obyvateľstva

Obec Hronský Beňadik je národnostne homogénny, nakoľko ku slovenskej národnosti sa v roku 2011 pri poslednom sčítaní obyvateľstva hlásilo spolu 1100 obyvateľov slovenskej národnosti, 4 obyvatelia maďarskej národnosti, 7 obyvateľov rómskej národnosti, 1 osoba ukrajinskej, 4 osoby českej národnosti, 3 osoby poľskej národnosti a k nezistenej skupine bolo zaradených 111 obyvateľov. (viď. tabuľka 7).

Tabuľka č. 7: Štruktúra obyvateľov podľa pohlavia a národnosti

Národnosť	Spolu
Slovenská	1100
Maďarská	4
Rómska	7
Rusínska	0
Ukrajinská	1
Česká	4
Poľská	3
Moravská	0
Nezistená	111
Spolu obyvateľov k 31.12.2011.	1230

Zdroj: KŠÚ SR, 2019

Spracovala: RNDr. Štefanková Anna (2020)

2.3.5 Zamestnanosť

Medzi dôležité demografické ukazovatele môžeme zaradiť aj zamestnanosť obyvateľstva. V minulosti ľudia žijúci v obci Hronský Beňadik boli prevažne samostatní v každej osade, kde sa spravidla vyskytovalo niekoľko remeselníkov, väčší počet robotníkov a poľnohospodárov. Po r. 1918 sa obyvatelia živili prevažne poľnohospodárstvom. Rozšírené bolo ovocinárstvo a vinohradníctvo. V r. 1958 bolo založené JRD, čím sa veľký počet obyvateľov uvoľnil pre prácu v priemysle v obci (výroba ľahkých stavebných hmôt a hromozvodov) a v susedných mestách. Hronský Beňadik má pomerne dobre rozvinutú výrobu a služby. Hlavným zdrojom pracovných miest sú spoločnosti Slovnaft (produktovod) a Zin-kov (výroba hromozvodov).

Poľnohospodársku pôdu v k. ú. Hronský Beňadik obhospodaruje Roľnícke družstvo Tekovské Nemce so sídlom v Hronskom Beňadiku. Jeho hospodársky dvor sa nachádza severne od obce. V obci sa nachádza obchod s potravinami, s mäsom a údeninami.

Bývajúcce obyvateľstvo ekonomicky aktívne podľa pohlavia a dochádzky do zamestnania a podľa odvetvia hospodárstva najviac využíva možnosť zamestnať sa v oblasti priemyselnej výroby. Vidiecke obce sú charakteristické nízkym počtom pracovných príležitostí a vysokým percentom dochádzky do zamestnania do okresu, ale aj mimo Slovenska. Priemerne dochádza za zamestnaním, službami a školou vyše 65 % obyvateľov (Interný materiál ÚPSVaR, Banská Štiavnica).

Obyvatelia cestujú za zamestnaním z okolitých obcí do okresného mesta Žarnovica, Žiar nad Hronom a do mesta Nová Baňa, ale i do vzdialenejších a väčších miest akými sú Bratislava, Zvolen a Banská Bystrica. V okresnom meste Žarnovica k nosným ekonomickým odvetviam patrí strojársky priemysel. Medzi dominantné odvetvia priemyslu v Žarnovici patria: Illichmann Slovakia s.r.o, Neumann Aluminium Fließpreswerk Slovakia s.r.o, Tubex Slovakia s.r.o, NAFO Žarnovica s.r.o, Metal Craft- Anton Král, Mestský podnik služieb, COOP Jednota Žarnovica s. d., CMK s.r.o, BENY s.r.o, SOU drevárske a ďalšie. V okrese sa uplatnili aj podnikatelia. Vytvorili priaznivé podnikateľské prostredie najmä v domácom prostredí, pracujú ako stolári, murári, domáci remeselníci a pod.

V Novej Bani sa niekoľko rokov vyrábajú stavebné, tepelno-zvukové a protipožiarne izolačné materiály. Na bohatú tradíciu ťažby a spracovania rúd v Štiavnických vrchoch nadväzuje na ťažbu a úpravu zlata a striebra podnik Slovenská banská spoločnosť a.s. v Hodruši-Hámroch, kde sídli aj firma Štiavnické strojárne, ktoré sa zaoberajú výrobou kovových nádob, obalov a plastov. V súčasnosti prevažná väčšina aktívne zamestnaných obyvateľov dochádza za prácou do najbližších miest.

Okres Žarnovica z hľadiska dosiahnutého stupňa industrializácie, ale aj z prevládajúcej orientácie výroby a štruktúry výrobných odvetví možno rozčleniť na niekoľko podcelkov, reprezentovaných jednotlivými obcami.

Z hľadiska územného rozvoja obcí, kde obce disponujú areálmi, zariadeniami i pozemkami, ktoré sú už využívané, alebo sú pripravené pre rozvoj, začína sa rozvíjať stavebnotechnický potenciál. Nakoľko ekonomická štruktúra vo vidieku sa začína diverzifikovať a klesá podiel agrosektoru ako základnej výrobnnej bázy, začínajú sa presadzovať nepoľnohospodárske aktivity ako je cestovný ruch a agroturizmus. Pomerne vysoké percento je orientovaných na technické činnosti. Z pohľadu právnických osôb je najviac subjektov v okrese Žarnovica činných v oblasti obchodu, technických činností a priemysle. Pomerne silno sú zastúpené aj subjekty v oblasti stavebníctva.

Mesačnú štatistiku o počte a štruktúre voľných pracovných miest podľa požadovaného vzdelania v okrese Žarnovica zobrazuje tabuľka č. 8.

Tabuľka 8 Štruktúra voľných pracovných miest v mesiaci september 2020 podľa požadovaného vzdelania (vid'. okres Žarnovica).

Územie	Prítok VPM spolu	v tom (stupeň vzdelania)										nezistené
		10 - Neukončené základné vzdelanie	11 - Základné vzdelanie	12 - Nižšie stredné odborné vzdelanie	13 - Stredné odborné vzdelanie	14 - Úplné stredné odborné vzdelanie	15 - Úplné stredné všeobecné vzdelanie	16 - Vyššie odborné vzdelanie	17 - Vysoké odborné vzdelanie prvého stupňa	18 - Vysoké odborné vzdelanie druhého stupňa	19 - Vysoké odborné vzdelanie tretieho stupňa	
Banská Štiavnica	108	0	7	11	30	54	0	0	0	6	0	0
Brezno	126	0	9	14	22	68	1	0	1	11	0	0
Derava	66	0	2	55	6	2	0	1	0	0	0	0
Krupina	42	1	3	6	23	2	0	0	1	6	0	0
Lučenec	71	0	7	15	21	16	0	1	1	10	0	0
Poltár	8	0	1	3	3	0	0	0	1	0	0	0
Revúca	125	0	7	3	33	70	1	0	2	9	0	0
Rimavská Sobota	185	1	41	5	19	114	1	2	0	2	0	0
Veľký Krtíš	77	0	2	4	8	56	2	1	0	4	0	0
Zvolen	176	1	19	22	24	104	1	0	1	4	0	0
Žarnovica	26	0	1	0	19	4	2	0	0	0	0	0
Žiar nad Hronom	291	0	141	67	63	4	0	0	1	15	0	0
Banskobystrický kraj	1779	3	405	264	368	599	9	6	24	101	0	0
Bardejov	324	0	29	73	138	48	2	3	8	23	0	0
Humenné	160	0	12	30	48	65	0	0	1	4	0	0
Kežmarok	160	20	22	16	24	62	0	0	0	16	0	0
Levoča	33	2	5	6	9	6	3	0	1	1	0	0
Medzilaborce	17	0	1	10	3	3	0	0	0	0	0	0

Zdroj: ÚPSVaR, Žarnovica, september 2020

Podnikateľská sféra

Podnikateľské prostredie v obci nie je veľmi rozvinuté, ekonomická situácia nie je priaznivá a jej stav je odrazom malého počtu existujúcich podnikateľských subjektov a výrobných prevádzok v sídle obci. Primárny sektor je zastúpený iba poľnohospodárskou výrobou a v malom rozsahu výrobným zariadením ZIN s.r.o, kde sa vyrábajú bleskozvody so všetkými súčastami.

Na území obci pôsobí niekoľko podnikateľov rôznych foriem podnikania. Sú to právnické a fyzické osoby, ktoré majú v obci prevádzku aj sídlo a väčšina z nich majú sídlo aj v iných obciach, ale na území obce majú iba prevádzku.

Právnické osoby: počet zamestnancov

- ZIN s.r.o., Mýtné námestie 464, Hronský Beňadik 65
- AGROJÁN s.r.o., Viničná cesta 52, Nová Baňa 9
- EK – STEL, s.r.o., Kozárovce 545 7
- DUMAS PLUS, s.r.o. Tekovská Breznica 819 16
- ROYAL PRESS spol, s r.o., Fraňa Mojtu 18, Nitra 1
- Slovenská pošta a.s., Partizánska cesta 9, Banská Bystrica 3
- Železnice SR, a.s. Klemensova 8, Bratislava 6
- Zväz pre skladovanie zásob a.s., Vlčie hrdlo 1, Bratislava 40
- SLOVNAFT, a.s., Vlčie hrdlo 1, Bratislava 4
- COOP Jednota Žarnovica, spotrebné družstvo, Bystrická 44, Žarnovica 7

Fyzické osoby: počet zamestnancov

- Radoslav Ďurovský, Tekovská Breznica 497 3
- Dana Beneová, Čaradice 145
- Hostinec u Havrana, Hlavná 248, Hronský Beňadik 2
- Pohostinstvo Peter Adamec, Mýtné námestie 429, Hronský Beňadik 4
- Hostinec Alžbetka, Ján Bandzi, Krivínska 59, Hronský Beňadik – Psiare 1
- Ludmila Rajčoková, Rakovec 40, Hronský Beňadik 1
- Eva Šmondrková, Janovské 98, Hronský Beňadik
- Ladislav Kirth, Ulička 417, Hronský Beňadik 2
- Kaderníctvo Ivana Valentínyová, ulička 355, Hronský Beňadik 1
- MUDr. Miloš Hrnčiar, Cintorínska 34, Nová Baňa
- Jana Mizáková, Hlavná 326, Hronský Beňadik 1
- Ľubomír Hančárik – KOVO, Pod kláštorom 450, Hronský Beňadik 2
- Peter Štrba, Čierny Lúh 1138, Nová Baňa 1
- Ing. Pavol Petrik, Exnára 14, Levice 1
- Ján Horniak, Železiarstvo BeJa, Pod kláštorom 448, Hronský Beňadik
- Ing. Imrich Kasan, Kamenárska 51, Nová Baňa 2
- Ing. Michal Pupák, Hostie 328

2.3.6 Nezamestnanosť

Významným ukazovateľom na trhu práce je i doba evidencie nezamestnaných obyvateľov. V obci Hronský Beňadik sa o zamestnanie v mesiaci september 2020 uchádzalo spolu 10 obyvateľov, z toho predstavovalo 5 žien a 5 mužov. Celková miera nezamestnanosti v okrese Žarnovica ku koncu sledovaného obdobia a to v mesiaci september 2020 vykazovala spolu 9,04 %. Uchádzačov o zamestnanie v okrese Žarnovica bolo v tomto mesiaci spolu 1321, z toho predstavovalo spolu 707 nezamestnaných žien, 75 občanov so zdravotným preukazom, ďalej spolu 12 občanov prepustených v rámci HP, z čoho bolo spolu 81 osôb mladistvých s ukončeným vzdelaním strednej školy alebo vysokej školy, z čoho tvorilo spolu 32 absolventov vysokých škôl a 49 mladistvých absolventov

stredných škôl. Štruktúru zaradených uchádzačov v mesiaci september 2020 podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania zobrazuje tabuľka č. 9.

Tabuľka 9 Evidovaný uchádzači o zamestnanie (stav ku koncu mesiaca september 2020, vid'. okres Žarnovica)

Územie	Pritok ÚoZ spolu	10 - Neukončené základné vzdelanie	11 - Základné vzdelanie	12 - Nižšie stredné odborné vzdelanie	13 - Stredné odborné vzdelanie	14 - Úplne stredné odborné vzdelanie	15 - Úplne stredné všeobecné vzdelanie	16 - Vyššie odborné vzdelanie	17 - Vysoké školské vzdelanie prvého stupňa	18 - Vysoké školské vzdelanie druhého stupňa	19 - Vysoké školské vzdelanie tretieho stupňa	N/A - nezamestnané
Krupina	111	0	15	0	33	46	6	1	3	7	0	0
Lučenec	370	17	69	4	92	132	24	1	10	21	0	0
Poltár	105	5	17	0	31	44	3	0	0	5	0	0
Revúca	195	11	57	3	39	56	13	0	6	7	0	3
Rimavská Sobotka	497	47	147	6	97	142	17	2	10	29	0	0
Veľký Krtíš	246	5	39	0	86	91	11	1	2	11	0	0
Zvolen	259	1	19	0	45	108	23	1	8	51	2	1
Žarnovica	119	0	10	0	21	55	7	6	5	12	1	2
Žiar nad Hronom	221	3	20	4	48	105	12	0	9	20	0	0
Banskobystrický kraj	2963	91	480	21	699	1115	164	21	86	269	10	7
Bardejov	515	13	75	11	121	207	29	0	11	45	2	1
Humené	316	4	24	0	61	155	21	4	6	37	4	0
Kežmarok	525	44	92	25	134	179	10	0	11	28	2	0
Levoča	196	5	41	4	40	81	6	2	5	12	0	0
Medzilaborce	63	5	11	0	18	20	2	0	1	5	1	0
Poprad	529	3	91	8	112	211	26	2	21	52	1	2
Prešov	714	37	66	13	152	285	31	2	22	97	7	2
Sabinov	364	19	68	22	71	134	18	2	2	25	1	2

Zdroj: ÚPSVaR, Žarnovica, september 2020

Celkový počet ekonomicky aktívneho obyvateľstva v okrese Žarnovica bolo za rok 2019 spolu 12 845 osôb. Disponibilný počet uchádzačov o zamestnanie predstavovalo spolu 1428 osôb za rok 2019. Nezamestnanosť v okrese Žarnovica v roku 2017 predstavovala spolu 7,98 %. Celková nezamestnanosť dnes predstavuje 9,04 %, čo hovorí o tom, že táto nezamestnanosť sa zvýšila celkom o 1,06 % v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi.

2.4 Občianska vybavenosť a sociálna infraštruktúra obce Hronský Beňadik

Medzi demografické údaje patrí aj celková vybavenosť obce. V súčasnosti má obec pomerne dobrú technickú vybavenosť, nakoľko sa nachádza v centrálnej časti obce kultúrny dom s obecným úradom. Obec mala v minulosti veľmi silno zastúpenú občiansku vybavenosť, za predchádzajúceho zriadenia, mala pozíciu strediskovej obce. Zabezpečovala základnú a vyššiu občiansku vybavenosť aj pre susednú obec Tekovské Nemce a okolité obce zo susedných regiónov. Zámerom obce je zvrátiť túto situáciu a hlavne v oblasti zdravotníctva. Z tohto dôvodu je potrebné podniknúť ďalšie kroky zabezpečovania zdravotnej starostlivosti aj pre susedné obce.

Dnes obec zabezpečuje občiansku vybavenosť pre vlastných obyvateľov prostredníctvom vlastných zdrojov a formou podnikateľských subjektov.

2.4.1 Administratíva a verejná správa - úrady a inštitúcie

Čo sa týka administratívy a verejnej správy, obec zabezpečuje:

- výkon **obecnej samosprávy** pre Hronský Beňadik a miestnu časť Psiare so sídlom obecného úradu v Hronskom Beňadiku, v priestoroch kultúrneho domu. Tento

výkon samosprávy je vykonávaný starostom obce a 7 poslancami a zamestnancami obce. Ako poradný orgán má obec zriadené komisie ako je komisia rozvoja a vzdelávania, komisia mládeže a športu, komisia sociálna, finančná a správy obecného majetku, komisiu výstavby, územného plánovania, životného prostredia a verejného poriadku a komisiu pre ochranu verejného záujmu.

- V obci v tých istých priestoroch sa nachádza **matrika**, ktorá vykonáva administratívne úkony pre obe obec, administratívne zabezpečuje matričnú agendu, ktorá obsahuje rodnú, úmrtnú matriku, matriku manželstva a medzi iné úlohy patrí viesť evidenciu o narodení, viesť knihu manželstiev a umrtí a pod.

V rámci tejto časti dokumentu podávame stručný prehľad o celkovej vybavenosti obce (stav 2020) v tabuľke č.10.

Tabuľka č. 10: Vybavenosť obce Hronský Beňadik (stav k 31.11. 2020)

Technická vybavenosť	Obec Hronský Beňadik /hodnota
kultúrny dom/osvetové stredisko	áno
obecný úrad	áno
pohostinné odbytové stredisko	áno
predajňa nepotravinárskeho tovaru	nie
predajňa pohonných látok	nie
kino	nie
pekáreň	nie
obecné múzeum	nie
dom smútku	áno
kostol/kaplnka	áno
farský úrad	áno
plyn	áno
vodovod	áno
kanalizácia	nie
základná škola	áno
materská škola	áno
verejná knižnica	áno
domov dôchodcov	nie
poštový úrad	áno
hasičská požiarna zbrojnica	áno
bankomat	nie
internet	áno
lekáreň	áno
Ihrisko	áno
miestny rozhlas	áno
zberný dvor	nie
ČOV	áno

Zdroj: Obecný úrad Hronský Beňadik, 2020

Spracovala: RNDr. Anna Štefanková, 2020

2.4.2 Technická infraštruktúra

Elektrická energia

Obec Hronský Beňadik je zásobovaná elektrickou energiou zo samostatných transformačných staníc. Stanice slúžia pre zásobovanie maloodberateľov pomocou

distribučnej elektrickej siete NN, časť výkonu využívajú podnikateľské subjekty. Trafostanice sú pripojené pomocou 22 kV prípojkového vedenia VN AlFe na jestvujúcu VN linku AlFe. Vzdušné vedenie 22 kV, prechádzajúce do obce od severu na juh (východnou časťou katastra), sa postupne dostáva do zastavaného územia obce. NN vzdušné vedenie je v dobrom stave. Vedenie je realizované na betónových a drevených podperných bodoch. Hlavné vetvy vzdušného vedenia sú vedené pozdĺž hlavných ciest, miestami v súbehu s telefónnym vedením a vedením dedinského rozhlasu. Rozvádzače NN umiestnené na stožiarových trafostaniciach a vyhovujú požiadavkám pre zásobovanie elektrickou energiou. Podzemné káblové vedenie je v obci realizované v malej miere. Len niektoré prípojky k rodinným domom sú vedené káblovým vedením v zemi. Pri výstavbe stavebných objektov a inžinierskych sietí treba toto vedenie rešpektovať. V obci nie sú objekty s veľkými nárokmi na elektrickú energiu. Do obce elektrickú energiu dodáva Stredoslovenská energetika a. s. z transformovne 110/22 kV. Vzhľadom na vzrastajúcu spotrebu elektrickej energie môžeme konštatovať, že dnešné rozvody prestanú byť postačujúce a že ich bude potrebné posilniť a rozšíriť najmä v rozvojových častiach obce. Vedenie elektrickej energie je obci vybudované vzdušné aj káblové.

Plynofikácia obce

Obec Hronský Beňadik je plynofikovaná. V rodinných domoch je osadený strednotlakový regulátor a plynomer, cez ktorý je vnútorná plynoinštalácia napojená na vonkajší rozvod plynu. Na vonkajší rozvod plynu je použité potrubie z rúr oceľových bezošvých, izolované asfaltojutovanými horúcimi pásmi. Dimenzia jednotlivých prípojok je DN 50. Minimálna hĺbka uloženia plynového potrubia v úseku hlavných rozvodov (vrátane prípojok) je 500 mm.

Viacere domy v obci pre svoju nedostupnosť a neekonomickosť pripojenia plynofikácie boli vylúčené. Ďalšia plynofikácia v obci by prispela k zvýšeniu kvality ovzdušia, nakoľko viaceré domy vykurojú domácnosti drevom, uhlím a elektrinou, pričom vzniká viac škodlivín.

Zdroj pitnej vody a odkanalizovanie obce

V obci je vybudované vedenie pitnej vody, avšak do budúcnosti bude potrebná jeho rekonštrukcia, prípadne vybudovanie novej siete vodovodu v rozvojových plochách. Väčší pitný vodný zdroj (plocha) sa v obci nenachádza. Obec má vybudovanú splaškovú kanalizáciu s pripojením na ČOV. Objekty občianskeho vybavenia a realizované rodinné domy majú aj vlastné žumpy. Sústavná dažďová kanalizácia nie je v obci vybudovaná. Dažďová kanalizačná sieť je riešená prostredníctvom rigolov popri miestnych komunikáciách.

Telekomunikačné služby

Pokrytie mobilných operátorov je nasledovné T - mobile 70 %, Orange 60 %, O2 40%. Občania majú v súčasnosti možnosť pripojenia na internet prostredníctvom telefónnej linky - wi-fi NB siete, prípadne prostredníctvom mobilných operátorov. Do budúcnosti sa ráta s rozšírením pokrytia územia obce bezdrôtovým miestnym rozhlasom a bezdrôtovým wi-fi pripojením. V obci nechýba ani klasický, káblový telefónny rozvod.

Verejné osvetlenie

Osvetlenie ciest, komunikácií a verejných priestranstiev je vybudované výbojkovými svietidlami, ktoré sú pomocou výložníkov uchytené na podperných bodoch vzdušnej sekundárnej siete NN. Rozvod medzi svietidlami je vodičom AlFe, ktorý slúži ako fáza VO vzdušnej sekundárnej siete NN. Ovládanie VO je centrálné prostredníctvom impulzných káblov pri transformátorových staniciach. V obci je v súčasnosti potrebné vybudovať nové verejné osvetlenie s úspornými LED svietidlami, ktoré by boli upevnené na bezpäticových osvetľovacích stožiaroch. Ovládanie navrhovaného osvetlenia by mohli byť napojené pomocou impulzného kábla na centrálny impulz VO obce pri transformátorovej stanici.

Rádiokomunikácie

V obci príjem televízneho signálu je zabezpečovaný televíznym prekrývačom TVP cez satelitné vysielanie. Signál ku koncesionárom sa dostáva na kvalitnej úrovni. Kvalitný príjem signálu TV by bol možný aj zriadením káblovej televízie s prijímacím zariadením. O tomto zámere v obci sa v súčasnosti uvažuje o jeho zrealizovaní.

Miestny rozhlas

Rozhlasová ústredňa je umiestnená v budove obecného úradu. Od budovy OU je rozvod vedený po stĺpoch, na ktorých sú upevnené reproduktory. Vedenie miestneho rozhlasu tiahne pozdĺž miestnych komunikácií, väčšinou súbežne s telefónnym vedením a vedením NN. Pôvodné rozvody sa ponechajú. Miestny rozhlas do budúcnosti bude potrebné vybudovať v nových zastavaných častiach. Inou alternatívou môže byť bezdrôtový rozhlas pre celú obec.

2.4.3 Sociálna infraštruktúra

Sociálne služby sa poskytujú iba v existujúci zariadeniach sociálnych služieb, ktoré sú zriadené v okrese Žarnovica a v okolí. Ich zriaďovateľmi je obec, fyzické a právnické osoby, a ostatné orgány miestnej štátnej správy a samosprávy. Tie poskytujú sociálnu pomoc v zmysle zákona NR SR č. 195/1998 Z. z. v znení neskorších predpisov. V oblasti zariadení vybavenosti sociálnej starostlivosti nie je v obci špecializované komplexné zariadenie. V budúcnosti by bolo potrebné v rámci regiónu vybudovať denný stacionár pre seniorov-dôchodcov a pre ľudí, ktorí sú odkázaní na sociálnu pomoc. Obec vychádza občanom v ústrety, zabezpečuje pravidelnú dennú pomoc obyvateľom, ktorí sú na sociálnu pomoc odkázaní.

Činnosť samosprávy - vzhľadom na existujúce kompetencie bola v oblasti sociálnej politiky veľmi rozsiahla. Túto oblasť chce obec najviac rozvíjať aj v budúcom období.

Pre zachovanie rovnakých podmienok a šancí pre všetkých žiakov obec chce zabezpečovať prenos štátnych dotácií (na stravu, motivačný príspevok a školské pomôcky) pre školopovinné deti zo sociálne slabších rodín. Nástrojom pre podporu demografie v obci by mohol byť aj jednorazový finančný príspevok pre každé novonarodené dieťa s trvalým pobytom na území obce.

Poskytované sociálne služby sú doteraz v obci regulované celým radom zákonov a usmernení - počnúc ústavou Slovenskej republiky, zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákonom č. 36/2005 Z. z. o rodine, zákonom č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci, zákonom č. 599/2003 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi, zákonom č. 305/2005 Z. z. o sociálnej ochrane detí a sociálnej kuratele končiac Občianskym zákonníkom, či mnohými

Všeobecne záväznými nariadeniami obce. Obec považuje pomoc a podporu pre svojich obyvateľov za jednu zo svojich prirodzených priorít.

2.4.4 Zdravotnícka infraštruktúra

V obci sa nachádza menšie zdravotnícke zariadenie a to ambulancia zubára a jedno pracovisko špecialistu. Ďalší obyvatelia obce využívajú služby zdravotníckych zariadení prevažne v blízkosti susediacich miest ako napr. v meste Nová Baňa, Levice a Žarnovica. Lekárska pohotovostná služba sa nachádza najbližšie v Novej Bani, v Žarnovici, v Leviciach a v Žiari nad Hronom. Zdravotná starostlivosť o obyvateľov na území obce je riešená v priestoroch vlastného zdravotného strediska, kde súčasťou je aj lekáreň.

Vo sfére základnej zdravotníckej starostlivosti sa hľadajú nové prístupy optimálnejšieho zabezpečenia služieb ošetrojúceho lekára a zdravotníckych zariadení, uvažuje sa i o možnosti zriadenia súkromných ordinácií, resp. rodinných lekárov. Vytvorenie kvalitnejšej zdravotníckej starostlivosti je podmienené zvýšením úrovne a kapacity zdravotníckych zariadení, všetkých druhov zdravotníckych služieb, kvality a úrovne zdravotníckej techniky a personálneho obsadenia obslužných činností.

2.4.5 Školské a predškolské zariadenia v obci

Obec je zriaďovateľom Základnej a Materskej školy. Základná škola by mohla okrem výučby ponúkať aj rôznorodé záujmové a doplnkové vzdelávacie služby v rámci voľnočasových a záujmových aktivít pre deti a žiakov. Obec chce zabezpečiť aj priestory pre uskutočňovanie neformálneho vzdelávania, zriadiť oddychové a relaxačné zóny, športoviská, preliezky a iné priestory pre využívanie voľného času pre rodiny s deťmi. V obci celodennú starostlivosť, výchovu a vzdelávanie detí v obci zabezpečuje predškolské zariadenie MŠ.

Základná škola s materskou školou sú plno organizované školy s právnou subjektivitou. Majú deväť postupných ročníkov. Prvý stupeň tvoria triedy (1.– 4.), druhý stupeň tvoria triedy (5.- 9.) Súčasťou základnej školy v je aj školský klub detí, materská škola a zariadenie školského stravovania. V ZŠ sa nachádzajú kmeňové triedy, odborné učebne výpočtovej techniky, multifunkčné učebne s tabuľami, školská jedáleň a kuchyňa, zborovňa, riaditeľňa, miestnosť pre ekonómku, šatne a kotolňa.

2.5 Šport

Zo zariadení telovýchovy sa v obci Hronský Beňadik nachádza športový areál (futbalové ihrisko a multifunkčné ihrisko). V obci Psiare tiež nechýba futbalové ihrisko. V katastroch sa rozprestiera aj poľovnícky revír. V obci je činný futbalový športový klub KOVO- Hronský Beňadik, Psiare. Súčasný futbalový športový areál navrhujeme rozvíjať. Okrem šatní, hygienických zariadení a pod. aj o menšie športové plochy (tenis, volejbal, prípadne ďalšie plochy a to podľa záujmu).

Zdroj: OcÚ Hronský Beňadik, 2020.

Obrázok 2 Športový klub KOVO- Hronský Beňadik, Psiare (2020)

Tabuľka č. 11: Infraštruktúra športových zariadení

Infraštruktúra	jednotka	súčasný stav	budúci stav
Ihrisko pre futbal (Hronský Beňadik, Psiare)	počet	2	2
multifunkčné ihrisko	počet	1	1

Zdroj: OcÚ Hronský Beňadik (2020)

Rozvoj ďalších telovýchovných a športových zariadení sa navrhuje smerovať k príprave územia pre viacúčelové komplexné zariadenie na úrovni vyššej vybavenosti, ako viacúčelové zariadenie pre športové i kultúrno-rekreačné a relaxačné využitie.

Strediskom kultúrnej infraštruktúry v obci je kultúrny dom, ktorý disponuje javiskom, kuchynkou, šatňami a osvetlením – v súčasnosti bude predmetom plánovanej rekonštrukcie. Využitie kultúrneho domu umožňuje organizovanie kultúrno-spoločenských podujatí, prezentujúcich tradície a zvyky miestnych obyvateľov. Počas celého roka si obec zachováva nasledujúce akcie a podujatia: Deň matiek, Deň obce, Deň detí, Mikuláš, Vianočné posedenie. Na prípravách aj realizácii týchto akcií sa podieľajú všetci aktívni obyvatelia, škola, starosta, miestni podnikatelia, materská škola, obyvatelia a zamestnanci obce. Organizačné, materiálo-technické zabezpečenie, ako aj dary a darčeky zabezpečuje samotná obec, škola a iní.

2.6 Domový a bytový fond obce Hronský Beňadik

Bývanie je uznané ako základná ľudská potreba, ktorá by mala byť uspokojovaná na úrovni adekvátnej celkovému stupňu sociálno-ekonomického rozvoja spoločnosti. V štruktúre osídlenia plní obec Hronský Beňadik a Psiare primárne obytnú funkciu. Bývanie je zastúpené individuálnym bytovým fondom t. j. rodinnými domami. Objekty rodinných domov majú rôznu vekovú štruktúru taktiež ich kvalita, vybavenosť a technický stav sú rôzne, dá sa povedať, že je to odrazom životnej úrovne obyvateľov. Hlavným dôvodom neobývania domov je vyšší podiel starších objektov. Väčšina tých, ktoré nie sú obývané sa predávajú ako budovy, ktoré podliehajú novej rekonštrukcii, veľa krát ich stav je zlý, pôsobia veľmi negatívne a predajom je predpoklad, že človek ktorý si kúpi dom na rekreáciu, upraví nie len jeho technický stav, ale aj jeho zovňajšok a okolie, čo môže byť veľkým prínosom pre vzhľad obce. Obec i v súčasnej dobe pristupuje k otázke bývania občanov, avšak musí

zohľadňovať svoje finančné možnosti. Najhustejšie osídľovanými miestom je centrálna časť v obci. V obci je vybudovaná pomerne kvalitná infraštruktúra, čo spôsobuje najhustejšie osídlenie (nach. sa tu obchod, plyn, vodovod, cestná sieť, elektrina, kult. dom a iné). Obytná funkcia je rozložená po celom katastri obce Hronský Beňadik aj Psiare. Okrajové časti v obciach predstavujú rozptýlenú individuálnu bytovú zástavbu.

Niektoré časti v obci Hronský Beňadik sú nezastavateľné, sú vo veľmi zlom stave. V obciach sa nachádza aj individuálna bytová výstavba rodinných domov. V budúcnosti je možné predpokladať oživenie dopytu po ďalších a nových bytoch. Takýto predpoklad súvisí so súčasným trendom sťahovania obyvateľov z miest na vidiek. To isté platí aj pre niektoré enklávy v zastavanom území, pretože ich veľkosť, dostupnosť, technické úpravy umožňujú už dnes ich využitie pre intenzívne poľnohospodárske účely- pestovanie viniča a ovocných stromov (prevažne jabloní). Súčasťou obytnej štruktúry je aj občianska vybavenosť, väčšinou jestvujúca. K základným zámerom obcí patrí v oblasti bývania udržať si existujúcu pozíciu a prípadne rozšíriť viac rozvoj služieb v niektorých zložkách. Úroveň bývania výrazne ovplyvňuje kvalitu života občanov. Je potrebné sa zamerať a postupne odstraňovať zanedbanosť existujúceho, pôvodného, bytového fondu, podporiť opravy a rekonštrukcie existujúcich bytov a domov a pripraviť pozemky na výstavbu nových rodinných domov pokiaľ v obci bude o takúto formu bývania prejavovaný záujem.

2.7 Odpadové hospodárstvo

Zber odpadu

Základným právnym predpisom pri predchádzaní vzniku odpadov a pri nakladaní s odpadmi je zákon NR SR č. 79/2015 Z. z. o odpadoch. Jedným zo základných nástrojov stratégie hospodárenia s odpadmi je vypracovanie „Programov odpadového hospodárstva“. Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky vypracováva Ministerstvo životného prostredia a následne samosprávny kraj, obec a pôvodca odpadu. Odpadové hospodárstvo v obci Hronský Beňadik zahŕňa všetky činnosti zamerané na predchádzanie a obmedzovanie vzniku všetkých druhov odpadov (komunálneho odpadu, stavebného odpadu, zeleného odpadu), znižovanie ich nebezpečnosti pre životné prostredie, ako aj na nakladanie s odpadmi v súlade s platnými zákonmi. Nakladanie s odpadmi je definované ako zber odpadov, preprava odpadov, zhodnocovanie odpadov a zneškodňovanie odpadov vrátane starostlivosti o miesto zneškodňovania.

Nová stratégia v oblasti odpadov v rámci EÚ spočíva v snahe urobiť z Európy spoločnosť využívajúcu recykláciu, ktorá predchádza vzniku odpadov a využíva ich ako suroviny. Odstraňovanie tuhého komunálneho odpadu v obci je riešené na legalizovanej skládke. Obec má upravené nakladanie s komunálnym odpadom a drobnými stavebnými odpadmi, vznikajúcimi v obci cez VZN. Separovaný zber využiteľných zložiek komunálneho odpadu je v súčasnosti organizovaný v rôznych formách, separované zložky budú využité ako druhotné suroviny. Likvidáciu komunálneho odpadu sa odporúča riešiť v súlade so širšími vzťahmi v okrese v nadväznosti na zákon o odpadoch.

Obec Hronský Beňadik a Psiare v rámci Združenia obcí sa zapojili do projektu týkajúceho sa zhodnocovania biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu a to cez Operačný program Kvalita životného prostredia. Na základe úspešného vyhodnotenia projektu riadiacim orgánom MŽP SR získalo združenie obcí v zastúpení Slovenskej agentúry ŽP (SAŽP) nenávratný finančný príspevok na nákup technických zariadení (traktor s čelným nakladačom, drvič, naťahovač kontajnerov, lis, 6 ks veľkokapacitných kontajnerov, nápravovú váhu pre zber, zvoz a zhodnocovanie biologicky rozložiteľného

komunálneho odpadu.). Cieľom projektu zostáva i naďalej dosiahnuť zvýšenú mieru zhodnocovania odpadov so zameraním na ich prípravu na opätovné použitie a recykláciu nie nebezpečných odpadov vrátane podpory systémov triedeného zberu komunálnych odpadov a podpory predchádzania vzniku biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov. Obecný úrad kladie vysoký dôraz aj na zhodnocovanie biologicky rozložiteľného odpadu a v obci má na to určené veľkokapacitné kontajnéri. V zmysle prílohy č. 1 k nariadeniu vlády SR č. 330/2018 Z. z., ktorým sa stanovuje výška sadzieb poplatkov za uloženie odpadov a podrobnosti súvisiace s prerozdeľovaním príjmov z poplatkov za uloženie odpadov sadzba za uloženie zmesového komunálneho odpadu a objemného odpadu na skládku odpadov v roku 2020 bola určená 22 € za tonu. Separovanie odpadu v obci sa uskutočňuje prostredníctvom kontajnerov rozmiestnených v obciach alebo formou vrecového systému. Odpadové hospodárstvo v obciach Hronský Beňadik a Psiare patrí k najkľúčovejším otázkam a riešeniam PHRSR.

Civilná ochrana obyvateľstva

V obciach v súčasnosti nie sú vybudované nijaké väčšie špeciálne zariadenia v súvislosti s civilnou ochranou. Ukrytie obyvateľov nie je riešené formou jednoduchých vybudovaných úkrytov. Väčšia časť objektov v obci je podpivničená, pivničné priestory slúžia pre ukrytie obyvateľstva. Na ukrytie obyvateľstva slúžia len zariadenia občianskej vybavenosti. V rámci civilnej ochrany sa obec riadi podľa riadenia a pokynov Krízového štábu v okrese Žarnovica.

2.8 Doprava

Dopravná infraštruktúra a dostupnosť regiónu

Výhodou je v území dopravná sieť, ktorá výrazne napomáha zatriktívniť toto územie a je predpokladom rozvoja cestovného ruchu, rekreácie a potenciálu v území. Dopravná sieť v regióne má znaky kotlinovej siete. Hlavná dopravná os sa sformovala pozdĺž Hrona v smere východ- západ na ceste E 75/E 571- E 50 (štátna hranica A/SK – Bratislava – Nitra – Zvolen – Lučenec – Košice – Michalovce – štátna hranica SK/UA). Z hľadiska integrácie mesta do vnútroštátnych i medzinárodných hospodárskych vzťahov je najdôležitejším dopravným spojením tzv. „*stredný ťah*“ R1, R2: Bratislava – Nitra – Zvolen – Lučenec – Rimavská Sobota – Rožňava – Košice. Svojimi intenzitami sieť rýchlostných komunikácií v úseku Nitra- Zvolen (43 km) vychádza z existujúcej siete 1.triedy a je porovnateľná s diaľničným ťahom D1. Sieť slovenských rýchlostných ciest (R1, R2, R3), ktoré sú súčasťou medzinárodných cestných ťahov (E58, E572, E77), spáduje do centrálného územia Slovenska (Zvolenskej a Žiarskej kotliny). Úsek rýchlostnej cesty R1 prechádza územím južným okrajom k.ú. v súbehu so železničnou traťou a riekou Hron a vedie úsek rýchlostnej cesty R1 (Trnava – Nitra – Zvolen – Banská Bystrica), Orovnica – Žarnovica. Cesta R1 má európsky význam ako E58 v úseku Trnava – Zvolen, s pokračovaním do Banskej Bystrice. Po vybudovaní R1 Nitra – Banská Bystrica vedenej mimo intravilán došlo k odľahčeniu cestnej siete I/65, k zrýchleniu prepravy a zvýšeniu dostupnosti mesta Nová Baňa. Cestná doprava je dominantná v preprave osôb, najmä v ich dochádzke do zamestnania. Katastrálne územie obcí Hronský Beňadik a Psiare patrí medzi obce, ktorých cesty využíva hlavne verejná autobusová doprava (SAD) a ktoré tvoria cesty 1. Triedy/65 a číslo E76 a miestnu sieť tvoria cesty II/512 triedy, koncové cesty III. triedy a spojovacie cesty III/0651. V území má výrazné zastúpenie cestná automobilová doprava a cesta III. triedy začínajúca v Žarnovici, vedúca cez mesto Nová Baňa, Hronský Beňadik, Psiare, Tlmače

a Levice. Dôležitým dopravným medzníkom v infraštruktúre v Pohronskom regióne bolo vybudovanie železničnej trate. (Zdroj: http://www.scdb.sk/files/documents/cestna-databanka/infolisty-k_mapam/zc.pdf.)

Železničná doprava

Roku 1895 sa začala budovať trať pohronskou dolinou, úsek Hronská Dúbrava–Levice. V súčasnosti je železničná doprava napojená na železničnú sieť (č. 150 Bratislava–Zvolen). Okrajom katastra prechádza jednokoľajná – elektrifikovaná železničná dráha – trať č. 150, II. kategórie Nové Zámky – Levice – Zvolen. Jej význam je celoštátny. Je veľmi dobre vedená, na bytovú výstavbu pôsobí len okrajovo. Úsek je súčasťou južného ťahu Haniska pri Košiciach – Zvolen – Bratislava. Obec je napojená na železničnú trať medziľahlou železničnou stanicou III. kategórie, ktorá slúži pre osobnú a nákladnú dopravu. Celým Pohronským regiónom prechádza trať číslo 150, ktorá je elektrifikovaná. Hlavné prepojenia sú Bratislava – Zvolen – Lučenec a Nové Zámky – Zvolen– Košice. Kvalitatívne charakteristiky slovenského dopravného systému (kvalita povrchu ciest, priepustnosť systému, rýchlostné komunikácie, elektrifikácia a rýchle expresné železničné trate a i.) výrazne zaostávajú za štátmi EÚ.

Letecká doprava

Veľký význam pre hospodársky rast regiónu má zlepšovanie jeho dostupnosti aj pomocou **leteckej dopravy**. Najbližšie dopravné letisko sa nachádza na Sliači. Letisko výrazným spôsobom dotvára dopravnú infraštruktúru nielen pohronského a banskobystričského regiónu, ale i celého Slovenska.

Hromadná doprava osôb

Zastávky autobusov nie sú v samostatných spevnených pruhoch mimo vozovkový pruh. V programovacom období bude potrebné budovať v zmysle platnej technickej normy. Hromadná doprava osôb je zabezpečovaná prímestskou autobusovou dopravou SAD. Autobusových zastávok v obci je dosť, ale tiež neustále vyžadujú opravu.

Nové parkovacie plochy sú navrhované v súlade s občianskou vybavenosťou a ČSN 73 6110 a ČSN 73 6056. (Zdroj: http://www.scdb.sk/files/documents/cestna-databanka/infolisty-k_mapam/zc.pdf).

Koncepcia hlavných peších ťahov

Je nutné prednostne riešiť pohyb peších v súbehu s trasou cesty III. triedy. Pohyb peších v tomto priestore je v konflikte so zásobovaním, prechodom cez zbernú komunikáciu. Tento problém je v návrhu riešený pobytovou plochou vo forme multifunkčného priestoru aj s bezbariérovou úpravou pre pohyb osôb so sťaženou schopnosťou pohybu.

2.9 Kultúra

Strediskom kultúrnej infraštruktúry v obci je kultúrny dom, ktorý disponuje javiskom. Obec Hronský Beňadik má vlastný kultúrny dom s kapacitou 100 sedadiel, s veľkou a malou zasadačkou o celkovej kapacite 75 miest. Využitie kultúrneho domu umožňuje organizovanie kultúrno-spoločenských podujatí, prezentujúcich tradície a zvyky miestnych obyvateľov. Počas celého roka si obec snažila doteraz zachovávať nasledujúce

akcie a podujatia: Deň matiek, Deň obce, Deň detí, Mikuláš, Vianočné posedenie. Na prípravách aj realizácii týchto akcií sa podieľali vždy všetci aktívni obyvatelia, škola, materská škola, starosta a zamestnanci obce. Organizačné, materiálno-technické zabezpečenie, ako aj dary a darčeky zabezpečuje samotná obec, materská škola a iní. V obci nechýba ani mimovládne organizácie, spolky a občianske združenia, ktoré sa zameriavajú na uspokojovanie potrieb a požiadaviek obyvateľov z oblasti kultúry, športu a voľnočasových aktivít a pod. Folklórny súbor Delinka, zachováva tradície folklóru v obci. Folklórny súbor samozrejme vystupuje na rôznych obecných a regionálnych podujatiach, na rodinných oslavách, výročiach obce, na fašiangy, Veľkú noc a pod.

V obci funguje základná organizácia Slovenského zväzu záhradkárov (Psiare), Základná organizácia Jednoty dôchodcov Slovenska (Hronský Beňadik), Dobrovoľný hasičský zbor Psiare, Klub slovenských turistov Hronský Beňadik, Základná organizácia protifašistických bojovníkov Hronský Beňadik, Únia žien Hronský Beňadik, v obci pôsobí aj registrovaná cirkevná organizácia Dom Spoločnosti katolíckeho apoštolátu- pallotínov v hronsko-beňadickom kláštore. Obec nemá zriadené žiadne príspevkové organizácie, ani obchodné spoločnosti.

2.9.1 Cestovný ruch a pamiatky v obci Hronský Beňadik

Hronský Beňadik je významným kultúrno-historickým centrom dolného Pohronia. Hronský Beňadik sa pýši druhým najstarším opátstvom založeným na území Slovenska, ktoré je známe ako Perla Pohronia. V poradí siedmy uhorský kráľ, Gejza I., vládol v rokoch 1074 – 1077. Ešte pred nástupom na trón spravoval Nitrianske kniežactvo.

Už vtedy si všimol význam Slovenskej brány a niekedy po roku 1064 založil kláštor vo Svätom Beňadiku. V benediktínskom kláštore vznikol koncom 11. resp. začiatkom 12. storočia. Nitriansky evanjeliár. Patrí k najstarším rukopisom Slovenska. Kláštor je národnou kultúrnou pamiatkou. Na románskej bazilike z r. 1075 bol postavený v rokoch 1346 - 1410 gotický trojlodňový kostol. V 16. storočí bol kláštor a kostol opevnený na spôsob renesančného hradu. Koncom 19. storočia bol regotizovaný (viď. obrázok 3).

Zdroj:

https://www.google.com/search?q=benediktinsky+kláštor&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=2ahUKEwjO1qGVz8XtAhVx7eAKHQdUCxQQ_AUoAXoECAUQAw&biw=1536&bih=759#imgc=LVCmCo2JCr9HFM

Obrázok 3 Benediktínsky kláštor v Hronskom Beňadiku

Kláštor mal pre neskoršie dejiny veľký význam, pretože bol postavený na križovatke starej historickej cesty prechádzajúcej Pohroním na stredné Slovensko a patril k najväčším vtedajším pozemkovým vlastníkom. Gejza I. počas svojej krátkej vlády podporoval cirkev a šírenie kresťanstva, zakladal kláštory, staval kostoly a udeľoval im majetky a keď nastúpil na trón, snažil sa upevniť aj pozíciu kláštora vo Sv. Beňadiku. Rozhodol sa zároveň posilniť najvhodnejšie obranné miesto proti útokom na hory plné nerastného bohatstva.

V čase okolo roku 1710 vznikla aj prvá románska kláštorná Bazilika sv. Benedikta, ktorá bola trojlodňová. V polovici 14. storočia sa začalo s výstavbou dnešnej gotickej katedrály (1346 – 1410), ktorá sa monumentálne týči nad obcou učupenou v úzkom údolí Hrona. Kláštor vlastnil mnoho majetkov – samozrejme v Tekovskej stolici a okrem toho aj v Nitrianskej, Ostrihomskej, Novohradskej, Békéšskej, či Peštianskej stolici. Medzi osobitné výnosy opátstva patrilo mýto zo splavovania dreva po Hrone, desiatky zo všetkých majetkov a podobne. Tieto zisky pripadali kláštornému panstvu až do roku 1565, kedy bolo presunuté pod Ostrihomskú kapitolu. Kláštor bol strediskom kultúrneho života, umenia výtvarného aj hudobného a v istom období v jeho sýpke fungovalo aj divadlo. V kompetencii kláštora bolo overovanie listín, úschova cenností, archivovanie dokumentov či šírenie vzdelanosti. Ďalšou úlohou v čase tureckých nájazdov bola ochrana cesty pri Hrone a signalizácia medzi pevnosťami v prípade hroziaceho nebezpečenstva. V tomto období (16. storočie) bol kláštor prestavaný na pevnosť. Stredoveký kláštor v sebe ukrýva rajský dvor, ktorý je jeho centrálnou časťou. Okolo neho je vystavaná krytá krížová arkádová chodba z roku 1410. Dodnes sa z nej dochovala časť priliehajúca ku kostolu. V roku 1530 priama hrozba tureckých nájazdov donútila vtedajších obyvateľov kláštora prestavať ho na renesančnú pevnosť. V najnovšej časti kláštora sa kedysi nachádzalo ubytovacie krídlo pre starých, chorých a pocestných. V 18. storočí, keď sa začalo rozpadáť, ho prerobili na sýpku. V roku 1881 vypukol v obci požiar, ktorý poškodil aj kláštorný komplex. Opravovali ho až do roku 1889. Zo zaniknutej románskej baziliky sa dochovala kamenná krstiteľnica. Gotický sloh je jasne viditeľný na vstupnom portáli, lomených oblúkoch na oknách či v krížovej klenbe, na vzácnych gotických plastikách svätých na oltári Panny Márie, na nástenných obrazoch s výjavmi legendy o sv. Jurajovi a pod. Boží hrob na kolieskach bol umiestnený v Kresťanskom múzeu v Ostrihome a dnes je nahradený iným. Zaujímavosťou je hrobka Štefana Koháryho s epitaľom, ktorý padol v boji s Turkami či v mŕtve zabudované pastofórium. V súčasnosti je kláštor využívaný ako mníšsky kláštor.

Obrázok 4 Vstupná brána do kláštora sv. Benedikta v Hronskom Beňadiku

Do Hronského Beňadika prichádzajú veriaci a turisti aj kvôli Relikvii Kristovej krvi. Je ňou kúsok z Veronikinej šatky s kvapkami Kristovej krvi, ktorú daroval pápež Pavol II. kráľovi Matejovi Korvínovi ako poďakovanie za pomoc v boji proti Turkom. Ten ju priniesol do Hronského Beňadika pri príležitosti posvätenia kostola v roku 1483, pretože chrám považoval za dôstojné miesto jej uloženia. Od toho času sa úcta k Božej Krvi začala

široť po celom okolí. Tým sa pozdvihovala aj autorita kláštora medzi duchovenstvom a svetskou vrchnosťou. Opáti sa rozhodli, že v interiéri kostola vyhradia pre relikviu špeciálnu časť, kde bude uctievaná. Postavili pre ňu osobitnú kaplnku, ktorú 26. marca 1489 posvätil nitriansky biskup Gregor. Kaplnka Božskej krvi dostala aj nový oltár (1510), ktorý je v súčasnosti v Ostrihome. V prvej polovici 19. storočia Beňadik navštívil kardinál Alexander Rudnay, ktorý vzal relikviu so sebou, dal ju ozdobiť a potom označil svojou pečaťou. Postaral sa aj o monštranciu, v ktorej je relikvia uctievaná. Hovorí o tom nápis na zadnej strane monštrancie.

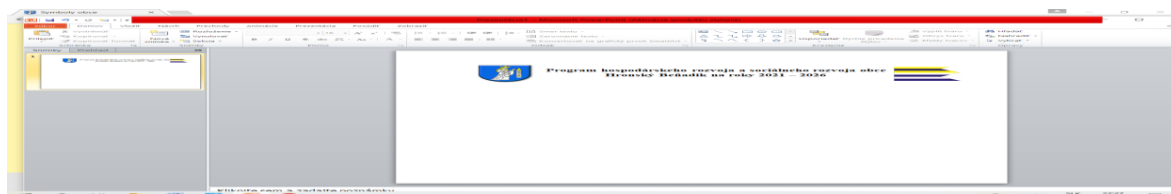
V rokoch 1929 až 1950 kláštor spravovali saleziáni. V tom období vybudovali v dolnej časti sýpky divadlo, v ktorom okrem ochotníkov hrávali aj samotní rehoľníci. Od roku 1999 do roku 2014 sa o kláštor starali bratia rádu pallotínov. Od roku 2015 je kláštor v správe Biskupského úradu v Nitre a na časti kláštorného komplexu prebieha rekonštrukcia, ktorej cieľom je ochrana pamiatky, sprístupnenie kláštora verejnosti a vybudovanie turistickej infraštruktúry.

V záhrade pod kostolom sv. Egídia sa nachádza neskorobarokové súsosie svätého Jána Nepomuckého. Na samostatných podstavcoch po bokoch stoja sochy Anjela smrti a svätého Jozefa. Na pamiatku morovej epidémie v roku 1710 bola na bývalom hradisku na Beňadickej skale postavená v rokoch 1713 – 1715 baroková kaplnka. Archeologické výskumy, ktoré boli zrealizované N. Knauzom v areáli kláštora v Hronskom Beňadiku odkryli podstatné časti dispozície najstaršej románskej sakrálnej stavby. Hlavný gotický oltár od Tomáša z Kluzy pochádza z 15. storočia. V súčasnosti je uložený v Ostrihomskom cirkevnom múzeu.

V obci sa nachádza tiež barokový kostol z r. 1674, neskorobaroková kalvária z konca 18. storočia a pomník bulharských partizánov z r. 1960.

V Hronskom Beňadiku je spolu 25 kultúrnych pamiatok: pamiatky architektúry (20), pamiatky archeológie (2), výtvarné pamiatky (3). Významné postavenie má národná kultúrna pamiatka Benediktínske opátstvo v Hronskom Beňadiku, ktoré bolo jedným zo stredovekých hodnoverných miest v Uhorsku. Archeologické nálezisko v Hronskom Beňadiku je hradisko z doby laténskej, archeologické nálezisko v Psiaroch (k. ú. Hronský Beňadik) je stredoveké sídlisko.

Zo zoznamu pamiatkového úradu SR k významným pamiatkam v obci patria napr. Božia muka, delová bašta, kláštorné krídlo, sýpka, pracháreň, Marianeum- Mariánsky dom, hradbový múr, Brána opevnenia, kruhová bašta, výšinné hradisko a iné.

3 SWOT ANALÝZA POTRIEB OBCE HRONSKÝ BEŇADIK

SWOT analýza je jedna z najčastejšie používaných štandardných metód v oblasti regionálneho rozvoja a politiky strategického plánovania. Tvorí východisko pre formulovanie smerov budúceho rozvoja, strategických cieľov a aktivít, ktoré budú viesť k ich naplneniu. Predstavuje jednoduchú a objektívnu, no zároveň rozsiahlu charakteristiku. Analýza umožňuje vzájomné porovnanie vnútorných silných (strenghts) a slabých (weaknesses) stránok a vonkajších príležitostí (opportunities) a ohrození (threats). Obsah SWOT analýzy poskytuje poznatky o faktoroch, ktoré je možné využiť v prospech rozvoja obce a naopak, ktoré pôsobia negatívne a rozvoj brzdia (tabuľka 12). Silné stránky zahŕňajú konkurenčné výhody obce v rôznych rozvojových oblastiach. Slabé stránky sú pre obec bezprostredne ohrozujúce a limitujúce. Príležitosti vyjadrujú možnosti a potenciál rozvoja a hrozenia predstavujú riziká vonkajšieho prostredia. Obe zložky majú len pravdepodobný vplyv na rozvoj územia.

3.1 Komplexná SWOT analýza obce Hronský Beňadik

Tabuľka 12: SWOT analýza - Silné a slabé stránky

SILNÉ STRÁNKY (strenghts)	SLABÉ STRÁNKY (weaknesses)
Oblasť: Poloha a prírodné prostredie	
➤ Dopravná poloha a výhodná dostupnosť obce (železnica, v blízkosti rýchlostná cesta R1, blízkosť miest Nová Baňa, Levice, Zlaté Moravce) ➤ Turisticky atraktívny reliéf ➤ Blízkosť rieky Hron ➤ Vysoká lesnatosť ➤ Vybudované inžinierske siete okrem kanalizácie ➤ Dostatočná občianska infraštruktúra vzhľadom na počet obyvateľov ➤ Vybudované zdravotné stredisko	➤ Chýbajúci ľudský potenciál pre vedenie miestnych organizácií ➤ Zlý stav miestnych komunikácií, nedostatok parkovacích miest ➤ Neodvážaná dažďová voda ➤ Málo oddychových miest pre matky s deťmi ➤ Slabo využívaný prírodný potenciál ➤ Zarastanie lúk náletovými drevinami ➤ Nedostatok pozemkov k individuálnej bytovej a rodinnej výstavbe v obci ➤ Chýbajúca telocvičňa pre ZŠ ➤ Zlý technický stav budov v obci ➤ Vysoká nezamestnanosť ➤ Veľa prázdnych a neobývaných domov v obci ➤ Absencia pohostinných služieb ➤ Absencia ubytovacích zariadení využívaných v rámci CR ➤ Negatívny demografický vývoj ➤ Nedostatok finančných prostriedkov ➤ Nedostatočné využívanie vinohradníckej lokality ➤ Neusporiadané a nevyjasnené majetkové vzťahy ➤ Frekventovaná doprava prechádzajúca zastavaným územím v obci Hronský Beňadik a Psiare ➤ Absencia projektov

SILNÉ STRÁNKY (strenghts)	SLABÉ STRÁNKY (weaknesses)
Oblasť: Ľudské zdroje	
➤ Aktívne pôsobenie spolkov ➤ Homogénna národnostná a religiózna štruktúra ➤ Zapojenie nezamestnaných do aktivačných prác ➤ Vzťah k folklóru a zachovávaniu tradícií ➤ Bohatá história ➤ Partnerstvo s obcami v rámci regiónu a združení	➤ Nízka natalita ➤ Starnutie obyvateľstva ➤ Nedostatočná kvalifikácia dlhodobo nezamestnaných ➤ Nezáujem určitých skupín obyvateľstva o dianie v obci ➤ Nízka spolupatričnosť obyvateľstva ➤ Nízky počet pracovných miest v obci ➤ Emigrácia mladého obyvateľstva ➤ Absencia projektov

SILNÉ STRÁNKY (strenghts)	SLABÉ STRÁNKY (weaknesses)
Oblasť: Hospodárska základňa	
➤ Dlhodobé kladné výsledky hospodárenia obce ➤ Zrekonštruované nehnuteľnosti vo vlastníctve obce ➤ Čiastočne rozvinutý priemysel v obci ➤ Nehnuteľnosti pre realizáciu podnikateľských aktivít ➤ Rozvinutá poľnohospodárska výroba a vinohradníctvo ➤ Propagácia a marketing obce	➤ Slabo využívaný prírodný a kultúrno-historický potenciál ➤ Nízky počet väčších podnikateľských subjektov ➤ Nedostatočná podpora cestovného ruchu ➤ Absencia ubytovacích a stravovacích zariadení ➤ Brzdiace aktivity obecného zastupiteľstva a Obecného úradu ➤ Absencia projektov
SILNÉ STRÁNKY (strenghts)	SLABÉ STRÁNKY (weaknesses)

Oblasť: Infraštruktúra a občianska vybavenosť	
➤ Protipovodňová ochrana na rieke Hron ➤ Nové LED osvetlenie obce ➤ Úplná plynofikácia obce ➤ Odkanalizovanie obce prostredníctvom domových ČOV ➤ Športové areály ➤ Dostupné telekomunikačné služby a Wi- Fi internetové pripojenie	➤ Nedostatok chodníkov na cestných komunikáciách ➤ Neúplná rekonštrukcia kultúrneho domu ➤ Chýbajúce napojenie na káblovú televíziu a internet ➤ Nedostatočná bezpečnosť o obyvateľov obce ➤ Absencia obchodov a služieb ➤ Nedostatočná úroveň sociálnych služieb ➤ Nedostatočná dažďová kanalizácia ➤ Absencia projektov
SILNÉ STRÁNKY (strenghts)	SLABÉ STRÁNKY (weaknesses)
Oblasť: Životné prostredie	
➤ Kvalitné životné prostredie ➤ Separovaný zber odpadu	➤ Znečistené verejné priestranstvá v niektorých častiach obce

➤ Územie bez väčších environmentálnych záťaží ➤ Zvyšovanie povedomia občanov o ochrane ŽP	➤ Nízka miera postihu znečisťovateľov ŽP ➤ Nevybudovaný zberný dvor ➤ Absencia projektov
--	--

Tabuľka 13 definuje príležitosti a ohrozenia obce Hronský Beňadik.

Tabuľka 13 SWOT analýza obce - Príležitosti a ohrozenia

PRÍLEŽITOSTI (opportunities)	OHROZENIA (threats)
Oblasť: Poloha a prírodné pomery	
➤ Využitie prírodného potenciálu pre rozvoj cestovného ruchu (cyklotrasy, NCH, kultúrne pamiatky) ➤ Potenciál pozemkov v blízkosti Hrona na vybudovanie vodáckej základne ➤ Rozvoj ekologického poľnohospodárstva	➤ Nedobudovaná protipovodňová ochrana na Hrone ➤ Hlučnosť a prašnosť z rýchlostnej cesty R1 ➤ Povodne v obci dôsledku príválových dažďov
PRÍLEŽITOSTI (opportunities)	
Oblasť: Ľudské zdroje	
➤ Novými informačnými kanálmi zapojiť obyvateľov do rozvoja obce ➤ Podpora vzdelávania dlhodobo nezamestnaných ➤ Obnovenie činnosti zaniknutých spolkov	➤ Pokračujúci nepriaznivý demografický vývoj ➤ Nedostatok pracovných miest v okolí obce ➤ Pretrvávajúca legislatíva, ktorá zvýhodňuje ekonomicky neaktívne obyvateľstvo voči ekonomicky aktívnemu ➤ Pretrvávajúca neprispôsobivosť marginalizovaných skupín obyvateľstva
PRÍLEŽITOSTI (opportunities)	
Oblasť: Hospodárska základňa	
➤ Podpora ekonomických aktivít v oblasti CR ➤ Členstvo obce v združeniach podporujúcich regionálny rozvoj ➤ Príchod nových podnikateľských subjektov do obce ➤ Zvýšenie návštevnosti podujatí ➤ Využitie doterajších skúseností s čerpaním EŠIF	➤ Nedostatok financií na rozvoj obce ➤ Nezáujem podnikateľov o rozvíjanie nových podnikateľských aktivít v obci ➤ Nízka motivácia pre rozvoj obce ➤ Politický tlak a krízové dianie ➤ Absencia projektov a dokumentácií
PRÍLEŽITOSTI (opportunities)	
Oblasť: Infraštruktúra a občianska vybavenosť	
➤ Dobudovanie turistickej infraštruktúry	➤ Pokračujúci nezáujem turistov o návštevu obce

➤ propagácia prírodných a kultúrno-historických pamiatok ➤ Rozšírenie možností športovania ➤ Rekonštrukcia hasičskej zbrojnice ➤ Vytvorenie priestoru pre výstavbu rodinných domov ➤ Čerpanie finančných prostriedkov na rekonštrukciu infraštruktúry prostredníctvom fondov EÚ	➤ Chátranie neobývaných rodinných domov ➤ Povodne z príválových dažďov ➤ Nedostatok finančných prostriedkov ➤ Klesajúca kvalita cestných komunikácií ➤ Absencia projektov
PRÍLEŽITOSTI (opportunities)	OHROZENIA (threats)
Oblasť: Životné prostredie	
➤ Zvýšenie environmentálnej uvedomelosti obyvateľstva ➤ Vyhlásenie chráneného územia ➤ Zriadenie zberného dvora ➤ Skvalitnenie separácie odpadu ➤ Skrášlenie verejných priestranstiev ➤ Vybudovanie ČOV na miestach kde je to akútne v obci	➤ Chýbajúce ČOV v niektorých častiach obce ➤ Znečisťovanie povodia Hrona a verejných priestranstiev ➤ Znečisťovanie okolia obce čiernymi skládkami ➤ Absencia projektov

Spracovala: RNDr. Mgr. Anna Štefanková, 2020

Medzi hlavné transformačné vízie a ciele obce Hronský Beňadik patria:

- Obec má záujem využiť svoju výhodnú polohu voči ekonomickým centráram a dôležitým dopravným koridorom.
- Obec chce naďalej rozvíjať obytné zóny a diferencované formy bývania v obci, rozvíjať hospodárske aktivity a podporovať tradičnú domácu výrobu.
- Obec chce využívať existujúci prírodný potenciál a zachovávať tradície obce, naďalej rozvíjať a podporovať rozvoj cestovného ruchu a turizmu.
- Hronský Beňadik i naďalej chce sa starať o kvalitu krajinného prostredia v hospodársky intenzívne využívannej krajine a starať sa o ekologickú rovnováhu a trvalo udržateľný rozvoj.
- Zámerom obce starať sa a zveľaďovať životné prostredie a využívať vhodne existujúci prírodný potenciál.
- V oblasti technickej infraštruktúry má obec záujem o odstránenie deficitu výstavbou kanalizácie.
- Obec chce podporovať rozvoj sociálnych služieb, zabezpečovať sociálnu starostlivosť a ostatné služby súvisiace v rámci zákona o sociálnych službách.
- Obec chce budovať všetky prvky infraštruktúry, zlepšovať stav odpadového hospodárstva a zvyšovať kvalitu života obyvateľov.

Jedným zo základných predpokladov rozvoja obce je dodržiavanie zákonitosti a pravidiel obecnej samosprávy, ochrana života obyvateľov a ich majetku, ako aj životného prostredia.

Tabuľku analýzy interného prostredia pre stratégiu obce Hronský Beňadik sme spracovali na základe podkladov a zistení v teréne. Zistili sme, že najväčším problémom v obci sú stále nedoriešené a pretrvávajúce otázky odpadového hospodárstva, sociálnej práce, otázok bývania mladšej generácie, otázky týkajúce sa celkovej infraštruktúry obce, otázky kultúrneho chodu, otázky týkajúce sa zvyšovania kvality kanalizácie a ČOV, miestneho cintorína, ZŠ, MŠ, budovania cestovného ruchu a pod.

Analýza interného prostredia predstavuje výber, tvorbu a zhodnotenie ukazovateľov vlastností krajiny, jej jednotlivých krajinotvorných zložiek (analýzu zdrojov a analýzu súčasného stavu využitia zdrojov). V tejto analýze sa opierame o fyzicko-geografické analýzy územia, infraštruktúru, kultúrno-historický potenciál a o primárne ponuky pre rozvoj cestovného ruchu a turizmu, prípadne poznávacieho turizmu atď.

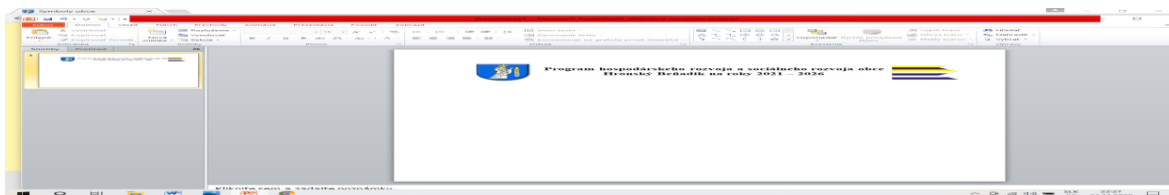
Slabé stránky obce Hronský Beňadik poukazujú na vysokú mieru nezamestnanosti, na absenciu projektov a dokumentácií, na nedostatok finančných prostriedkov, na obmedzené možnosti bývania a množstvo pretrvávajúcich bariér, ktoré je potrebné odstraňovať a riešiť. Je dôležité aktualizovať informácie o živote občanov v obci ako aj názor občanov na ich kvalitu života. Získané informácie vytvárajú podklady pre nové PHRSR obce ako aj pre iné strategické dokumenty. Týmto chceme poukázať na potrebu monitorovania jednotlivých aktivít sociálno-ekonomického rozvoja a na potrebu plánovania a na dôležitosť úzkej spolupráci so samosprávou.

3.2 Vízia obce Hronský Beňadik

„Obec Hronský Beňadik bude obcou, poskytujúca svojim obyvateľom plnohodnotný a kvalitný život na vidieku v čistom, zdravom a v bezpečnom prostredí. Jej obyvatelia budú aktívne využívať svoj voľný čas a zapájať sa budú do komunitných aktivít v obci.

Obec bude aktívna vo všetkých oblastiach sociálneho, technického a ekonomického rozvoja, v oblasti cestovného ruchu, v oblasti služieb, bude obcou atraktívnou pre investorov, nakoľko sama podporuje rozvoj podnikateľských aktivít a buduje socio-ekonomické partnerstvá, ktorých spoločným cieľom je robiť z obce obec prosperujúcu a tak, aby boli spokojní všetci jej obyvatelia.“

Uvedená vízia udáva smerovanie obce v dlhodobom časovom horizonte a predstavuje očakávaný stav. Na dosiahnutie vízie bude potrebné využívať vnútorný a vonkajší existujúci potenciál, budú potrebné financie, ľudské zdroje a materiálne zdroje a časový harmonogram s potrebnými plánmi obce.

4 FINANČNÁ ANALÝZA

4.1 Finančná analýza obce Hronský Beňadik

Súvaha k 31.12.2019

IČO: 00320676

Tabuľka 15: Skrátená súvaha Úč ROPO SFOV 2-01 k 31.12.2019

Označenie	STRANA AKTÍV	Číslo riadku	Brutto
	SPOLU MAJETOK	1	4 315 337,92
A.	Neobežný majetok	2	4 018 623,81
A.I.	Dlhodobý nehmotný majetok	3	2 664,00
A.II.	Dlhodobý hmotný majetok	11	3 779 999,81
A.III.	Dlhodobý finančný majetok	24	235 960,00
B.	Obežný majetok	33	296 012,46
B.I	Zásoby	34	4 480,88
B.II	Zúčtovanie medzi subjektami VS	40	18 562,88
B.III	Dlhodobé pohľadávky	48	0
B.IV.	Krátkodobé pohľadávky	60	21 111,31
B.V.	Finančné účty	85	251 857,39
B.VI.	Poskytnuté návratné finančné výpomoci	98	0
B.VII.	Poskytnuté návratné finančné výpomoci krátkodobé	104	0
C.	Časové rozlíšenie	110	701,65
D.	Vzťahy k účtom klientov	114	0

Zdroj: <https://www.registeruz.sk/cruz-public/domain/financialreport/show/7064209/561>

Označenie	STRANA PASÍV	Číslo riadku	Brutto
	SPOLU VLASTNÉ IMANIE A ZÁVÄZKY	115	3 050 437,15
A.	Vlastné imanie	116	1 081 185,89
A.I.	Oceňovacie rozdiely	117	5 594,20
A.II.	Fondy	120	0
A.III.	Výsledok hospodárenia minulých rokov	123	1 075 591,69
B.	Záväzky	126	752 471,57
B.I.	Rezervy súčet		1 100,00
B.II.	Zúčtovanie medzi subjektami VS	132	2 092,80
B.III.	Dlhodobé záväzky	140	655 657,43
B.IV.	Krátkodobé záväzky	151	93 621,34
B.V.	Bankové úvery a výpomoci	173	0
C.	Časové rozlíšenie	180	1 216 779,69
D.	Vzťahy k účtom klientov štátnej pokladnice	183	0

Zdroj: <https://www.registeruz.sk/cruz-public/domain/financialreport/show/7064209/561>

Výkaz ziskov a strát

Tabuľka 16 Výkaz ziskov a strát- náklady

Označenie	Náklady	Číslo riadku	Brutto
50	Spotrebované nákupy (r. 002 až r. 005)	1	41 167,30
51	Služby	6	107 693,30
52	Osobné náklady (r. 012 až r. 016)	11	157 787,17
53	Dane a poplatky (r. 018 až r. 020)	17	97,69
54	Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť (r. 022 až r. 028)	21	4 091,29
55	Odpisy, rezervy a opravné položky z prevádzkovej činnosti a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia	29	91 102,49

	Rezervy a opravné položky z prevádzkovej činnosti (r. 032 až r. 035)	31	1 100,00
	Rezervy a opravné položky z finančnej činnosti (r. 037+ r. 038)	36	0
56	Finančné náklady (r. 041 až r. 048)	40	9 718,63
57	Mimoriadne náklady (r. 050 až r. 053)	49	0
58	Náklady na transfery a náklady z odvodu príjmov (r. 055 až r. 063)	54	100 204,12
	Účtové skupiny 50 - 58 súčet (r.001 + r.006 + r.011 + r.017 + r.021 + r.029 + r.040 + r.049 + r.054)	64	511 861,99

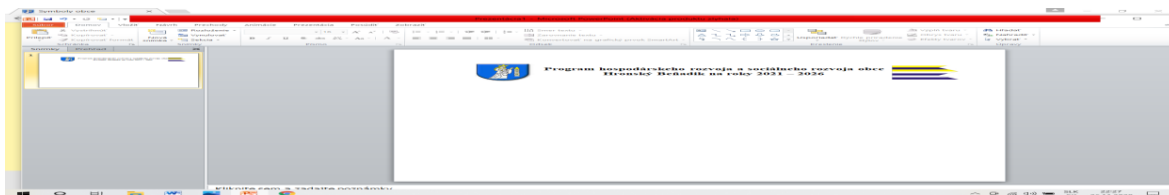
Tabuľka 17 Výkaz ziskov a strát- Výnosy

Označenie	Výnosy	Číslo riadku	Brutto
60	Tržby za vlastné výkony a tovar (r. 066 až r. 068)	65	6 280,26
61	Zmena stavu vnútroorganizačných zásob (r. 070 až r. 073)	69	0
62	Aktivácia (r. 075 až r. 078)	74	0
63	Daňové a colné výnosy a výnosy z poplatkov (r. 080 až r. 082)	79	446 001,65
64	Ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti (r. 084 až r. 089)	83	41 137,65
65	Zúčtovanie rezerv a opravných položiek z prevádzkovej činnosti a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia (r. 091 + r. 096 +r. 099)	90	840,00
	Zúčtovanie rezerv a opravných položiek z prevádzkovej činnosti (r. 092 až r. 095)	91	840,00
	Zúčtovanie rezerv a opravných položiek z finančnej činnosti (r. 097 + r. 098)	96	0
66	Finančné výnosy (r. 101 až r. 108)	100	174,38
67	Mimoriadne výnosy (r. 110 až r. 113)	109	0
68	Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov v štátnych rozpočtových	114	0

	organizáciách a príspevkových organizáciách (r. 115 až r. 123)		
69	Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov v obciach, vyšších územných celkoch a v rozpočtových organizáciách a príspevkových organizáciách zriadených obcou alebo vyšším územným celkom (r. 125 až r. 133)	124	73 232,16
	Účtová trieda 6 súčet (r. 065 + r. 069 + r. 074 + r. 079 + r. 083 + r. 090 + r. 100 + r. 109 + r. 114 + r. 124)	134	567 666,10
	Výsledok hospodárenia pred zdanením (r. 134 mínus r. 064) (+/-)	135	55 804,11
	Výsledok hospodárenia po zdanení r. 135 mínus (r. 136, r. 137) (+/-)	138	55 771,15

Zdroj: <https://www.registeruz.sk/cruz-public/domain/financialreport/show/7064209/561>

Spracovala: Mgr. RNDr. Anna Štefánková, 2020

5 VEREJNÝ PRIESKUM A ANALÝZA POTRIEB OBYVATEĽOV OBCE HRONSKÝ BEŇADIK

5.1 Výsledky z dotazníkov

Vyhodnotenie anonymných dotazníkov k PHRSR, v ktorých sa mohli obyvatelia obce HRONSKÝ BEŇADIK vyjadriť ohľadom návrhov k plánu budúceho rozvoja obce s cieľom zlepšenia kvality života v obci.

V dňoch od 1.8. 2020 až do 30.08.2020 sa v obci Hronský Beňadik zrealizoval prieskum názorov, podnetov, návrhov a doplnení na tvorbu PHRSR na roky 2021 – 2026. Jeho výsledky, na základe dotazníkov, priniesli nasledovné údaje, ktoré boli zapracované do SWOT analýzy, opatrení, aktivít a následne akčných plánov:

Vyhodnotenie otázky 1: Vaše pohlavie

Pohlavie	Počet
muž	34
žena	34
Dotazníkov sa vrátilo spolu	61
Do dotazníkov sa zapojilo spolu obyvateľov	64

Z celkového počtu vytlačených dotazníkov a to v počte **100 ks** sa vrátilo na obecný úrad spolu **61 ks dotazníkov**. Do dotazníkového prieskumu sa zapojilo spolu **64 obyvateľov obce Hronský Beňadik**, čo predstavuje spolu z tohto počtu **61 %**. Manželia spolu vypísali 3 dotazníky.

Vyhodnotenie otázky 2: Vek respondentov

Vek respondentov	Počet
do 20 rokov	2 (muži)
od 21 – 30 rokov	8
od 31 – 40 rokov	5
od 41 – 50 rokov	16
od 51 – 60 rokov	8
od 61 – 70 rokov	14
od 71 – 80 rokov	9
od 81 a viac	2
Spolu	64

Vyhodnotenie otázky 3: Ako dlho bývajú respondenti v obci.

Dĺžka bývania v obci	Počet
menej ako 1 rok	0
1 – 5 rokov	3
6 – 10 rokov	5
11 – 15 rokov	3
16 – 20 rokov	4
viac ako 20 rokov	49
Spolu	64

Vyhodnotenie otázky 4: Záujem o dianie v obci

Dĺžka bývania v obci	Počet
áno	37
občas	20
nie	2
áno pokiaľ sa to dotýka mňa	5
vôbec	0
Spolu	64

Vyhodnotenie otázky 5: Spokojnosť obyvateľov obce Hronský Beňadik s miestom bývania.

Spokojnosť obyvateľov s bývaním v obci	Počet
veľmi spokojný/á	0
skôr nespokojný/á ako spokojný/á	25
som spokojný/á	33
vôbec som nie spokojný/á	6
Spolu	64

Vyhodnotenie otázky číslo 6

Oblasti podľa názoru obyvateľov, ktoré je potrebné v obci Hronský Beňadik rozvíjať

Oblasti, ktoré je potrebné rozvíjať a čo najskôr riešiť podľa názoru obyvateľov obce Hronský Beňadik	Počet odpovedí
verejné budovy	9
pamiatky	12
cintorín, dom smútku	12
kultúra a kultúrne aktivity pre deti a mládež	18
šport	12
voľno časové aktivity pre deti a mládež	20
zdravotná starostlivosť	23
sociálne služby	25
bytová dostupnosť	24
pracovné príležitosti	15
obchody a služby	23
dopravné spojenie (autobus)	19
autobusové zastávky	19
verejné priestranstvá, ihriská, parky	23

v zlom stave miestne cesty a chodníky	20
cyklotrasy	21
náučné chodníky	10
zlé a nefungujúce verejné osvetlenie	11
verejná bezpečnosť, vandalizmus	16
ochrana životného prostredia	16
odpadové hospodárstvo, výber odpadov	31
verejný vodovod a najmä vybudovanie kanalizácie	33
vybavenie verejných zariadení	5
návštevnosť obce, miestny turizmus, cestovný ruch	15
možnosť iné uviedlo spolu obyvateľov obce:	10

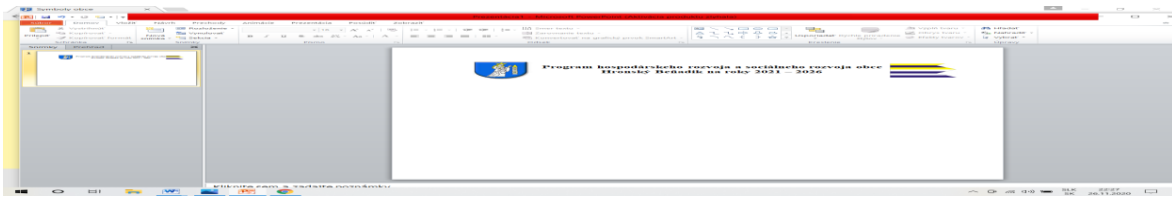
Spracovala: Mgr. RNDr. Anna Štefanková, 2020

Najväčšie problémy a nedostatky obce podľa respondentov, ktorí vypísali dotazníky sú nasledovné:

- Chýba zberný dvor pre zelený odpad;
- Chýbajúca výstavba nových bytov, pripraviť pozemky (parcely na výstavbu domov a bytov);
- Chýba ČOV a kanalizácia,
- Zlepšiť dopravné spojenie v obci (chýbajú diaľkové spojenia);
- Vytvárať väčšiu spoluprácu s OOCR Gron, spoluprácu s rehoľnou službou v Kláštore (zabezpečiť pravidelného sprievodcu).
- Zlepšiť propagáciu kláštora, sprístupniť viac návštevnosť do obce turistom a návštevníkom, zlepšiť starostlivosť o existujúce pamiatky v obci, Rozvíjať CR a využiť areál Kláštora v rámci CR, aj jeho propagáciu;
- Vybudovať kompu na Hrone;
- Zlepšovať a podporovať cestovný ruch napr. vybudovanie ferraty na Krivín, vybudovať štýlovú pivničku na stráni, vodácke táborisko a lodenicu na Hrone;
- Zabezpečiť riešenie projektov cez projektových odborníkov;
- Vytvárať spoluprácu s Tekovskou kúriou: kúpalisko a sezónne ubytovanie vybudovať, NCH na Pustý hrad a Klíču, turisticky zatraktívniť Vínnu cestu, bývalý mlyn- sýpky, vybudovať penzión pre seniorov;
- Nasvietiť kláštor a baziliku;
- Z existujúcich budov vybudovať požiarnu zbrojnicu, notársky úrad, sporiteľňu; obnoviť bývalú budovu reštaurácie a cukrárne pri obchode Jednota COOP;
- Zlepšiť vzhľad budov pri vstupe do obci popri hlavnej ceste;
- Znížiť prisťahovanie neprispôsobivých občanov do obci;
- V obci chýbajú parkovacie plochy;
- Rozvíjať šport, zrekonštruovať tenisové kurty, futbalové ihrisko a jeho okolie spolu so šatňami;
- Zlepšenie komunikácie cez rozhlas miestny v poobedňajších hodinách;
- Zvyšovať participáciu a podieľanie občanov na veciach verejných;

- Vykonať audit na kontrolu ako sa nakladá s verejnými financiami,
- Zlepšovať spoluprácu s ostatnými obcami;
- V obci chýba denný stacionár pre seniorov, sociálna starostlivosť, terénna opatrovateľská služba;
- Vybudovať zvody pre dažďovú vodu do potoka pri domoch rodinných;
- Využitie ihriska Rakovec pre voľnočasové aktivity;
- Vyčistiť treba potok, upchaté kanále na hlavnej ceste, stromy na Panónke;
- Urobiť nové prestrešenie dreveného mostíka pod kláštorom;
- Zlepšiť odnášku odpadu pre starších občanov;
- Zriadiť obecnú políciu kvôli lepšej bezpečnosti občanov;
- Opraviť obecný úrad starý, vybudovať v ňom malý obecný podnik;
- Zlepšiť priestory cintorína;
- Zriadiť turistické-informačné centrum v obci;
- Zlepšiť čistotu v obci;
- V obci treba zabezpečovať pravidelnú údržbu a rekonštrukciu ciest;
- Zmodernizovať obecnú webovú stránku;
- Zlepšiť systém riadenia v obci;
- Využívať existujúci potenciál v obci;
- Chýba autobusová zastávka pri Tekovskej Kúrii;
- Zabezpečiť ochranu ovzdušia, vypúšťanie splaškov, zaburinenie, odstrániť čierne stavby v obci a stavby v havarijnom stave;
- Vytvárať nové pracovné miesta, podpora podnikateľských subjektov;
- Zlepšiť intenzitu separovaného odpadu. Napr. zriadenie obecného kompostoviska.;
- Rozvíjať kultúru a voľnočasové aktivity pre deti, mládež a dospelých;
- Údržba a obnova verejných budov;
- Modernizácia osvetlenia v obci;
- Zapájať sa do projektov o čerpanie dotácií z Eurofondov;
- Zmodernizovať osvetlenie v obci na úsporné- (LED osvetlenie úsporné);
- Vybudovať Domov dôchodcov pre seniorov;
- Zabezpečiť ochranu občanov a majetku (Zaviesť kamerový systém v obci);
- Výsadba novej zelene a zlepšenie starostlivosti o existujúcu zeleň;
- Inštalácia nových odpadkových košov v obci, zníženie tvorby nelegálnych skládok odpadu;
- Vybudovať obecnú bytovku v časti Psiare;
- Zrekonštruovať závary cez železničné priecestie Psiare;
- Vybudovať spojovací mostík cez potok k hrádzi;
- Chýbajú potraviny v Psiaroch;
- Bezpečnejší chodník ku cintorínu vybudovať v časti Psiare;
- Prepojiť Psiare s obcou Hronský Beňadik cyklotrasou;
- Vybudovanie oddychovej a relaxačnej zóny pre návštevníkov v obci;
- V škole je málo detí, treba aj zabezpečiť a zmodernizovať školský dvor pre deti zo ZŠ aj MŠ;
- Dostavba jedálne v priestoroch ZŠ, vytvoriť podmienky na presťahovanie MŠ do priestorov ZŠ;
- Rekonštrukcia ihriska, lavičky, rozvíjať viac kultúru a šport v obci;
- Opraviť bývalú budovu MŠ v obci Hronský Beňadik;
- V škole vybudovať telocvičňu;
- Zrekonštruovať telocvičňu na ihrisku s posilňovňou;
- Vybudovať miesto na kempovanie s patričným vybavením a dozorom;
- V obci chýba bankomat;

- V priemyselnej zóne vybudovať viacero pracovných príležitostí;
- Zlepšiť celkovú informovanosť v obci, propagáciu, chýbajú miestne noviny;
- Zlepšiť zdravotnú starostlivosť o občanov v obci;
- Nelepíť plagáty na čakárne;
- Zmodernizovať park pre OcÚ, osadením lavičiek, výsadbou novej zelene a pod.

ČASŤ B.

STRATEGICKÁ ČASŤ

6 HIERARCHIA STRATEGICKÝCH CIEĽOV

Silné stránky obce Hronský Beňadik majú pozitívny vplyv na rozvoj obce, zahŕňajú v sebe konkurenčné a komparatívne výhody regiónu pre rozvoj aktivít v danom území. Slabé stránky majú nepriaznivý vplyv na rozvoj obce v danom regióne. Pozitívne vplyvy v danom území označujeme ako príležitosti a negatívne vplyvy považujeme za ohrozenia, medzi ktoré môžeme zaradiť hospodársku krízu, nedoriešené majetkové pomery a pod. Kľúčom v procese tvorby stratégie je cyklicky sa opakujúca sociálna a občianska mobilizácia, ktorá ovplyvňuje každý krok a stupeň tvorby programu sociálneho a ekonomického rozvoja obce.

6.1 Stratégia rozvoja obce Hronský Beňadik na obdobie rokov 2021– 2026

Rozvojová stratégia je výstupom procesu strategického plánovania a jej ťažiskom je stanovenie hlavných cieľov a oblastí rozvoja. Strategické programovanie a jeho výstup programu rozvoja sa preto zameriava viac na konkretizáciu procesov realizácie a napĺňania cieľov. Obec Hronský Beňadik nemá schválený územný plán obce, preto sa rozhodla v rámci miestneho a regionálneho rozvoja vypracovať dokument PHRSR na roky 2021 – 2026. Tento dokument bude podporovať rozvojové ciele a rozumnou stratégiou sa k týmto cieľom dopracuje.

Stratégia rozvoja obce je vypracovaná v súlade so strategickými dokumentmi SR a EÚ a vychádza z výsledkov analytickej časti, z terénneho prieskumu a nadväzuje na SWOT analýzu, pričom sa snaží eliminovať a zmierniť identifikované problémy pomocou určených faktorov rozvoja. Stratégia zvolená na dosiahnutie strategického cieľa vychádza z poznania komplexných potrieb obce.

Účelom strategickej časti tohto dokumentu je navrhnúť prioritné oblasti a opatrenia, ktoré sú priamo v kompetencii samosprávy (obce) a obec ich zabezpečuje v zmysle platnej legislatívy, alebo nie sú priamo v kompetencii obce, ale obec ich v rámci svojich schopností a možností dokáže ovplyvniť najmä pri využití princípu partnerstva vytváraním synergických efektov.

Obec si stanovila tri prioritné oblasti svojho rozvoja počas rokov 2021 – 2026. Jedná sa o tieto prioritné oblasti:

1. **Prioritná oblasť hospodárska a ekonomická základňa obce- Vybudovanie stabilnej hospodárskej a ekonomickej základne v obci.**
2. **Prioritná oblasť sociálna- Vybudovanie sociálnej infraštruktúry v obci**
3. **Prioritná oblasť environmentálna- Kvalitné životné prostredie**
4. **Prioritná oblasť - Ľudské zdroje a zamestnanosť**
5. **Prioritná oblasť- Ekonomia a podnikateľské prostredie**
6. **Prioritná oblasť- Propagácia a informovanosť**

Hlavné prioritné oblasti a strategické ciele zobrazuje tabuľka 20.

Tabuľka 18 Strategický cieľ a hlavné prioritné oblasti

Vízia		
1. Prioritná oblasť – Hospodárska oblasť a ekonomická základňa obce	2. Prioritná oblasť – Sociálna	3. Prioritná oblasť – Environmentálna Kvalitné životné prostredie
ciele Dopravná infraštruktúra Technická vybavenosť obce Administratívne budovy Stabilná hospodárska a ekonomická základňa	ciele Školstvo a vzdelanie Verejné priestranstvá Bývanie Športoviská Sociálna vybavenosť Kvalitná infraštruktúra	ciele Odpadové hospodárstvo Ochrana životného prostredia Environmentálna infraštruktúra a vodné hospodárstvo Ochrana prírody a krajiny
Opatrenie 1.1 Zlepšenie celkovej infraštruktúry obce Opatrenie 1.2 Modernizácia administratívnych budov v správe obci Opatrenie 1.3 Podpora cestovného ruchu Opatrenia 1.4 Zabezpečenie vysokej úrovne hospodársko-ekonomickej základne Opatrenie 1.5 Rozvoj samosprávy v obci	Opatrenie 2.1 Podpora aktivít v oblasti školstva a školskej infraštruktúry Opatrenie 2.2 Starostlivosť o občanov a zvýšenie kvality života Opatrenie 2.3 Budovanie a rekonštrukcia verejných priestranstiev v obci Opatrenie 2.4 Budovanie oddychových zón a obnova športovísk, detských ihrísk Opatrenie 2.5 Rekonštrukcia budov v majetku samosprávy Opatrenie 2.6 Zlepšenie kvality sociálnej vybavenosti obce a sociálnej infraštruktúry v obci Opatrenie 2.7 Podpora sociálnych a zdravotníckych služieb a sociálnej starostlivosti v obci Opatrenie 2.8 Príprava pozemkov a inžinierskych sietí pre IBV rodinných domov a ďalších bytových jednotiek Opatrenie 2.9 Budovanie a podpora športových akcií a turistických atrakcií v obci Opatrenie 2.10 Rekonštrukcia cintorína, jeho okolia a domu smútku Opatrenie 2.11 Rozšírenie súčasnej hranice zastavaného územia obce z dôvodu potenciálnej výstavby	Opatrenie 3.1 Podpora aktivít v oblasti odpadového hospodárstva Opatrenie 3.2 Podpora ostatných aktivít a projektov v oblasti vodného hospodárstva Opatrenie 3.3 Zabezpečenie ochrany kultúrneho a prírodného dedičstva Opatrenie 3.4 Zlepšovanie stavu ovzdušia Opatrenie 3.5 Podpora znižovania energetickej náročnosti budov v správe obci

Vízia		
4. Prioritná oblasť Cestovný ruch	5 Prioritná oblasť – Ekonomika a podnikateľské prostredie	6. Prioritná oblasť Propagácia a informovanosť
ciele Cestovný ruch	ciele Ľudské zdroje	ciele Propagácia v obci
Opatrenia 4.1 Podpora a rozvoj cestovného ruchu v obci a v regióne	Opatrenie 5.1 Podpora zamestnanosti Opatrenie 5.2 Vytváranie podmienok pre podnikanie na vidieku Opatrenie 5.2 Podpora miestnych spolkov a združení v obci Opatrenie 5.3 Podpora miestnych spolkov a združení Opatrenie 5.4 Členstvo v združeníach regionálneho rozvoja	Opatrenie 6.1 Zvyšovanie propagácie a informovanosti o obci Hronský Beňadik

Spracovala: Mgr. RNDr. Anna Štefánková (2020)

Špecifické strategické ciele (hlavné priority) sme rozdelili na krátkodobé, strednodobé a dlhodobé

6.2 Strategické ciele, programové osi a špecifické ciele rozvoja obce

Krátkodobé ciele (1–2 roky):
- rekonštrukcia obecných komunikácií, výstavba chodníkov, revitalizácia verejných priestranstiev - výsadba nových stromčekov a okrasných drevín v obci - vybudovanie novej oddychovo- relaxačnej plochy pre všetky vekové kategórie ako aj pre športovcov a návštevníkov obce - rekonštrukcia obecného úradu - vybudovanie jedálne v priestoroch ZŠ, - prístavba MŠ k ZŠ v obci Hronský Beňadik - údržba miestneho rozhlasu - skvalitnenie technickej infraštruktúry - vybudovanie kompostoviska, zberného dvora - zvýšenie osvetly a separovanie komunálneho odpadu, nové nádoby odpad - zabezpečiť pre dôchodcov stravovaciu jednotku a využiť ju i v prospech turistov a návštevníkov obce - skvalitniť starostlivosť o miestnu zeleň, jeho udržiavanie - vyrobiť a umiestniť nové informačné tabule, zlepšiť prístup k informáciám - vydanie propagačného materiálu o obci. - vyčistenie a údržba okolia potoka a povodia Hrona - vybudovanie kanalizácie a ČOV - zlepšenie osvetlenia v obci - zvýšená starostlivosť o miestne cesty a komunikácie

Strednodobé ciele(1-4 roky):

- obnova rázovitých stavieb a drobnej architektúry
- revitalizácia verejných priestranstiev, domových fasád, oplotenia
- rekonštrukcia miestnych komunikácií, nové cesty k obytným častiam, uliciam
- prestavba materskej školy a rekonštrukcia jej vonkajších priestorov (oplotenie, dvor školský a pod.)
- vybudovanie klubu mládeže (prípadne centra pre trávenie voľného času pre deti, rodiny a mládež)
- vybudovanie nových turistických chodníkov, cyklotrás
- výstavba nového detského ihriska a oddychovej plochy pre matky s deťmi
- zlepšenie dostupnosti internetu (optický internet) (Wifi pre Teba)
- vybudovanie parku oddychu s lavičkami a chodníkmi
- dobudovanie hygienických zariadení v obci a parkovísk
- rozšírenie plynofikácie do obce v rozvojových oblastiach
- usporiadanie trhov, jarmokov, aktivizovanie možností vidieckej turistiky
- výstavba nových nájomných bytov v obci pre mladé rodiny,
- zabezpečenie inžinierskych sietí k plánovaným stavebným pozemkom
- vybudovanie vodáckej základne a požičovne pre bicykle v blízkosti Hrona
- úplná úprava daňových výmerov atď.
- zvýšiť bezpečnosť v obci, dopravné značenie, merače rýchlosti a pod.

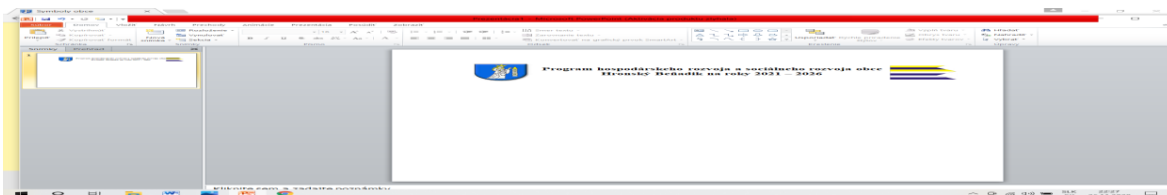
Dlhodobé ciele (1 – 7 rokov)

- vybudovanie ubytovania pre turistov
- výstavba nových rodinných domov, skvalitniť bývanie
- vysporiadanie pozemkov v obci
- samostatná rekonštrukcia telesa ciest a ich odvodňovanie,
- skrášľovanie priestranstiev na autobusových zastávkach v obci,
- zlepšenie dostupnosti obchodného, nákupného strediska, prípadne podpora tradičného podnikania na vidieku
- obnova tradičných remesiel
- skvalitniť služby dopravy, mobility občanov
- obnova pôvodných budov v majetku a v správe obci (obecný úrad, kultúrny dom, požiarna zbrojnica a pod.).
- vybudovať vlastné priestory pre separáciu odpadu, skládku odpadu, využitie nových technológií a zariadení
- vybudovať centrum voľného času pre deti a priestorov pre remeselnú činnosť k zachovaniu miestnej kultúry
- podpora miestnych spolkov a združení v obci,
- vybudovanie parkovísk a nových odstavných plôch v miestach kde je to potrebné
- vybudovanie vzdelávacieho strediska, regionálneho, miestneho informačného a poradenského centra pre podporu podnikania na vidieku, zriadenie cestovnej prípadne turisticky informačnej kancelárie.
- zabezpečiť dostatočný a vyhovujúci bytový fond zodpovedajúci potrebám obyvateľstva
- zvýšiť environmentálne povedomie obyvateľov v oblasti ochrany a tvorby krajiny
- modernizácia cestnej infraštruktúry,
- vytvárať investičné prostredie,
- vybudovať NCH významnými lokalitami

- využitie vysokého potenciálu, súčasnej výkonnosti a dynamiky cestovného ruchu v tomto regióne pri rešpektovaní únosnosti a cieľovej kvality krajiny
- právnou subjektivitou MŠ dosiahnuť vyšší stupeň riadenia
- podporovať prioritné športy
- spracovať a realizovať koncepciu využitia všetkých foriem obnoviteľných zdrojov energií
- podpora zabezpečenia trvalej udržateľnosti kvality
- zníženie objemu zmesového komunálneho odpadu a zefektívnenie recyklácie odpadu
- podporovať elimináciu existujúceho environmentálneho zaťaženia územia
- podporovať zníženie znečisťovania vodných tokov a zachovanie udržateľnosti kvality vodných tokov
- podporovať rozvoj technickej vybavenosti
- zabezpečiť dobudovanie a uzavretie skládky komunálneho odpadu na území a vybudovanie novej skládky
- podporovať využívanie alternatívnych zdrojov ekologickej likvidácie odpadov
- šíriť osvetu v oblasti odpadového hospodárstva a zapojiť deti a mládež do šírenia osvetu v oblasti separovania odpadov
- zabezpečenie primeraného sledovania a hodnotenia stavu povrchových vôd a podzemných vôd (protipovodňové opatrenia)
- podporovať všetky aktivity zamerané na likvidáciu starých objektov, ktoré ohrozujú životné prostredie
- podporovať zachovanie biodiverzity a ekologickej stability krajiny
- vytvárať priestorové podmienky v rámci územného rozvoja sídel pre individuálnu bytovú výstavbu
- vytvárať podmienky na zabezpečenie dostupnosti bývania pre všetky vrstvy svojich obyvateľov,
- zlepšenie infraštruktúry ochrany prírody a krajiny
- zlepšenie informovanosti a environmentálneho povedomia verejnosti, vrátane posilnenia spolupráce a komunikácie so zainteresovanými skupinami
- podpora programov v oblasti podpory zamestnanosti a riešenia nezamestnanosti a dlhodobej nezamestnanosti
- vybudovať nový (nad kapacitu 50) areál služieb dôchodcom s domovom dôchodcov a domovom sociálnych služieb pre dospelých
- vytvárať podmienky na rozširovanie opatrovateľskej služby a sociálnych služieb, zavedením celodenných služieb
- zvyšovať dostupnosť a skvalitnenie služieb zameraných na podporu zosúladenia rodinného a pracovného života
- zlepšiť zamestnanosť skupín ohrozených sociálnym vylúčením. Podporovať sociálnu inklúziu a rovnosť príležitostí pri integrácii rizikových skupín do spoločnosti a na trh práce
- podporovať budovanie a posilňovanie regionálnych a miestnych sietí zameraných na rozvoj komunít a podporu solidarity
- podporovať nadväznosť domácej opatrovateľskej služby na ďalšie sociálne služby
- pravidelne zrealizovať prieskum potrieb občanov v oblasti kultúry
- zrekonštruovať kultúrny dom a požiarňu zbrojnicu
- sprístupňovať občanom a návštevníkom históriu a tradície obce formou tematických interaktívnych aktivít počas víkendov
- vytvoriť databázu žijúcich osobností rodákov
- podporiť tvorbu kultúrnych hodnôt,

- podieľať sa na modernizácii miestnej knižnice a obnove knižného fondu
- klásť dôraz na ľudské zdroje ako najvýznamnejší faktor rozvoja kultúry
- podporovať budovanie regionálneho cestovného ruchu na princípe partnerstva subjektov v regióne
- využitie vysokého potenciálu, súčasnej výkonnosti a dynamiky cestovného ruchu v tomto regióne pri rešpektovaní únosnosti a cieľovej kvality krajiny
- pripraviť informačné propagačné materiály a spolupráca s akreditovanými turistickými sprievodcami
- podporovať spoločnú prezentáciu subjektov CR na web stránkach a internetových prehliadačoch
- udržiavanie a prehlbovanie súčasných aktívnych partnerstiev
- reagovať na potreby občanov, zavádzať inovácie vo všetkých oblastiach života
- zaviesť moderné informačné a komunikačné technológie (e-government) do práce a fungovania samosprávy
- projekty výmeny skúseností v oblastiach riadenia samosprávy a rozvoja v rámci regionálneho združenia
- zateplenie budov a rekonštrukcia verejných budov (znižovanie energetickej náročnosti budov)
- rekonštrukcia pamätníka padlých občanov lavičky, osvetlenie, koše na odpadky),
- vytvorenie oddychovej zóny v okolí pomníka padlých hrdinov (výsadba zelene, úprava terénu, osadenie dlažby)
- zabezpečenie techniky pre zberný dvor
- likvidácia čiernych skládok
- regionálna opatrovateľská služba
- rozvoj cestovného ruchu- informačný systém, cyklotrasy, rozhľadne

Projektové zámery boli prezentované a pripomienkované v zasadačke OcÚ v Hronskom Beňadiku počas stretnutia obecného zastupiteľstva dňa 11.12.2020. Všetky relevantné pripomienky starostu obce, zástupcu starostu obce a jej poslancov boli prerokované na viacerých príslušných zasadnutiach. Pri schválení projektov obecným zastupiteľstvom v obci Hronský Beňadik bude vždy zriadení riadiaci tím, ktorí bude priebežne naplňovať deklarované výstupy, prípadne uskutočňovať potrebné korekcie so zámerom naplnenia stanovených opatrení, cieľov a vízie deklarovaných projektov v obci Voznica. Zoznam členom riadiaceho tímu bude zvolený počas tvorby a prípravných prác pri každom projektovom zámere. Predpokladaný rozpočet bude uvedený neskôr v komplexne vypracovanej projektovej dokumentácii podľa presného výpočtu projektanta.

C. PROGRAMOVÁ (PLÁNOVACIA) ČASŤ

7 PROGRAMOVÁ (PLÁNOVACIA) ČASŤ PHRSR OBCE

HRONSKÝ BEŇADIK NA OBDOBIE ROKOV 2021 – 2026

Programová časť PHRSR nadväzuje na strategickú časť a obsahuje opatrenia a projekty vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám. Zmyslom programovej časti je jej príspevok k splneniu stanoveného strategického cieľa: *Vytvoriť podmienky pre zvýšenie kvality života obyvateľov obce, pre zvýšenie jeho konkurencieschopnosti a ekonomickej výkonnosti s vyváženým rozvojom oblastí trvale udržateľného rozvoja.*

Metodika tvorby PHSR udáva nasledovný postup:

- Starosta obce p. Ľubomír Krovina spolu s pracovnou skupinou špecifikoval opatrenia, spoločne navrhli k nim aktivity a stanovili poradie dôležitosti opatrení a aktivít, projektov vrátane merateľných ukazovateľov výsledku a dopadu. Riadiaci tím vypracoval sumárny návrh aktivít a projektov ako východisko pre Akčný plán.
- Riadiaci tím stanovil termíny realizácie aktivít, projektov (roky) a odhad ich financovania (výška a zdroje financovania).
- Riadiaci tím zabezpečil vypracovanie formulárov pre prípravu navrhnutých projektov.

7.1 Zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie strategických cieľov

1. Prioritná oblasť: Hospodárska oblasť a ekonomická základňa obce

Opatrenie 1.1 Zlepšenie celkovej infraštruktúry obce

- 1.1.1 Zvyšovanie konkurencieschopnosti obce
- 1.1.2 Udržanie ekonomickej výkonnosti rozvoja cestovného ruchu
- 1.1.3 Zvyšovanie kvality života obyvateľov poskytovaním služieb pre obyvateľov a návštevníkov obce
- 1.1.4 Rozvíjanie oblasti verejnej správy
- 1.1.5 Využívanie doplnkových zdrojov financovania
- 1.1.6 Tvorba aktivít pre využitie potenciálu obce a regiónu vo väzbe na turizmus, cestovný ruch a ochranu prírody ako aj na iné prvky miestneho potenciálu
- 1.1.7 Aktivity so zameraním na trvalo-udržateľný rozvoj, ekonomický a sociálny rozvoj obce pomocou obnovy a ďalšieho rozvoja kvality života v obci

Opatrenie 1.2 Modernizácia administratívnych budov v správe obci

- 1.2.1 Vypracovávanie projektových dokumentácií
- 1.2.2 Modernizácia požiarnej zbrojnice
- 1.2.3 Modernizácia a podpora športových zariadení v obci
- 1.2.4 Pristavba MŠ k ZŠ a modernizácia vnútorných a vonkajších priestorov a ich využitie

na rôzne voľnočasové aktivity

1.2.5 Rekonštrukcia kultúrneho domu

1.2.6 Rekonštrukcia a dobudovanie zastávok autobusovej dopravy

Opatrenia 1.3: Podpora cestovného ruchu

1.3.1 Rekonštrukcia kultúrnych pamiatok

1.3.2 Podpora rozvoja reštauračných a ubytovacích služieb v obci

1.3.3 Vytváranie podmienok pre rozvoj turistiky

1.3.4 Podpora kultúrno-spoločenských aktivít v obci a zachovanie miestnej kultúry (tvorba spoločensko-kultúrnych podujatí, podpora miestnych spolkov a organizácií)

1.3.5 Rekonštrukcia vonkajších priestorov a vybudovanie parkoviska s oddychovou zónou pred budovami v majetku samosprávy

1.3.6 Vybudovanie oddychovej zóny v centrálnej časti obce

1.3.7 Prezentácia nových foriem CR a kultúrneho dedičstva

1.3.8 Vybudovanie vodáckej základne v lokalite Hrona

Opatrenia 1.4 Zabezpečenie vysokej úrovne hospodársko-ekonomickej základne

1.4.1 Vysporiadanie pozemkov a pozemkové úpravy v obci (intravilán)

1.4.2 Príprava pozemkov a inžinierskych sietí pre IBV rodinných domov

1.4.3 Rekonštrukcia domu smútku a cintorína

1.4.3 Zabezpečenie pozemku pre vybudovanie oddychovej, relaxačnej a športovej zóny v obci

1.4.3 Vybudovanie dreveného altánu s murovaným ohniskom, miestom na oddych a zábavu pri Hrone

Opatrenie 1.5 Rozvoj samosprávy v obci

1.5.1 Rozvoj miestnej samosprávy v obci

1.5.2 Rozvoj projektov, ich schvaľovanie a monitorovanie

1.5.3 Inštitucionálne zabezpečovanie projektov

1.5.4 Zveľaďovanie a aktualizovanie obecnej stránky obce

1.5.5 Zabezpečovanie inštitucionálnej a administratívnej stránky obce

1.5.6 Zabezpečovanie vzdelávania zamestnancov obce

1.5.7 Účasť obce v združeniach mikroregiónu a v ostatných združeniach (GRON), spolkoch v rámci regionálneho združenia

1.5.8 Aktualizovanie PHRSR

2. Prioritná oblasť sociálna

Opatrenie 2.1 Podpora aktivít v oblasti školstva a školskej infraštruktúry

2.1.1 Vypracovanie projektovej dokumentácie

2.1.2 Zabezpečenie finančných prostriedkov pre realizáciu projektov

2.1.3 Skrášlenie areálu základnej a materskej školy a vymeniť opлотenie a vstupnú bránu

2.1.4 Vybudovať chodníka, bezpečnostných prvkov do ZŠ a MŠ

2.1.5 Vybudovanie telocvične a detského ihriska

2.1.6 Vybudovanie parkoviska pred ZŠ a MŠ

Opatrenie 2.2 Starostlivosť o občanov a zvýšenie kvality života

2.2.1 Vypracovanie projektovej dokumentácie

2.2.2 Zabezpečenie finančných prostriedkov pre realizáciu projektov

2.2.3 Príprava pozemkov a vytváranie nových bytových podmienok pre mladé rodiny

- 2.2.4 Zlepšovanie dostupnosti služieb obyvateľom
- 2.2.5 Zlepšovanie kultúrnych podmienok obyvateľom
- 2.2.6 Zlepšovanie sociálnej a zdravotnej starostlivosti v obci
- 2.2.7 Zlepšovanie a budovanie služieb vyššej vybavenosti v obci (zastávky, oddychových zón, cesty, osvetlenie, obslužných komunikácií vo vlastníctve obci a pod.)

Opatrenie 2.3 Budovanie a rekonštrukcia verejných priestranstiev v obci

- 2.3.1 Pozemková úprava intravilánu obce
- 2.3.2 Zriadenie oddychových zón v obci (lavičky, umiestnenie košov na odpadky, verejná zeleň a iné)
- 2.3.4 Budovanie parkovísk v obci
- 2.3.5 Zvyšovanie bezpečnosti a vybudovanie kamerového systému v obci
- 2.3.6 Zmodernizovať verejné osvetlenie v obci
- 2.3.7 Vybudovanie detského ihriska
- 2.3.8 Modernizácia elektrických sietí
- 2.3.9 Vysádzanie miestnej zelene, starostlivosť o čistotu, zdravie v obci
- 2.3.10 Stavebná obnova obce
- 2.3.11 Obnova starých budov, oplození, oporných múrov, spevnených plôch v obci
- 2.3.12 Obnova existujúcich oplození na majetku obci s výmenou za nové
- 2.3.13 Rekonštrukcia OcÚ

Opatrenie 2.4 Budovanie oddychových zón a obnova športovísk, detských ihrísk

- 2.4.1 Odkúpenie pozemku (plochy do vlastníctva obce).
- 2.4.2 Terénne úpravy, vybudovanie modernej bezbariérovej zóny s ohľaduplným prístupom i prepojením na lokalitu, zníženie hluku v urbanizovanom a v obytnom prostredí (protihluková výsadba a protihlukové izolácie)
- 2.4.3 Vytvárať opatrenia so zameraním na zníženia znečistenia zóny (výsadba živých plotov, výsadba zelene so zameraním na obnovu zdravých ekosystémov s vysokou biodiverzitou).
- 2.4.4 Vybudovanie ekologického (chemického) WC zariadenia v oddychovom parku pri Hrone
- 2.4.5 Výstavba menšieho záchytného parkoviska (5 - 8 áut) a zavedenie potrebných opatrení preferencie verejnej osobnej dopravy.
- 2.4.6 Vytvorenie oddychovej a relaxačnej plochy pre rôzne vekové kategórie pri zdravotnom stredisku
- 2.4.7 Vybudovanie dreveného altánu na posedenie s krbom v obci
- 2.4.8 Zabezpečenie podpory systémov triedeného zberu komunálnych odpadov a predchádzanie vzniku odpadov v oddychovom a relaxačnom území
- 2.4.9 Zachovanie a obnova biodiverzity a ekosystémov, ich revitalizácia, obnova zelenej infraštruktúry (zvýšenie atraktivity a prepravovanej kapacity nemotorovej dopravy vo verejnosti (vybudovanie predovšetkým cyklistickej dopravy, vybudovanie automatickej požičovne bicyklov, chráneného parkoviska na bicykle vybudovanie nabíjacej stanice pre elektrobicykle (v rámci využívania bicyklov na existujúcich cyklotrasách v regióne). Súčasťou záchytného parkoviska bude aj výsadba zelene.
- 2.4.10 Podpora zdravého životného štýlu, rozvíjanie fyzickej zdatnosti, vybudovanie vzťahu k pohybovej aktivite a zmysluplné využitie voľného času (vybudovanie menšieho športoviska, kde budú osadené rôzne závesné cvičebné pomôcky (systémy Street Workout).

- 2.4.11 Vybudovanie detského ihriska (príp. detského dreveného parku s hracími prvkami ako sú napr. lezecké laná, drevené hracie prvky (preliezky, šmykľavky, mostíky, drevené lavičky atď.)
- 2.4.12 Vybudovanie petangového ihriska pre mládež a seniorov.
- 2.4.13 Vybudovanie zón pre rôzne iné pohybové a doplnkové aktivity ako napr. volejbal, bengminton, šach v prírode, nohejbal, bicyklovanie a pod.

Opatrenie 2.5 Rekonštrukcia ostatných budov v správe obci

- 2.5.1 Nadviazanie spolupráce so ŽSR
- 2.5.2 Vybudovanie väčšieho záchytného parkoviska pred Obecným úradom
- 2.5.3 Vybudovanie turisticko-informačnej kancelárie v obci
- 2.5.4 Zlepšovanie dostupnosti ubytovacích a stravovacích služieb v obci
- 2.5.5 Rekonštrukcia OcÚ
- 2.5.6 Oprava a údržba strechy
- 2.5.7 Zateplenie budov
- 2.5.8 Zabezpečenie vybavenosti vnútorných priestorov (nábytok, kuchyňa, spoločenských priestorov, sociálnych zariadení a pod.).
- 2.5.9 Zabezpečenie finančných prostriedkov na realizáciu projektov

Opatrenie 2.6 Zlepšenie kvality sociálnej vybavenosti obce a sociálnej infraštruktúry v obci

- 2.6.1 Príprava projektovej dokumentácie
- 2.6.2 Pokračovanie budovania sociálnej infraštruktúry v obci
- 2.6.3 Pripraviť priestor pre vybudovanie denného stacionáru v obci (pre seniorov, ZŤP, sociálne služby krízovej intervencie, nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu),
- 2.6.4 Vybudovanie priestorov- zariadenia pre seniorov (denný stacionár)
- 2.6.5 Budovanie a rozvoj novej verejnej infraštruktúry
 - Vybudovanie vodovodu k nájomným bytom a rodinným domom
 - Vybudovanie kanalizácie k nájomným bytom a rodinným domom
 - Vybudovanie ČOV a kanalizácie k nájomným bytom a novým rodinným domom
 - Vybudovanie parkovísk
- 2.6.6 Vybudovanie káblového internetu a televízie
- 2.6.7 Rekonštrukcia verejného osvetlenia
- 2.6.8 Budovanie a modernizácia ostatnej verejnej infraštruktúry
- 2.6.9 Budovanie a revitalizácia obecnej infraštruktúry
 - Rekonštrukcia autobusových zastávok
 - Rekonštrukcia a vybudovanie mostov a lávok
 - Budovanie a rekonštrukcie miestnych komunikácií
- 2.6.10 Rekonštrukcia cestnej infraštruktúry a zlepšovanie stavu ciest v obci
- 2.6.11 Rekonštrukcia a premostenie ciest mostmi
- 2.6.12 Budovanie miestnych rigolov a odvodu dažďovej vody
- 2.6.13 Rekonštrukcia a údržba kultúrno-historických pamiatok
 - Obnova miestnej knižnice
 - Vybudovanie pamätných priestorov v obci

Opatrenie 2.7 Podpora sociálnych a zdravotníckych služieb a sociálnej starostlivosti v obci

- 2.7.1 Budovanie služby na podporu rodiny s deťmi (pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa)
- 2.7.2 Budovanie sociálnej služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ZŤP, zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby, denný stacionár, opatrovateľská služba, prepravná služba a podporné služby – odľahčovacia služba.

Zámerom obce Voznica je v rámci KPSS poskytovať:

- pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby
- sociálne poradenstvo
- sociálnu rehabilitáciu,
- ošetrovateľská starostlivosť,
- ubytovanie, stravovanie, upratovanie,
- pranie, žehlenie a údržbu bielizne a šatstva
- utvárať podmienky pre voľnočasové aktivity,
- prevádzkovať sociálne a zdravotnícke zariadenie,
- vytvárať ošetrovateľskú a terénnu sociálnu starostlivosť a pod.

Opatrenie 2.8 Príprava pozemkov a inžinierskych sietí pre IBV rodinných domov a ďalších bytových jednotiek

- 2.8.1 Rozšírenie súčasnej hranice zastavaného územia obce z dôvodu potenciálnej výstavby domov a bytových jednotiek
- 2.8.2 Vyznačenie záujmových plôch, zabezpečenie terénnej obhliadky
- 2.8.3 Vybudovanie inžinierskych sietí k plánovaným stavebným pozemkom
- 2.8.4 Nákup pozemkov pre budovanie nájomných bytov a rodinných domov
- 2.8.5 Vybudovať a rekonštruovať obecnú bytovku v časti Psiare, Hronský Beňadik (Jánovské, Viničné)

Opatrenie 2.9 Budovanie a podpora športových akcií a turistických atrakcií v obci

- 2.9.1 Vytváranie podmienok pre športové aktivity v obci
- 2.9.2 Rozvíjanie cyklotrás a NCH v regióne a v obci
- 2.9.3 Výber lokalít pre výstavbu nových športovísk , spracovanie technickej dokumentácie
- 2.9.4 Modernizácia osvetlenia na multifunkčnom ihrisku

Opatrenie 2.10 Rekonštrukcia cintorína, jeho okolia a domu smútku

- 2.10.1 Obnova plne funkčného a zachovalého a morálne zastaraného objektu Domu smútku
- 2.10.2 Nové spevnenie plôch súvisiacich s cintorínom
- 2.10.3 Rekonštrukcia oplotenia cintorína
- 2.10.4 Vybudovanie ďalších urnových miest podľa potreby.
- 2.10.5 Oprava príjazdovej cesty (oprava oporného múru, obvodových múrov na príjazdovej ceste, odvodnenie plochy)
- 2.10.6 Bez stavebného zásahu zväčšovať miesta pre uloženie pozostatkov zosnulých
- 2.10.7 Oprava fasády Domu smútku
- 2.10.8 Rekonštrukcia vnútorného vybavenia Domu smútku (obradná sieň, chladiace boxy, miestnosť pre pohrebné služby a pod.)
- 2.10.9 Výmena strešnej krytiny
- 2.10.10 Výmena zdravotníckych (umývadlá, WC misy, pisoárové mušle, výtokové

- a prítokové armatúry – batérie, ventily a iné)
- 2.10.11 Vybudovanie nového vykurovania za pomoci nových elektrických spôsobov
- 2.10.12 Zabezpečenie odvetrania obradnej siene (invertery vykurovania)
- 2.10.13 Zabezpečenie klampiarskych prác, výmen dverí a okien
- 2.10.14 Revitalizácia vonkajšieho okolia cintorína, rozšírenie parkoviska a pravidelná údržba Domu smútku
- 2.10.15 Vybudovanie kanalizácie pre splaškovú vodu
- 2.10.16 Zabezpečenie protipožiarnej ochrany

Opatrenie 2.11 Možnosti rozšíriť stavebné územie obce z dôvodu potenciálnej výstavby nájomných bytov, rodinných domov a rekreačných chát.

- 2.11.1 Vyznačenie záujmových plôch dotknutého územia
- 2.11.2 Vybudovanie celkovej infraštruktúry pre využívanie pozemkov (vybudovanie inžinierskych sietí (voda, plyn, elektrické prípojky a odkanalizovanie, ČOV)
- 2.11.3 Zabezpečenie finančných prostriedkov na realizáciu projektu
- 2.11.4 Vypracovanie projektovej dokumentácie
- 2.11.5 V spolupráci s CHKO Banská Štiavnica vymedziť plochy pre možnú výstavbu, ktoré budú slúžiť ako podklad pre vydanie súhlasu k výstavbe rekreačných zariadení
- 2.11.6 Dobudovanie cestnej infraštruktúry

Opatrenie 2.12 Obnova požiarnej zbrojnice

- 2.12.1 Obnova požiarnej zbrojnice
- 2.12.2 Zabezpečenie komplexnej požiarnej techniky

Opatrenie 2.13 Dobudovanie cestnej a dopravnej infraštruktúry

- 2.13.1 Vybudovať gumené podvaly na železničnom priecestí do časti Psiare
- 2.13.2 Vybudovanie chodníky po obci (ZŠ, cintorín, železničnú stanicu a pod.)
- 2.13.3 Vybudovanie dopravného značenia po obci (prechody pre chodcov, značky dopravné a pod.)

3. Prioritná oblasť – Environmentálne a kvalitné životné prostredie (odpadové hospodárstvo, ochrana životného prostredia, environmentálna štruktúra a vodné hospodárstvo)

Opatrenie 3.1 Podpora aktivít v oblasti odpadového hospodárstva

- 3.1.1 Odstraňovanie nelegálnych skládok odpadu (vybudovať zberný dvor)
- 3.1.2 Zabezpečenie starostlivosti o verejné priestranstvá a čistotu obce
- 3.1.3 Vybudovanie kompostoviska pre obec
- 3.1.4 Zvyšovanie environmentálneho povedomia v oblasti separovania KO
- 3.1.5 Pravidelná údržba verejnej zelene a zelene v priestoroch cintorína, okolia Hrona
- 3.1.6 Čistenie potoka a jarkov popri ceste smerom do školy
- 3.1.7 Zvýšenie intenzity separovaného odpadu
- 3.1.8 Ekologická likvidácia nahromadeného odpadu

Opatrenie 3.2 Podpora ostatných aktivít a projektov v oblasti vodného hospodárstva

- 3.2.1 Pravidelná údržba a obnova ČOV. Ďalšie jej dobudovanie v rozvojových plochách.
- 3.2.2 Dobudovanie miestnej kanalizácie všade kde nie je vybudovaná.

3.2.3 Rekonštrukcia, prípadne výstavba nového vodovodu- havarijný stav

Opatrenie 3.3 Zabezpečenie ochrany prírodného dedičstva

3.3.1 Intenzívna ochrana chráneného územia CHKO Banská Štiavnica

3.3.2 Intenzívna ochrana prírody a krajiny

Opatrenie 3.4 Zlepšovanie stavu ovzdušia

3.4.1 Zabezpečovanie ochrany celkového stavu ovzdušia v súlade s legislatívou

Opatrenie 3.5 Podpora znižovania energetickej náročnosti budov v správe obci

3.5.1 Využívanie obnoviteľných zdrojov pre znižovanie energetickej náročnosti budov v správe obci

3.5.2 Vybudovanie osvetlenia v obci s LED podsvietením

4. Prioritná oblasť Cestovný ruch

4.1 Podpora a rozvoj cestovného ruchu v obci a v regióne

4.1.1 Materiálna a finančná podpora miestnych združení a folklórneho súboru

4.1.2 Využívanie prírodných daností pre budovanie nových NCH, turistických trás a cyklotrás

4.1.3 Vybudovanie rozhľadne

4.1.4 Podpora rozvoja reštauračných a ubytovacích služieb v obci

4.1.5 Vytváranie podmienok pre rozvoj turistiky (vínna cesta)

4.1.6 Výstavba oddychovej, športovej a relaxačnej zóny v území

4.1.7 Vytváranie podmienok pre rozvoj trvalo udržateľného cestovného ruchu s cieľom zvyšovania konkurencieschopnosti

4.1.8 Vytvorenie stálej expozície ľudovej kultúry- Gazdovského domu

4.1.9 Zabezpečenie údržby všetkých kultúrno-historických pamiatok

4.1.10 Vybudovanie cyklotrás na trase Psiare – Hronský Beňadik

4.1.12 Podpora propagácie OOCR Gron

4.1.13 Podpora športových a podnikateľských aktivít v obci

4.1.14 Výstavba kempu a vodáckej základne pri Hrone

5 Prioritná oblasť – Ekonomika a podnikateľské prostredie

Opatrenie 5.1 Podpora zamestnanosti

5.1.1 Zapájanie nezamestnaných do aktivizačných prác

5.1.2 V spolupráci s podnikateľskými subjektmi vytvárať podmienky pre zvyšovanie počtu pracovných miest

5.1.3 Podpora vzniku miestnych spolkov, združení

5.1.4 Zapájanie obyvateľov do komunitných aktivít

5.1.5 Založenie sociálneho podniku

Opatrenie 5.2 Vytváranie podmienok pre podnikanie na vidieku

5.2.1 Zabezpečenie vzdelávacích kurzov pre začínajúcich podnikateľov

5.2.2 Vytvorenie inštitucionálnych a materiálnych podmienok pre rozvoj tradičného podnikania

5.2.3 Podpora podnikateľských subjektov na vidieku

5.2.4 Vybudovanie miestneho obchodu slúžiaceho na predaj výrobkov z domu

- 5.2.5 Koordinovanie spolupráce tradičných podnikateľských subjektov a spolkov
- 5.2.6 Tvorba jarmokov, vianočných trhov a iných kultúrno-spoločenských aktivít v rámci obce so zameraním na zachovanie tradičných remesiel a kultúrnych zvykov

Opatrenie 5.3 Podpora miestnych spolkov a združení

- 5.3.1 Materiálna a finančná podpora fungujúcich spolkov a združení
- 5.3.2 Obnova zaniknutých spolkov (dobrovoľný hasičský zbor, divadelný spolok, spevokol, folklórny súbor, záhradkársky zväz a pod.)
- 5.3.3 Organizovanie a podpora kultúrnych podujatí v obci
- 5.3.4 Vytváranie spolupráce miestnych spolkov a združení v rámci mikroregiónu
- 5.3.5 Budovanie spolupráce s OOCR Gron
- 5.3.6 Vytváranie spolupráce s inými športovými centrami v rámci iných regiónov

Opatrenie 5.4 Zapojenie obyvateľov do komunitných aktivít

- 5.4.1 Podieľanie sa občanov na organizovaní podujatí v obci
- 5.4.2 Motivovanie občanov formou súťaží a iných výhod

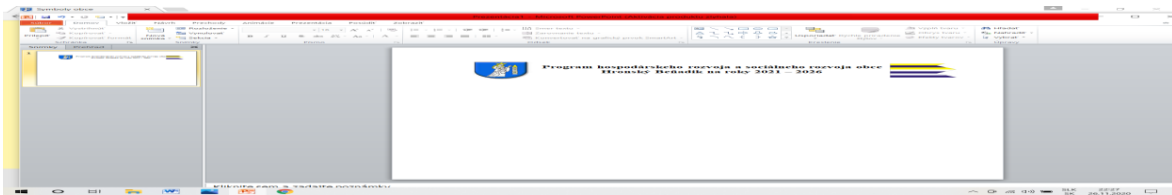
Opatrenie 5.5 Členstvo v združeniach regionálneho rozvoja

- 5.5.1 Členstvo obce v OOCR Gron
- 5.5.2 Aktívne zapájanie a podieľanie obce na realizácii zámerov združení
- 5.5.3 Členstvo v nových združeniach, ktorých cieľ bude v súlade so strategickými cieľmi obce

6. Prioritná oblasť Propagácia a informovanosť

Opatrenie 6.1 Zvyšovanie propagácie a informovanosti o obci Tekovská Breznica

- 6.1.1 Rozvoj nových foriem prezentácie kultúrneho dedičstva
- 6.1.2 Rozvoj a zvyšovanie informovanosti obce
- 6.1.3 Podpora propagácie obce
- 6.1.4 Modernizácia obecného rozhlasu
- 6.1.5 Aktualizácia a zvyšovanie informovanosti obyvateľov obce cez webovú stránku obce
- 6.1.6 Vybudovanie optického internetu v obci
- 6.1.7 Zakúpenie regionálnych kalendárov a iného propagačného materiálu do obce

D REALIZAČNÁ ČASŤ

Realizačná časť PHRSR obce Hronský Beňadik nadväzuje na programovú časť a to vo väzbe na zoznam opatrení a aktivít, ktoré sú potrebné za zabezpečenie strategických cieľov a obsahujú vecný a časový harmonogram opatrení a aktivít, systém monitorovania a plnenia opatrení a aktivít.

7 INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PHRSR OBCE HRONSKÝ BEŇADIK

Obecný úrad zabezpečuje trvalo udržateľný hospodársky rozvoj, sociálny rozvoj a územný rozvoj prostredníctvom PHRSR a Akčných plánov. Obecný úrad v súčinnosti s poslancami OZ a zriadenými komisiami pripravuje vízie, stratégie, iniciuje aktivity strategického rozvoja obce, vykonáva stratégiu regionálneho rozvoja, vypracováva program hospodárskeho a sociálneho rozvoja, koordinuje spoluprácu na jeho vypracovaní, spolupracuje s externým prostredím, vedie databázy kontaktov, vedie prehľad o organizáciách tretieho sektora, pomáha a vytvára podmienky na ich činnosť. Úrad analyzuje potreby, ktoré sa plánujú prefinancovať z príspevkov na projekty, sleduje výzvy na predkladanie žiadostí, legislatívu, pravidlá, pri príprave spolupracuje s vecnými útvarmi a externým prostredím, vytvára podmienky pre realizáciu projektov, monitoruje priebeh realizácie projektov, zúčastňuje sa na kontrole práce na projektoch, kontroluje práce na realizácii projektov a hodnotí ukončené projekty, sleduje legislatívu a pravidlá pre čerpanie fondov EÚ a grantov, komunikuje s riadiacim orgánom, monitoruje realizáciu projektov. Koordinácia efektívnej a účinnej implementácie PHRSR obce bude zabezpečená prostredníctvom príslušných komisií OZ. V tejto časti PHRSR predstavujeme akčný plán pre jednotlivé prioritné oblasti.

7.7.1 Akčný plán

Tabuľka 18 Akčný plán pre prioritnú oblasť Hospodárska oblasť a ekonomická základňa obce

Programová os	Špecifické ciele Prioritné opatrenia	Predpokladaný termín realizácie Zodpovedná osoba
1. Prioritná oblasť – Hospodárska oblasť a ekonomická základňa obce ciele Dopravná infraštruktúra Technická vybavenosť obce	Opatrenie 1.1 Zlepšenie celkovej infraštruktúry obce Opatrenie 1.2 Modernizácia administratívnych budov v správe obci Opatrenie 1.3 Podpora cestovného ruchu Opatrenia 1.4 Zabezpečenie vysokej úrovne hospodársko-ekonomickej základne Opatrenie 1.5 Rozvoj samosprávy v obci	2021 – 2026 v závislosti od výziev

Administratívne budovy Stabilná hospodárska a ekonomická základňa		starosta obce obecné zastupiteľstvo
--	--	--

Tabuľka 19 Akčný plán pre prioritnú oblasť sociálnu

Programová os	Špecifické ciele	Predpokladaný termín realizácie Zodpovedná osoba
2. Prioritná oblasť – Sociálna ciele Školstvo a vzdelanie Verejné priestranstvá Bývanie Športoviská Sociálna vybavenosť Kvalitná infraštruktúra	Opatrenie 2.1 Podpora aktivít v oblasti školstva a školskej infraštruktúry Opatrenie 2.2 Starostlivosť o občanov a zvýšenie kvality života Opatrenie 2.3 Budovanie a rekonštrukcia verejných priestranstiev v obci Opatrenie 2.4 Budovanie oddychových zón a obnova športovísk, detských ihrísk Opatrenie 2.5 Rekonštrukcia budov v majetku OcÚ samosprávy Opatrenie 2.6 Zlepšenie kvality sociálnej vybavenosti obce a sociálnej infraštruktúry v obci Opatrenie 2.7 Podpora sociálnych a zdravotníckych služieb a sociálnej starostlivosti v obci Opatrenie 2.8 Príprava pozemkov a inžinierskych sietí pre IBV rodinných domov a ďalších bytových jednotiek Opatrenie 2.9 Budovanie a podpora športových akcií a turistických atrakcií v obci Opatrenie 2.10 Rekonštrukcia cintorína, jeho okolia a domu smútku Opatrenie 2.11 Rozšírenie súčasnej hranice zastavaného územia obce z dôvodu potenciálnej výstavby nájomných bytov, RD. Opatrenie 2.12 Rekonštrukcia a modernizácia požiarna zbrojnice Opatrenie 2.13 Dobudovanie cestnej a dopravnej infraštruktúry	2021 – 2026 v závislosti od výziev starosta obce obecné zastupiteľstvo 2021 – 2026 v závislosti od výziev starosta obce obecné zastupiteľstvo 2021 – 2026 v závislosti od výziev starosta obce obecné zastupiteľstvo

Tabuľka 20 Akčný plán pre prioritnú oblasť

Programová os	Špecifické ciele	Predpokladaný termín realizácie Zodpovedná osoba
3. Prioritná oblasť – Environmentálna Kvalitné životné prostredie ciele Odpadové hospodárstvo Ochrana životného prostredia Environmentálna infraštruktúra a vodné hospodárstvo Ochrana prírody a krajiny	Opatrenie 3.1 Podpora aktivít v oblasti odpadového hospodárstva Opatrenie 3.2 Podpora ostatných aktivít a projektov v oblasti vodného hospodárstva Opatrenie 3.3 Zabezpečenie ochrany prírodného dedičstva Opatrenie 3.4 Zlepšovanie stavu ovzdušia Opatrenie 3.5 Podpora znižovania energetickej náročnosti budov v správe obci	2021 – 2026 v závislosti od výziev starosta obce obecné zastupiteľstvo 2021 – 2026 v závislosti od výziev starosta obce obecné zastupiteľstvo

Tabuľka 21 Akčný plán pre prioritnú oblasť cestovný ruch

Programová os	Špecifické ciele	Predpokladaný termín realizácie Zodpovedná osoba
4. Prioritná oblasť Cestovný ruch ciele Cestovný ruch	Opatrenia 4.1 Podpora a rozvoj cestovného ruchu v obci a v regióne	2021 – 2026 v závislosti od výziev starosta obce obecné zastupiteľstvo

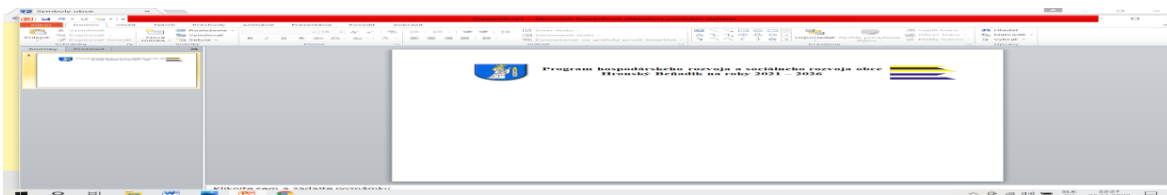
Tabuľka 22 Akčný plán pre prioritnú oblasť Ekonomika a podnikateľské prostredie

Programová os	Špecifické ciele	Predpokladaný termín realizácie Zodpovedná osoba
5 Prioritná oblasť – Ekonomika a podnikateľské prostredie ciele Ľudské zdroje	Opatrenie 5.1 Podpora zamestnanosti Opatrenie 5.2 Vytváranie podmienok pre podnikanie na vidieku Opatrenie 5.2 Podpora miestnych spolkov a združení v obci Opatrenie 5.3 Podpora OOCR Gron Opatrenie 5.4 Členstvo v združeniach regionálneho rozvoja	2021 – 2026 v závislosti od výziev starosta obce obecné zastupiteľstvo

Tabuľka 23 Akčný plán pre prioritnú oblasť Propagácia a informovanosť v obci

Programová os	Špecifické ciele	Predpokladaný termín realizácie Zodpovedná osoba
6. Prioritná oblasť Propagácia a informovanosť ciele Propagácia v obci	Opatrenie 6.1 Zvyšovanie propagácie a informovanosti o obci Hronský Beňadik	2021 – 2026 v závislosti od výziev starosta obce obecné zastupiteľstvo

Spracovala Mgr. RNDr. Anna Štefanková, 2020

ČASŤ E

8 MONITOROVANIE PHRSR

Monitorovanie PHRSR budú uskutočňovať:

- Výbor pre PHRSR,
- Komisia strategického rozvoja,
- Koordinátor pre stratégiu,
- Starosta obce Hronský Beňadik a obecné zastupiteľstvo.

8.1 Spôsob monitorovania PHRSR

Obecný úrad Hronský Beňadik má v oblasti prípravy a realizácie programu rozvoja dostatočné skúsenosti na programovej aj projektovej úrovni. Pri realizácii PHRSR vystupujú ako partneri obyvatelia obce, ktorí boli prizvaní a zúčastnili sa verejných stretnutí, kde definovali svoje požiadavky, spolupracovali pri definovaní silných a slabých stránok svojej obce. Následne aktívne pristupovali k prerokovaniu finálneho návrhu PHRSR obce. V rámci prípravy dokumentu boli vypracované aj dotazníky. Všetky podnetné návrhy obecného zastupiteľstva, starostu a občanov sú zapracované do PHRSR. K jednotlivým častiam strategického dokumentu boli uskutočnené rozhovory a stretnutia s poslancami a starostom obce na príslušných zasadnutiach obce.

Popis postupov organizačného a inštitucionálneho zabezpečenia realizácie PHRSR

Realizácia PHRSR obce Hronský Beňadik je činnosťou samosprávy obce a obec ju vykonáva prostredníctvom svojich orgánov (obecné zastupiteľstvo, starosta). Samospráva jedenkrát ročne získa a spracuje pripomienky poslancov, OcÚ, partnerov a verejnosti, do leta v čase začiatku prípravy rozpočtu na ďalší rok. Táto činnosť bude vždy naplánovaná do stanoveného termínu príslušného roka, kedy bude predložené hodnotenie PHRSR za predchádzajúci rok a prípadne aj jeho aktualizácia.

Vo vzťahu k realizácii PHRSR obecné zastupiteľstvo berie na vedomie návrh strategickú časť dokumentu, schvaľuje celý dokument PHRSR a každoročne schvaľuje vyhodnotenie jeho plnenia. Obecné zastupiteľstvo taktiež schvaľuje spolufinancovanie projektov. Obecné zastupiteľstvo schvaľuje každoročne hodnotiace a monitorovacie správy, rozhoduje o prípadných zmenách a aktualizácii programu.

Najvyšším výkonným orgánom obce Hronský Beňadik a jeho predstaviteľom je p. starosta Ľubomír Krovina. Rozhoduje vo všetkých veciach správy obce, ktoré nespádajú do právomocí a kompetencií obecného zastupiteľstva. Starosta obce a jeho zákonný zástupca sa spolupodieľali spoločne s predstaviteľmi obecného zastupiteľstva a za pomoci spracovateľa PHRSR na príprave celého dokumentu, riadili spoločne proces realizácie, podpisujú schválenie celého dokumentu, vykonávajú uznesenia a zastupujú obec vo vzťahu k štátnym orgánom, k právnickým a fyzickým osobám (radiace orgány príslušných operačných programov, dodávatelia, kontrolné skupiny projektov a i.).

Inštitucionálnu a administratívnu stránku zabezpečuje obecný úrad. Vzhľadom na personálne poddimenzovanie obecnej samosprávy, bude obecný úrad (v prípade nutnosti a zváženia možnosti) spolupracovať s externými konzultačnými spoločnosťami.

Stručný popis komunikačnej stratégie

Rôzne formy komunikácie budú súčasťou každého z pripravovaných a realizovaných projektov PHRSR v rámci povinnej i nep povinnej činnosti informovania a publicity (pri projektoch financovaných z ŠFRB, PRV, OP KŽP a dotačných titulov) alebo v rámci komunikácie zainteresovaných cieľových skupín pri príprave a realizácii jednotlivých projektov. Vzhľadom na charakter obce, prebieha komunikácia osobným stykom s predstaviteľmi/zamestnancami obce, alebo priamou účasťou na zasadnutiach obecného zastupiteľstva. Dôležitým nástrojom komunikácie je pre obec vlastná webová stránka, ďalej informačná tabuľa a rozhlas. Komunikácia s obyvateľmi prebieha neustále až do ukončenia platnosti PHRSR.

Ďalším nástrojom komunikácie sú i rokovania v rámci obecného zastupiteľstva, kde materiál na rokovanie pripravuje starosta obce v súčinnosti so zamestnancami obce. Rovnako tak hlavný kontrolór, vychádzajúc z definície jeho funkcie, môže dať stanovisko k prerokovanému materiálu.

Systém monitorovania a hodnotenia

Proces monitorovania PHRSR sa vykonáva systematicky a priebežne počas celého trvania PHRSR až do ukončenia jeho platnosti. Výstupom monitorovania je monitorovacia správa za príslušný rok schválená v OcÚ. Za prípravu monitorovacej správy zodpovedá príslušný garant podľa povahy projektu. Jednať sa pritom môže o starostu obce, hlavného kontrolóra obce, poslancov, resp. inú poverenú osobu.

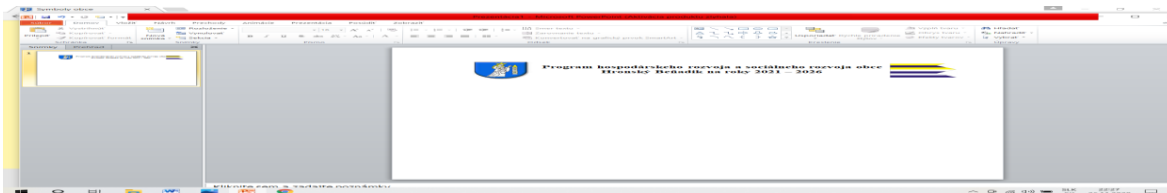
Cieľom monitorovania je získavanie informácií o reálnom plnení opatrení, o prípadnom negatívnom vývoji, spôsobe realizácie, definovanie a prijatie nápravných opatrení.

Samospráva jedenkrát ročne získa a spracuje pripomienky partnerov, OcÚ, poslancov a verejnosti, do leta v čase začiatku prípravy rozpočtu na ďalší rok. Táto činnosť je naplánovaná do termínu príslušného roku, kedy bude predložené hodnotenie PHRSR za predchádzajúci rok, jeho prípadná aktualizácia, hodnotenie ukazovateľov vrátane korekcií v rámci pravidelného každoročného hodnotenia. V prípade nutnosti korekcií mimo stanovené termíny vykoná korekciu starosta obce. Celkový plán hodnotenia je spracovaný v tabuľke číslo 24.

Tabuľka 24 Plán hodnotenia a monitorovania

Plán priebežných hodnotení PHRSR na programové obdobie 2021-2026		
Typ hodnotenia	Vykonať prvýkrát	Dôvod vykonania/ periodicita
Strategické hodnotenie	najskôr v roku 2021	podľa rozhodnutia obce a vzniknutej spoločenskej potreby
Tematické hodnotenie časti PHRSR	2021	téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok
Ad hoc mimoriadne hodnotenie	Nerozhoduje	pri značnom odklone od stanovených cieľov a dosiahnutých hodnôt ukazovateľov
		Pri návrhu na revíziu PHRSR
Ad hoc hodnotenie celého PHRSR alebo jeho časti	2021 - 2026	Na základe rozhodnutia starostu, podnetu poslancov

Spracovala Mgr. RNDr. Anna Štefanková, 2020

ČASŤ F

9 FINANČNÁ ČASŤ

9.1 Finančné zabezpečenie PHRSR

Po schválení PHRSR nastáva vlastná realizácia PHRSR, jeho opatrení a úloh. Uskutočnenie aktivít uvedených v PHRSR predpokladá určité finančné a administratívne zabezpečenie. Finančné vyčíslenie jednotlivých aktivít sa v PHRSR neuvádza pri väčšine opatrení a aktivít. Naplnenie cieľov programu budú uvádzať konečné rozpočty, ktoré budú súčasťou vykonávacích projektov a plánov. Pri schvaľovaní financovania jednotlivých úloh, vyplývajúcich z aktivít, sa bude prihliadať na ich dôležitosť a dopad na hospodársky, environmentálny a trvalo udržateľný rozvoj obce. Viaceré úlohy sa môžu realizovať v rámci bežnej prevádzky samosprávy, mnohé z nich však vyžadujú náročnejšie finančné a personálne zdroje a spoluprácu s inými subjektmi. Potenciálne zdroje na realizáciu opatrení a úloh PHRSR sú:

- vlastné zdroje- rozpočet obce;

Štruktúra uvedených zdrojov bude závisieť na aktuálnej finančnej situácii obce ako aj na spoločensko-ekonomických podmienkach.

Doplňkové zdroje finančného zabezpečenia

- finančné prostriedky z Európskej únie (programovacie obdobie 2021 – 2026)
- finančné prostriedky z rozpočtu obce.
- finančné prostriedky zo štátnych dotácií
- finančná podpora z VÚC Banská Bystrica a iné.

Model viaczdrojového financovania jednotlivých projektov

Financovanie jednotlivých projektov bude viaczdrojové, pričom závisieť od aktuálnej finančnej situácie obce a aktuálnych potrieb. Financovanie sa opierať o zdroje obce, štátu, EÚ, VÚC, OP KŽP, PRV a súkromné zdroje. Vyčíslenie jednotlivých zámerov bolo stanovené kvalifikovaných odhadom, prieskumom a taktiež sa vychádzalo z existujúcich výkazov výmer/rozpočtov projektantov. Finálne podoby budú súčasťou ŽoNFP a budú vychádzať najmä z procesu verejného obstarávania.

Tabuľka 25 Indikatívny rozpočet – sumarizácia

Oblasť/Rok	Rok 2021- 2026
Hospodárska oblasť	podľa potreby
Sociálna oblasť	podľa potreby
Environmentálna oblasť	podľa potreby
Oblasť cestovného ruchu	podľa potreby
Oblasť Ekonomika a podnikateľské prostredie	podľa potreby
Oblasť propagácie a zvyšovania informovanosti obce	podľa potreby
Spolu	podľa potreby

Zdroj: vlastné spracovanie, 2020

Finančný rámec pre realizáciu PHRSR pre potreby súhrnného prehľadu plánovaných projektov a aktivít budú súčasťou príloh monitorovacích správ, ktoré budú priebežne vypracovávané a dopĺňané po schválení potrebných zdrojov pre ich financovanie a zrealizovanie.

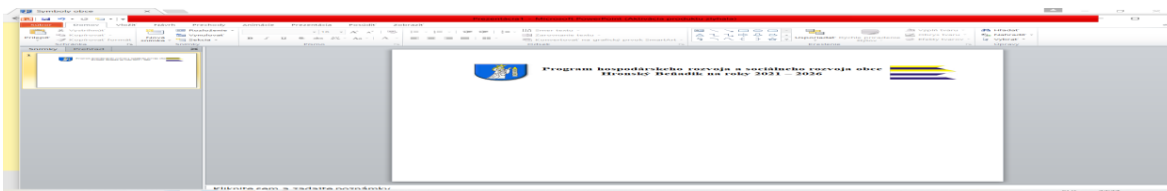
Systém hodnotenia a zaradovania projektov do financovania

Pri schvaľovaní financovania jednotlivých projektov je nutné prihliadať na ich dôležitosť a význam vo vzťahu k rozvoju obce. Najvyššiu prioritu majú projekty, ktoré vyplývajú priamo z legislatívy (SR, EÚ) a projekty riešiace havarijnú alebo mimoriadnu situáciu. Do kategórie s vysokou prioritou sú zaradené projekty s oporou vo VZN obce, projekty v rámci združenia Novobanského regiónu a projekty s vydaným právoplatným stavebným povolením a ukončeným procesom verejného obstarávania. Strednú prioritu majú projekty, ktoré majú možnosť uchádzať sa o cudzie a doplnkové zdroje financovania (majú oporu v programovej štruktúre operačných programov a prioritných osí EŠIF).

Tabuľka 26 Hodnotiaca tabuľka pre výber projektov (upravený pre potreby obce)

Kategória	Úroveň dôležitosti	Hodnotiace kritérium - Opis podmienok pre zaradenie do priority	Projekt
1	Najvyššia	a) Projekty vyplývajúce zo zákona a/alebo legislatívy EÚ b) Projekty riešiace havarijnú alebo mimoriadnu situáciu c) Projekty s právoplatným stavebným povolením a ukončeným VO Splnená jedna z podmienok	1. Prioritná oblasť Hospodárska oblasť a ekonomická základňa obce 2. Prioritná oblasť Sociálna 4. Prioritná oblasť Cestovný ruch
2	Vysoká	a) Projekty vyplývajúce a podporené v rámci VZN obce b) Projekty s právoplatným stavebným povolením a ukončeným VO c) Projekty Novobanského regiónu Splnená jedna z podmienok	3. Prioritná oblasť Environmentálna Kvalitné životné prostredie 5. Prioritná oblasť – Ekonomika a podnikateľské prostredie
3	Stredná	Projekty, ktoré majú možnosť uchádzať sa o cudzie a doplnkové zdroje financovania	6. Prioritná oblasť Propagácia a informovanosť

Spracovala: Mgr. RNDr. Anna Štefanková, 2020

ČASŤ G

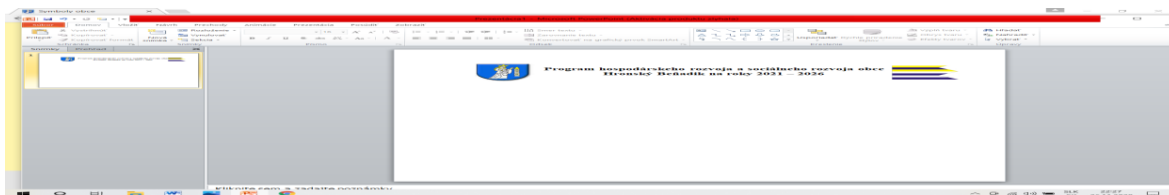
ZÁVER

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Hronský Beňadik je strategický strednodobý dokument, ktorý určuje víziu rozvoja obce, prioritné rozvojové oblasti a strategické ciele ich naplnenia. Tento dokument je základným východiskom pre spracovanie ďalších materiálov rozvoja jednotlivých oblastí života obce. PHRSR je otvoreným dokumentom, ktorý bude pravidelne polročne vyhodnocovaný a aktualizovaný na zasadnutiach obecného zastupiteľstva. Predmetný PHRSR obce Hronský Beňadik bol nanovo vypracovaný a tým aktualizovaný na zasadnutí obecného zastupiteľstva dňa: **xxx 2020** a jeho aktualizáciu dokumentuje nasledovná Tabuľka 27.

Tabuľka 27 Schválenie a aktualizovania PHRSR obce Hronský Beňadik

Schválenie PHSR	
Dokument	Program rozvoja obce Hronský Beňadik na roky 2021 – 2026. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja vyššieho územného celku, na území ktorého sa obec nachádza, a je vypracovaný podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie obce. Dokument je štruktúrovaný podľa Metodiky na vypracovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC (v zmysle novely Zákona NR SR č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja schválenej vládou SR január 2020).
Spracovanie	Spracovanie: spracovanie PHSR vykonala obec v partnerstve s poradenskou spoločnosťou- Mgr. RNDr. Annou Štefankovou, ktorá koordinovala proces tvorby PHRSR a zabezpečovala dodržiavanie metodických postupov. Obdobie spracovania júl 2020 – december 2020
Prerokovanie	Prerokovanie v orgánoch samosprávy (výbory, komisie, rada) Verejné pripomienkovanie: december 2020 Posudzovanie SEA – relevantné
Schválenie	Návrh na uznesenie zastupiteľstva – obecné zastupiteľstvo schvaľuje PHRSR obce Hronský Beňadik na roky 2021 – 2026.

Zdroj: vlastné spracovanie

ČASŤ H

IMPLEMENTAČNÝ RÁMEC

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja (PHRSR) s výhľadom od roku 2021 bude do roku 2026 implementovaný konkrétnymi projektmi a akčným plánom, ktorý bude mať časový harmonogram a návrh finančného a organizačného zabezpečenia. Obecný úrad v spolupráci s obecným zastupiteľstvom vypracuje plán vedenia obce a informatívne správy, ktoré bude zverejňovať na internetovej stránke obce a na verejných informačných tabuliach.

Predkladať návrhy na modifikovanie PHRSR bude v právomoci Výboru pre PHRSR, Kooordinátor pre stratégiu môže tiež predkladať Výboru návrhy na doplnenie PHRSR. Občania a inštitúcie môžu tiež v písomnej forme predložiť Útvaru návrh na modifikovanie PHSR. Na zasadnutia Výboru v termíne schvaľovania obecného rozpočtu predloží Kooordinátor „Dopadovú analýzu plnenia PHRSR“.

Doplnenie PHRSR, prípadne jeho nové aktualizovanie sa predloží na schválenie obecnému zastupiteľstvu. V nevyhnutnom prípade sa môže kvôli PHRSR tiež iniciovať mimoriadne zasadnutie Výboru alebo obecného zastupiteľstva.

Predmetný PHRSR obce Hronský Beňadik bol schválený na zasadnutí obecného zastupiteľstva

dňa 2021 uznesením č. bod c/.

Pečiatka obce:

Ľubomír Krovina
starosta obce Hronský Beňadik

Autorské práva:

Bez súhlasu spracovateľa RNDr. Anna Štefanková nemožno vykonať extrakciu a/alebo reutilizáciu podstatnej časti obsahu databázy dokumentu Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Hronský Beňadik na roky 2021–2026 (t.j. napr. v časti čo aj len jedného diela), pokiaľ sa táto vykonáva s cieľom získať, hoci aj nepriamo v akýkoľvek majetkový prospech. Právo uverejnenia je výhradne určené za účelom verejného zverejnenia OcÚ Hronský Beňadik a použitie materiálu je možné len za účelom spracovania projektov a jednotlivých zámerov a za účelom ich pravidelného monitorovania.

**PHRSR obce Hronský Beňadik ako centra Pohronského regiónu
a regiónu Tekov s výhľadom na roky 2021 – 2026**